

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6053

2011 m. Nr. 4 (111)

**ŠLOVĖS TAKAS ar
DURTUVŲ MŪŠIS?**

Kpt. Laurynas ČESŪNAS

**AR PASIKEIS KARIŪNŲ
POŽIŪRIS Į GARBĖS KODEKSĄ?**

Krn. Marius METLOVAS

**MAESTRO VYTAUTO VERSECKO
GYVENIMO PRASMĖ**

Krn. Olegas GROŠEVAS

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI

OUR WEAPON, OUR EDUCATION – FOR OUR MOTHERLAND LITHUANIA

REDAKTORIAUS ŽODIS

Mielieji KARIŪNO skaitytojai!

Baigėsi dar vieni metai. Atkurtos Karo mokyklos 20-mečio sukakties metais gimęs, nuoširdžiai daugumos Akademijos bendruomenės narių sutiktas mūsų KARIŪNAS 2012-aisias sieks burti apie save kariūnus, karininkus, dėstytojus, buvusius Akademijos absolventus, galinčius ir norinčius pasidalyti su jaunaisiais kolegomis gyvenimo kariniuose daliniuose išpūdžiais, asmenine patirtimi, patarimais ir karybos žiniomis.

Kviečiami bendradarbiauti ir mokyklų, gimnazijų moksleiviai, dar ne kariai, bet jau svajojantys apie karininko vardą, nes žurnale juntama ir būsimųjų kariūnų dvasia.

Džiaugiamės, kad šis numeris pateko į Jūsų rankas, ir raginame įsilieti į rašančiųjų ir skaitančiųjų būrį: siųskite mums savo rašinius, nuotraukas. Siūlykite temas, klauskite, komentuokite straipsnius. Kurkime KARIŪNĄ kartu!

Laimingų Naujųjų metų!

Arūnas Štandaris

KARIŪNO redakcinė kolegija

**Ieškokite
KARIŪNO**

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba kariuomenės daliniuose. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užeiškite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

3 AKIS | AKI SU LIETUVOS KARIUOMENĖS VADU

Krn. Lauryna BUBNYTĖ
Face-to-face with Chief of Defence of Lithuania

16 AR PASIKEIS KARIŪNŲ POŽIŪRIS Į GARBĖS KODEKSĄ?

Krn. Marius METLOVAS
Will the Cadets' Attitude towards the Code of Honour change?

24 MAESTRO VYTAUTO VERSECKO GYVENIMO PRASMĖ

Krn. Olegas GROŠEVAS
Significance of Maestro Vytautas Verseckas' Life

Viršelio nuotraukoje
Pirmo kurso kariūnas Kazys Toleikis su seserimi
On the cover:
First-year cadet Kazys Toleikis with his sister

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

4 ŠLOVĖS TAKAS ar DURTUVŲ MŪŠIS?
Kpt. Laurynas ČESŪNAS
Walk of Glory or Bayonet Battle?

20 IKI SUSITIKIMO ŽYGYJE!
Dovilė RADOVIČIŪTĖ
See You at an Outing!

40 SPORTAS
Krn. Evaldas KUČINSKAS
Krn. Jonas Justas BUTKEVIČIUS
Sport

12 MANO VADOVAVIMO FILOSOFIJA
Kpt. Darius ŽŪKAS
My Leadership Philosophy

28 LIETUVOS UGDYMO MOKSLO KŪRĖJO SUKAKTIS
Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ
Anniversary of the Lithuanian Education Science Founder

12 / 16 / 26

IŠ PIRMŲ LŪPŲ
At First Hand

14 LAIŠKAS „KARIŪNUI“
Letter to Kariūnas

34 KARYBOS KLASIKA
Dr. Algirdas V. KANAUKA
Classics of Warfare

38 GINKLAI
Kpt. Karolis STIGA
Weapons

44 MŪSŲ KŪRYBA
Krn. Andrius VOLKOVAS
Our Works

45 ALBUMAS
Album

18 LKA MUZIEJAUS DURIS PRAVĖRUS
Rozvita VAREIKIENĖ
Having opened the Museum Doors of the MAL

30 GENEROLAS JONAS GALVYDIS-BYKAUSKAS IR PIRMOSIOS KARO MOKYKLOS LAIDOS
Doc. dr. Feliksas ŽIGARAS
General Jonas Galvydis-Bykauskas and the First Classes of the Military School

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Atsakingasis redaktorius
dr. Vytautas TININIS
Atsakingasis sekretorius
III k. krn. Elmyra BALJANAITĖ
II k. krn. Edgaras DABOLINŠ
IV k. krn. Olegas GROŠEVAS

mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
III k. krn. Evaldas KUČINSKAS
IV k. krn. Martynas KIVARAS
III k. krn. Vytenis MILIUŠAS
kpt. Mantas VALATKEVIČIUS
doc. dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Loreta KERŠYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g., Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 500 egz.
Užsakymas GL-434
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo platinimo prašome
kreiptis: (8 5) 210 3526,
(8 5) 210 3523

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
arunas.alonderis@mil.lt
aalonderis@yahoo.com
(8 5) 210 3651, KATT 24 651

Priesaika Lietuvai

Esu kariūnas Kazys Toleikis, kilęs iš Kvėdarnos miestelio Šilalės rajone. Nuo mažens mane traukė karyba, vyriški užsiėmimai, žavėjo drausmė ir komandinis darbas, todėl nusprendžiau studijuoti Lietuvos karo akademijoje – tapti karininku.

Būtent dėl to 2011 metais, artėjant stojamiesiems egzaminams, pasiryžau atlikti profesinio tinkamumo studijuoti LKA testą. Tada pirmą kartą apsilankiau interneto svetainėje www.lka.lt ir pradėjau labiau domėtis šia aukštąja mokykla. Tąkart pirmiausia pamačiau KARIŪNO žurnalo viršelį ir galėjau paskaityti jo elektroninę versiją. Man patiko kariūnų straipsniai. Jie leido priartėti prie LKA bendruomenės, susipažinti su kariūnų kasdienybe.

Profesinio tinkamumo testą laikiau mokymdamasis dvyliktoje klasėje. Sužinojęs, kad pavyko, labai nudžiugau ir dar uoliau ėmiau rengtis brandos egzaminams.

Tapęs kariūnu, Akademijoje pasimokęs beveik mėnesį, pagaliau sulaukiau spalio 8-osios – PRIESAIKOS dienos.

Nuo pat ryto kuopoje šventinis šurmulys, visi susijaudinę, tačiau nuotaika – fantastiška – juk šiandien tapsime tikraisiais Lietuvos kariais. Daugelis pirmakursių buvo prisiekę anksčiau, o man ši diena tapo ypatinga: pirmą kartą rengiausi tokiam svarbiam ritualui – PRIESAIKAI.

Apie 10 valandą išvykome į Žemutinės pilies Arsenalo kiemelį. Su naujomis paradinėmis uniformomis atrodėme labai gražūs (jas apsivilkome pirmą kartą). Didelė garbė stovėti aikštėje ir

jausti susižavėjusių šventės dalyvių ir svečių žvilgsnius. Po kelių minučių prasidėjo iškilminga PRIESAIKOS Lietuvos Respublikai ceremonija. Labai jaudinausi klausydamasis jos žodžių ir pats juos tardamas.

Po ceremonijos išsiskirstėme, tačiau netrukus, apsupti artimųjų ir draugų, pasijutome dar laimingesni.

Kariūno mama

Žodžiai *Tėvynė, patriotizmas, pareiga ir atsakomybė* mano sūnui labai prasmingi. Šeimą, namus, artimuosius jis myli ir gerbia. Visada atkakliai ir ryžtingai siekia užsibrėžto tikslo. Manau, kaip tik šios savybės ir lėmė jo pasirinkimą. Kazio prenimui neprieštaravau, nors be galo buvo sunku atiduoti savo vienintelį sūnų Lietuvai. Labai didžiuojusi savo sūnumi. Tikiu, kad šis jo pasirinkimas yra tvirtas ir jam labai svarbus. Linkiu visokeriopos sėkmės ir Dievo palaimos.

Kariūno sesuo

Visada mano jaunėlis brolis šeimoje buvo labiausiai mylimas ir globojamas. Priesaikos dieną tokių pat jaunų kariūnų būryje aš jį pamačiau visai kitoki – subrendusį, savarankišką, pasitempusį, vyrišką. Paradinėmis uniformomis vilkintys kariūnai atrodė tikrai efektingai. Mane apėmė pasididžiavimo ir pasigėrėjimo savo broliu jausmas. Kartu suvokiau, kad dėl tokio jo pasirinkimo ir mums teko garbė dalyvauti šiame išpūdingame renginyje, išgirsti aukštų vadų, karininkų, garbingų svečių ir artimųjų akivaizdoje kariūnų tvirtai ir ryžtingai tariamą priesaikos žodžius.

Tikiu, kad brolis pasirinko teisingai – jis bus puikus karys.

Buvusi klasės auklėtoja

Ernesta Spudienė

Džiaugiuosi, kad tarp mano auklėtinių buvo ir Kazys. Aišku, meluočiau, jei sakyčiau, kad per tuos aštuonerius mokslo metus jis nieko neiškrėtė. Buvo visko. Tačiau apskritai Kaziu buvo galima pasitikėti, jam patikėti svarbias užduotis. Buvo matyti, kad vaikinai ir pats labai pasitiki savo jėgomis. Gal dėl to, kad klasėje buvo vienas iš lyderių, geriausiai iš vaikinių mokėsi. Jis neturėjo į ką lygiuotis, su kuo konkuruoti. Viena žinau – jei Kazys ko nors nori, būtinai pasieks, įgyvendins. Kaip ir šiuo atveju. Norėjo tapti karininku ir to siekė, nenuleido rankų, susidūręs su trukdžiais. Tikiuosi, kad jis bus puikus karininkas, savo srities specialistas, ypač jei turės sektiną pavyzdį. To ir linkiu iš visos širdies. Sėkmės tau, Kazy!

Krn. Lauryna
BUBNYTĖ

Akis į akį su Lietuvos kariuomenės vadu

2011 m. lapkričio 11-oji – data, įsimintina ne tik dėl įdomios skaičių kombinacijos. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos pirmo kurso kariūnams ji turbūt ilgai išliks atminty, nes būtent tądien įvyko susitikimas su Lietuvos kariuomenės vadu gen. ltn. Arvydu Pociumi. Šią lyderio ugdymo paskaitą-susitikimą su tikrų tikriausiu mūsų dienų lyderiu prisiminsime dar ne kartą.

Visi susirinkome Karvedžių auditorijoje ir šiek tiek nerimaudami bei nekantraudami laukėme pasirodant svečio. Ir jis mūsų lūkesčių neapvydė.

Generolo skaitomas pranešimas „Lietuvos kariuomenė – valstybės saugumo garantas“ privertė suklusti ir susimąstyti. Pranešėjas pabrėžė, jog be kariuomenės nebūtų ir valstybės, o „kas nemaitina savo kariuomenės – maitina svetimą“ (Napoleonas). Kariuomenės vadas priminė didingą mūsų tautos iš-

toriją, vaizdžiai atskleidė kariuomenės reikšmę įvairiais mūsų valstybės raidos etapais – nuo baltų genčių žūtbutinių kovų iki šių dienų kariuomenės dalyvavimo tarptautinėse operacijose. Papasakojo apie sunkumus, kuriuos reikėjo įveikti besikuriančiai savanoriškai Lietuvos kariuomenei tik ką paskelbus Nepriklausomybę. Pasidalijo asmenine patirtimi, išgyvenimais, patirtais tuo neramiu laikotarpiu. Ir, neslėpsiu, klausantis generolo, porą kartų akyse sublizgo ašara. Šis žmogus mane asmeniškai sužavėjo ne tik savo atsidavimu, įsakmiu balsu, laikysena, bet ir paprastumu.

Kariuomenės vadas kalbėjo apie darbo krašto apsaugos sistemoje ypatumus. Apie tai, kaip kartais sunku pasirinkti iškilus dilemai – šeima ar valstybė? Pabrėžė, jog, prisiekę Lietuvai, patys sau jau nebeprisiekome. Ši priesaika susieja mus su valstybe

ir neleidžia būti savanauzdžiais. Jis dar kartą patikino, kad mūsų profesija yra bene viena sunkiausių, todėl neverta tikėtis nei lengvų studijų, nei lengvos tolesnės tarnybos. Tad, jei kyla abejonių, geriau pasitraukti dabar, o ne tada, kai prislegia dar didesnė atsakomybė ir tenka priimti sudėtingus sprendimus.

Susitikimo pabaigoje garbingam svečiui tradiciškai pateikėme keletą klausimų. Kariuomenės vado akimis, ateities generolai turėtų būti šiek tiek drąsesni, tačiau jis tikįs, kad per ketverius studijų metus mes tikrai įgysime lyderiui reikalingų savybių.

Aš, kaip ir mano bendrakursiai, esu labai dėkinga Lyderio ugdymo skyriui už šį išskirtinį susitikimą, taip pat, be abejo, ir kariuomenės vadui, kad jis savo įtemptoje dienvakėje rado laiko akis į akį pabendrauti su mumis – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos I kurso kariūnais. ■

Bendra nuotrauka atminimui

ŠLOVĖS TAKAS ar DURTUVŲ MŪŠIS?

Šio straipsnio tikslas – palyginti I–IV kursų kariūnų ir karininkų, kurie dar puikiai prisimena, ką jiems teko patirti per bazinį kario kursą, nuomones apie įveiktus sunkumus ir iššūkius. Ne vienus metus kariuomenės daliniuose išstarnavę karininkai dabar jau gali pasakyti, ar iš to sunkaus, psichologiškai ir fiziškai varginančio gyvenimo buvo naudos, ar tas skausmas ir prakaitas atsipirko.

Kpt. Laurynas

ČESŪNAS

Karo akademijoje, kurią prieš aštuonerius metus baigiau, dirbu neseniai. Todėl, manau, nieko neturėtų stebinti, kad jau nuo pirmosios tarnybos dienos pradėjau domėtis ir klausinėti karininkų, puskarininkų ir kariūnų, kas gi čia pasikeitė per tą laiką. Pirmoji mano išvada, kurią padariau po kelių pokalbių su kolegomis, – gyventi kariūnams pasidarė daug lengviau. Kodėl? Pirmiausia, anksčiau bazinį kario kursą organizuodavo Akademijos karininkai ir puskarininkiai, todėl galiojo principas: kokius išauklėsi, tokius ir turėsi. Tad su mumis niekas nežaidė – jei matydavo, kad šypsėnos veide nebeliko arba nebepaeini, nes žygiuojai jau dvylika valandų, iškart siūlydavo baltą popieriaus lapą. O šis lapas – ne šiaip popierius laišką mamai parašyti. Taip instruktoriai duodavo suprasti – jei negali, jei esi silpnas, rašyk, kad iš Akademijos savo noru išeini. Ir ką jūs galvojate? Teisingai darė! Ne vienas parašė ir išėjo, supratęs, kad yra per silpnas arba dar neapsisprendęs tapti Lietuvos karininku. Juk svarbiausia ne fizinė jėga, o psichologinė būsena ir ryžtas siekti savo tikslo.

Buvęs mano kuopos vadas pasakojo, kaip vienas toks pat kaip jis reindžerių kursų (angl. *Ranger course*) dalyvis, labai fiziškai pajėgus vaikiną, atsisakė tęsti mokslus vien dėl to, kad jau buvo

spec. pajėgų karys ir nematė prasmės toliau juose dalyvauti.

Kariūnams lengviau ir dėl to, kad bazinis kario kursas vyksta tik 7 savaites, be to, gyvenant kareivinių režimu. Anksčiau kursas trukdavo 10 savaitių: 4 – Akademijoje ir dar 6 – Centriniam poligone Pabradėje, kur laisvu laiku gyvendavome palapinėse ir iki spalio vidurio maudydavomės Varnakio ežere. Ten pat išskalbtas savo uniformas džiovindavome pasitiesę vietoj paklodžių, kad iki ryto, kol miegosime, išdžiūtų. Bet visa tai buvo tik uogytės, tikras pragaras prasidėjo, kai patekome į mūsų kariūnų vadų rankas. Anksčiau mankšta buvo blogiau už normatyvų laikymą, kai reikalaudavo surinkti 300 taškų. Kariūnai skyrių vadai pagal grafiką vesdavo mankštą ir lenktyniavdavo, kuris greičiau nubėgs trijų kilometrų atstumą. Dvylika minučių – dar galima kentėti ir būriu bandyti įveikti trasą be „nuostolių“ (kad nebūtų atsilikusiu kariūnų). Dabar matau labai daug skirtumų tarp to, kaip gyvenome anksčiau MES ir kaip gyvenate dabar JŪS, kariūnai. Bet apie viską iš pradžių...

Šio straipsnio tikslas – prisiminti, kada ir kaip buvo rengiamas visų apšnekamas, „baisiausias“ dabartinių kariūnų ir bsirengiančių stoti į LKA moksleivių nuolatos žiūrimas per „YouTube“ *Durtuvų mūšis*. Turbūt ne veltui,

nes šių pratybų ryškiausias vaizdas iki šiol mėgsta retsykiais parodyti įvairios žiniasklaidos priemonės, kai kalbama apie Karo akademiją ar kariūnus.

Norėčiau padėkoti KARIŪNO redakcinės kolegijos nariui krn. Martynui Kivarui,

kuris padėjo surinkti kariūnų pasakojimus apie pratybas ir gyvenimą Akademijoje, o ypač apie mane labai dominančius jų išgyventus sunkumus, išlietą prakaitą, patirtą skausmą, bemieges naktis.

Pradėsiu nuo I kurso kariūnų įspūdžių:

Lauko pratybos nebuvo lengvas pasivaikščiojimas, kaip tikėjomės, – bene labiausiai karių ištvėrė žlugdė lietus. Per vienas pirmųjų pratybų teko rausti apkasus, o jis nesiliovė visą pusdienį. Kiaurai permirkome ir jautėmės tiesiog beviltiškai... Atėjo metas ir lauko pratyboms su nakvyne. Šios buvo kietas riešutėlis net ir patiemis ištvėringiausiems – teko bėgti su kuprinėmis, ir merginos nebeištvėrė – turėjome jas nešti, judėjome praktiškai visą laiką be menkiausio atokvėpio. Sutemo. Prasidėjo naktinis topografinis žygis – sunkus ir alinantis. Jo iki galo neįveikė nė vienas, o kai kurie net ir nepradėjo – įvyko nelaimė: vienas iš karių pametė ginklą, prasidėjo miško šukavimas ir, visų laimei, ginklas atsirado. Nors per „triparį“ (tris paras trunkančias pratybas) neteko ilsėtis nė de-

šimties valandų, galutinę pratybų stadiją – Mokomojo pulko Šlovės taką, kur šlovė atstoja purvas, – įveikėme su didžiuliu entuziazmu, net neįsąmoniai nuovargio.

Kad prasidėjo lauko pratybos, pajutau fiziškai. Sunki ekipuotė, ilgi nuotoliai, ant kojų daugiau nei 20 valandų. Kai būdavo be galo sunku, imituodavome, kad papuolėme į pasalą, kad mus apšaudė ir t. t. Pradėdavome trauktis, bėgti, griūti ir vėl keltis... Kai esi kiaurai peršlapęs ir nežinai, kada tai baigsis, kada nors sekundę galėsi atsikvėpti, kai kuprinė be galo slegia prie žemės ir rankos atsisako laikyti ginklą, o viduje verda pyktis ir stingdo baimė, kad gali neištverti, užplūsta abejonės: „Ką aš čia darau? Kam man to reikia?“

II kurso kariūnai prisimena:

Kitas sunkus etapas – 2–3 parų pratybos. Prie itin didelio krūvio nepratusiam žmogui beprotiškai sunku, bet vis dėlto įmanoma ištvirti... Sunku būdavo per parą pamiegotus tik 4 valandas. Dar džiaugdavaisi, jeigu apskritai leisdavo numigti.

Man, kaip ir kiekvienam „šviežiam“ kariui, atrodo, kad aštrūs išgyvenimai turbūt patiriami poligone per pirmąsias pratybas. Jei ne kasdienės fizinio rengimo treniruotės, nuolatinis psichologinis spaudimas, nemanau, kad visi tai ištvirti.

Žygis su ekipuote, pirmieji paleisti šūviai tikrai šiek tiek supurto. Gyvenimas miške nėra lengvas. Nuolatinė miego stoka, fizi-

nis nuovargis, rutina. Užduotys, spartieji žygiai, taktinių ir kitų įgūdžių tobulinimas... Netrukus paaiškėja, iš kokio molio esi drėbtas. Nors visa tai tik imituojama, patiriamos emocijos ir fiziniai pojūčiai tikri. Visas šis chaotiškas gyvenimas tave tik stiprina. Dabar, kai tenka prisiminti savo išgyvenimus per pratybas, pripažįstu – nors ir man kai kas tikrai nepatiko, ir aš keikiau instruktorius, kurie vertė kęsti įvairias nemalonias situacijas, – kad tai mane tik dar labiau užgrūdino, pavertė drąsesniu ir tvirtesniu žmogumi. Galiu didžiuliu būdu ištvirti, mano kolegos, ginklo broliai!

III kurso kariūnams labiausiai įsiminė:

Pirmo kurso pabaigoje vykusiose karo inžinerijos pratybose mūsų organizmai patyrė didžiausią fizinį stresą. 8 val. apkasų, tranšėjų kasimo 30 laipsnių karštyje, visą dieną be paliovos spiginant saulei, visiškai išsekino ir fiziškai išvargino.

IV kurso kariūnų įspūdžiai:

Dalyvaujant baziniame kario kurse teko nemažai patirti. Labiausiai kentėme nuo alinančio fizinio krūvio ir chroniško miego trūkumo (kai per tris paras miegodavome vos keturias valandas). Vienas iš įspūdingiausių bazinio kurso žygių toks ir buvo.

Pamenu, tarsi tai būtų buvę vakar, tą naktį eidamas į kareivines ramiai svarsčiau: jau viskas – šios savaitės pratybos baigėsi, užduotis gerai atlikom, gausim šilto vandens ir minkštą lovą. Tačiau,

atėję prie bataliono būstinės, turėjome pasidėti kuprines ir, vado džiaugsmui, traukti toliau į mišką. Nuėjusius gal du kilometrus pasivijo sunkvežimis ir nuvežė į Gaižiūnų aerodromą. Žinoma, mašinoje daugelis iš karto užmigo, kiti dar laikėsi iš paskutiniųjų...

Iš kariūnų pasakojimų galima spręsti, kad ne taip lengva tapti karininku. Tačiau čia pat norėčiau pateikti karininkų, kuriems bazinio kario rengimo kursą organizavo Jungtinės Karalystės instruktoriai, įspūdžius. Ir man pačiam teko patirti, ką tai reiškia. Iki šiol didžiausią nuostabą kelia seržantai britai, 35–45 metų vyrai, bet fiziškai stipresni ir išvermingesni už visus mus, jaunus ir energingus, nors krūviai buvo tikrai žvėriški.

Apie Durtuvų mūšį ir šių instruktorių darbo ypatumus pasakoja ir

Paramos sekcijos logistikos karininkas kpt. Tomas Blinstrubas:

Durtuvų mūšyje dalyvavau pirmo kurso pradžioje. Kelias paras be pertraukos trukusių lauko taktinių pratybų baigiamąją dalį parengė britų instruktoriai. Šio etapo pradžioje jaučiausi fiziškai ir emociškai labai pavargęs ir išsekęs.

Iš pradžių buvo mokoma kovos su durklu technika, t. y. kaip išmušti iš prie-

← Pradžia 5 puslapyje

šo rankų ginklą, smogti buože, kaip smeigti durklų ir pan. Šiems veiksams atlikti reikėjo nemažai jėgų. Tuo metu man atrodė, kad tai padaryti tiesiog fiziškai neįmanoma. Mano užduotis buvo surasti priešą (kario muliažą) ir jį nukauti prie ginklo pritvirtintu durklu. Šalia esantis instruktorius britas visą laiką šaukė (tada dar nelabai suprantama kalba), liepė šliaužti, kojomis spardė smėlį į veidą, šaudė virš galvos, trankė per šalmą, nuolat mane stumdė ir tampė, ragindamas bėgti ieškoti priešų tai vienoje, tai kitoje pusėje. Tokio-
mis sąlygomis labai greitai pradėdama nebesiorientuoti vietovėje, prarandama koordinacija. Užduotį sugebėjau įvykdyti tik tada, kai atsiribojau nuo aplink viešpataujančio chaoso. Tada apsidairiau svarstydamas, kur pats nuo priešų slėpti. Man pasisekė, padariau teisingas išvadas ir iš karto suradau muliažą. Nežinau, kaip atsitiko, bet tą akimirką, kai atsiribojau nuo pašalinių chaotiškų veiks-
mų, pajutau fizinių jėgų antplūdį. Pasi-
baigus pratyboms dar kurį laiką jaučiau pakilusio adrenalino poveikį.

Mano nuomone, anksčiau pratybos, taip pat ir fiziniai bei psichologiniai išbandymai, būdavo realesni. Dabar nelabai išivaizduoju mokymų, kurių metu instruktoriai, žinodami, jog būrys turi tik vieną gertuvę vandens, o visi kariūnai ištroškę, duotų naują užduotį – žygiuoti iki susitelkimo rajono, kad gautų kitus nurodymus. Kaip dabar atsimenu, reikėjo įveikti apie 6 km atstumą. Tada mes pirmą kartą per pratybas apsidžiaugėme, kai pradėjo lyti. Trumpai sustoję bandėme nuo lapų rinkti

pavienius vandens lašus, instruktorių patarti į burnas dėjome akmenukus, kad susidarytų daugiau seilių, ir nors taip malšinti troškulį. Žygiuojant palei Žeimeną ne vienam kilo mintis šokti į upę ir iki soties atsigerti, bet instruktoriai išpėjo, kad nebandytume apie tai net galvoti, tad visi drausmingai traukėme toliau.

Taigi, Durtuvų mūšis. Kas tai? Jį ir anksčiau vykusį bazinį kario kursą prisiminti paprasčiau

Atrankos centro viršininką mjr. Rimvydą Adomavičių.

Bazinis kario kursas iki 2007 m. buvo rengiamas Lietuvos karo akademijoje ir Centriniam kariuomenės poligone Pabrūdėje. Dauguma mokomųjų dalykų tekdavo dėstyti Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijai. Žinoma, pratybose dalyvaudavo ir inžinerijos, medicinos instruktoriai. Mokymo programa buvo sudaryta dar 1998 m., kai pirmą kartą šioms pratyboms ėmėsi vadovauti D. Britanijos instruktoriai. Aišku, per tą laiką kurso užduotys pakito, atsirado naujų dalykų. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad pagrindinis tikslas liko tas pats – parengti naują, suteikus jam pakankamai pradinių žinių, individualių kario įgūdžių.

D. Britanijos instruktoriai visada pabrėždavo, kad LKA bazinį kario kursą baigia ne tik sumanus, bet ir iniciatyvus karys – būsimasis vadas lyderis, ateityje turėsiantis kitiems kariams vadovauti. Todėl programoje daug dėmesio buvo skiriama psichofizinio rengimo elementams. Esminiai šio kurso dalykai nekito beveik septynerius metus. Čia vertėtų paminėti būrio sudėtyje atliekamus žygius, kurių metu instruktoriai, kad įtvirtintų nau-

jokų žinias, modeliuoja įvairias kovines situacijas, siekdami jas kuo labiau priartinti prie mūšio sąlygų. Čia kyla amžina dilema – kaip „neperlenkti lazdos“ ir nesužaloti mokymų dalyvių? Atsakymas tik vienas – viską daryti profesionaliai. Instruktorių kompetencija, planavimo įgūdžiai ir nuostata siekti realių tikslų yra neatsiejami dalykai.

Bazinio kario kurso akcentas – psichofizinis rengimas. Vadinamasis Durtuvų mūšis tapo savotiška tradicija. Naujokų garbės reikalas – nevengti jame dalyvauti. Galiu asmeniškai patvirtinti, kad šių pratybų išvakarėse LKA medicinos punktas „mistiniu“ būdu ištuštėdavo – visi sirguliuojantys kažkaip staiga pasveikdavo. Stebint iš šalies ar pamačius tik keletą pratybų epizodų gana sunku suprasti, kas vyksta. Dalyviai leidžiasi į žygį pėšiomis, jo metu numatytose vietose atlieka užduotis, kurios turi įtvirtinti individualiuosius kario įgūdžius, ugdyti gebėjimus veikti kaip komandos nariams. Manau, kariui svarbu ir kiti dalykai – mokėti nugalėti aukščio baimę, būti ryžtingam, gebėti valdyti emocijas stresinėse situacijose, priimti reikiamus sprendimus, o pakliuvus į nelaisvę nepalūžti ir drąsiai veikti puolimo operacijų metu.

Šią pratybų dalį sudarė tam tikros užduotys 9 mokomosiose vietose:

1-oji mokomoji vieta „Žygis su kliūtimis“

Iki žygio maršruto pradžios taško automobiliais atvežtiems ir išrikiuotiems kariūnams buvo paaiškinamas pratybų tikslas, saugaus elgesio taisyklės. Po to jie buvo motyvuojami, sužinodavo būrio slaptažodį ir jau galėdavo įvairiais būdais („leopardo“, šliauždami, ridendami) judėti prieš link raižyta

vietove, kol atsidurdavo prieš ilgą tunelį. Jį, norint patekti į priešų užimtą teritoriją, taip pat reikėjo įveikti. Vėliau kariūnams buvo parodomas maršrutas (pelkėta vietove), kuriuo jie turi judėti, kad pasiektų tikslą.

2-oji mokomoji vieta „Artilerinis apšaudymas“

Kariūnai patekdavo į artilerinį apšaudymą (inžinieriai sprogdindavo užtaisus). Įveikę apšaudomą rajoną, aptikdavo savų padalinių pažymėtą vietą, kurioje galėjo būti paslėpti šoviniai (4 vietoje užkastos dėžės su šaudmenimis, šalia – savų pajėgų nuo artilerijos ugnies žuvusių karių muliažai). Tik radę šovinius kariūnai galėjo vykti toliau. Kiekvienas jų į uniformos kišenę įsidėdavo po šovinį. Visi žinojo, kad šis šovinytis turi būti saugomas tol, kol padalinys pasieks 9-ąją mokomąją vietą.

3-ioji mokomoji vieta „Sužeistųjų evakuacija“

Judėdami nurodytu maršrutu, kariūnai aptikdavo du „karius neštuvuose“ (2 neštuvus su palapinsiaustėmis uždengtomis ir gumomis suveržtomis 40 l vandens talpyklomis), „sužeistus ir nebegalinčius savarankiškai judėti“. Instruktorius įsakydavo paimti „sužeistuosius“.

4-oji mokomoji vieta „Raketos“

Pakeliui kariūnai rasdavo sunkvežimį su „raketomis“ (rąštais). Jas turėdavo nugabenti į vadui žinomą rajoną. Paleisti mašinos variklio nepavykdavo, todėl rąstai buvo nešami ežero krantu, nes sausuma būdavo „užminuota“. To-

liau juos tekdavo nešti į vandenį įbrudus iki juosmens.

5-oji mokomoji vieta „Nelaisvė“

„Raketos“ nešantys kariūnai patekdavo į priešų nelaisvę. Iš tariamųjų belaisvių jos buvo atimamos ir pagal Ženevos konvencijos reikalavimus sužinomi asmens duomenys, taip pat siekiama išgauti būrio slaptažodį ir reikalaujama šaudmenų. Kariūnai neturėjo teisės savo šovinio atiduoti be slaptažodžio. Todėl jiems ant galvų būdavo užmaunami maišai, imituojamas skandinimas, tardymas. Tik neištarę neleistinų žodžių jie galėdavo judėti toliau.

6-oji mokomoji vieta „Grumtynės“

Suskirstytiems į poras kariūnams duodama užduotis – išstumti priešininką iš apibrėžto kvadrato. Išstumtieji turėdavo kartoti išeitas temas (*judėjimo būdai su ginklu ir be jo; ugnis ir manevras*). Po to kariūnai poromis, grupėmis būdavo siunčiami į kitą mokomąją vietą. Taip buvo siekiama suskaldyti padalinį, pažeisti jo vieningumą, skatinama jėga, vikrumas, sumanumas.

7-oji mokomoji vieta „Aukštis“

Užlipusiam kopėčiomis į 4 m aukštį kariūnui buvo parodoma, kur reikia nušukti (primėtyta įvairių šakų, vielos). Vėliau, užrišus akis ir apsukus aplink, liepiama šukti žemyn, į saugią iš anksto parengtą, smėlio pripiltą, vietą. Taip buvo skatinama nugalėti aukščio baimę, ugdomas ryžtas.

8-oji mokomoji vieta „Treniruotė“

Kariūnams demonstruojama, kaip naudojamas ginklas su durklu artima-

jame mūšyje. Durinama į žmogaus ūgio manekenus. Kartu įteigiama, kad jie turi būti agresyvūs ir stengtis nukauti priešą. Taip siekta, kad kariūnai nebijo-tų atlikti puolimo operacijų užduočių.

9-oji mokomoji vieta „Durtuvai“

Kariūnams pasakoma pirmoji slaptazodžio dalis, o jie pateikia teisingą atsaką. Tada leidžiama išsiimti iš kišenės šovinį, užtaisyti ginklą su durklu ir paleisti šūvį į priešų taikinį. Nurodoma tranšėja ir užduotis sunaikinti priešų artimajame mūšyje.

Tikro mūšio įspūdį buvo siekiama sukurti šūviais, artilerijos sprogimais, dūmais ir kt.

Po mūšio tranšėjoje, ramioje vietoje, kariūnams pagalbą tekdavo psichologas ir karininkas (būrio vadas), kurie nuramindavo, duodavo atsigerti vandens, arbatos, kurį laiką stebėdavo jų būklę.

Vėliau grupė nusifotografuodavo atminimo nuotraukai ir po pratybų sunkvežimiu grįždavo į stovyklą.

Rengdamas šį straipsnį sužinojau apie įdomią kariūnų tradiciją – po sėkmingo *Durtuvų mūšio* kariūnas išsiuvinėdavo juodais siūlais raidę *D* antsiuve „AKADEMIJA“.

Man pačiam įstrigo du karinio rengimo Akademijoje etapai: bazinis kario rengimas ir būrio vado kovos kursas. Jie man buvo sunkiausi. Per aštuone-rius metus, tarnaudamas Algirdo batalione būrio vadu, kuopos vado pavaduotoju ir kuopos vadu, ne kartą buvau atsidūręs keblioje padėtyje, tačiau prisiminęs, kiek kažkada reikėjo iškęsti, išlieti prakaito, patirti skausmo, vėl

Pirmo kurso kariūnų Durtuvų mūšis
Pabradės poligone 2006 m.

← Pradžią 4 puslapyje

pasiryždavau judėti į priekį. Jei tau už nugaros tik tuščias popieriaus lapas, sunkią akimirką neištversi ir paprasčiausiai palūši. Juk ne paslaptis, kad ir misijoje, jei į ją vyksi vien dėl materialinių motyvų, vieną dieną, kai kas nors nepavyks, viską mesi ir pasiduosi, t. y. išduosi savo kovos draugus, Tėvyne...

Taktikos instruktorius kpt. Aurimas Kadys papasakojo apie Prancūzijoje vykusį COMMANDO kursą, kuriame ir jam

teko dalyvauti.

Kiekvienas karininkas turi treniruotis sąlygomis, kuo panašesnėmis į kovos aplinką. Per kiekvieną tokią treniruotę ugdomi individualieji kario įgūdžiai. Man, jau baigus Karo akademiją, teko mokyti Prancūzijos pėstininkų mokykloje, kur treniruotės buvo tikrai sunkios ir ilgos. Pamenu, kad, prasidėjus aktyviajai fazei, po 2 savaitių mokymų poligone būdavo savaitgalis, skirtas ekipuotei susitvarkyti, ir vėl važiuodavome į kitą poligoną. Mokymai buvo intensyvūs, instruktoriai visada stengdavosi sukurti kuo

sunkesnes sąlygas, kad tikrame mūšyje karininkas galėtų greitai priimti tinkamus sprendimus.

Sunkiausias išbandymas buvo COMMANDO kursas, trukęs 1 mėnesį. Iki šiol saugau jo tvarkaraštį, kur nurodyti visi savaitės užsiėmimai ir poilsio laikas. Poilsio, tiesą sakant, iš viso nebuvo, kadangi, pavyzdžiui, pirmąją savaitę, neskaičiuojant laisvojo sekmadienio, miegojom tik 12 valandų. Visą laiką buvo tobulinamasi – vyko taktikos, inžinerijos paskaitos, kovinės savigynos, fizinio rengimo, kliūčių įveikimo treniruotės kalnuose. Kai

BAZINIS KARIO KURSAS

Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke Rukloje Karo akademijos I kurso kariūnai turėjo įveikti bazinio kario kurso „Pulko šlovės takas“, vykusio rugpjūčio 1 – rugsėjo 16 d., baigiamąjį etapą – kliūčių ruožą. Šiais metais 66 jaunuoliams, sėkmingai baigusiems šį kursą, buvo suteikta teisė tęsti studijas Akademijoje. Keletas pirmakursių sutiko su KARIŪNO skaitytojais pasidalyti šių pratybų išpūdžiais.

”

Krn. Andrius

KUBILIUS

Sveiki, rašau Jums per lyderio ugdymo paskaitą, norėdamas papasakoti apie savo bazinį kario kursą.

Iš karto noriu pasakyti, kad jis man labai patiko. Jau anksčiau buvau susidūręs su kariuomene, taigi man šis gyvenimo būdas ne naujiena. Žinojau, kas yra ginklas, gynyba, kario gyvenimas ir kt. Tačiau nežinomų dalykų, suprantama, buvo, pavyzdžiui, taktikos elementų, ginklų (kulkosvaidis FN-MAG, granatsvaidis). Šiose pratybose galėjau įgyti naujų žinių ir atnaujinti jau įgytas, susipažinti su bendrakursiais, vadais (tarp jų net spėjau rasti autoritetą, į kurį norėčiau lygiuotis).

Kai kurie bazinio kario kurso išpūdžiai neišdildomi. Pamenu, kaip visur turėjau nešioti plytas (bet dėl to tikrai ne pykstu, priešingai, net esu patenkintas – sustiprėjo rankos, o tai pliusas kilnojant svarsčius). Taip pat kartais prisimenu, kaip naktį per orientacinį žygį keliavau miško keliukais, ieškodamas maršruto taškų, kaip teko ieškoti kolegų pamesto ginklo... Itin įstrigo žvalgyba, į kurią su kitais kariūnais per *triparį* buvau pasiūstas. Jaučiausi taip, lyg žaisdamas „Call of Duty“, tik tiek, kad viskas vyko tikrovėje, viskas buvo realu.

Neapsakomas jausmas plūstelėjus adrenalinui, neįtikėtina įtampa, kai sėlindamas prie priešų pozicijų stengiesi likti nepastebėtas. Adrenalino gerokai padaugėjo ir bėgant nuo priešų per laukus. Įsiminė ir važiavimas šarvuočiu, ir trikampės stovyklavietės rengimas užklupus trumpai, bet stipriai audrai.

Apskritai mano atsiliepimai apie bazinį kursą kuo geriausi.

Jeigu kultų kokių nors klausimų, manęs ieškokite Kariūnų batalione, IV kuopoje, 107 kambaryje, arba tiesiog rašykite į el. pašta.

apie tai dar prieš kursų man papasakojo, nepatikėjau. Neįtikėtina, kad žmogus gali tokius krūvius pakelti.

Šie kursai man padėjo ne tik pasiruošti darbui streso sąlygomis, bet ir įgyti daug praktinės patirties. Tai labai pravertė tolesnėje tarnyboje. Vėliau visi išbandymai, kad ir kokie sunkūs buvo, nebeatrodė neįveikiami, nes juos lyginau su tuo, ką teko patirti Prancūzijoje.

Apibendrinant šiuos įspūdžius kyla mintis, jog reikėtų gerokai sugriežtinti atranką ir pasunkinti karinio rengimo kursą sudarant tikrai realias sąlygas,

kad būsiami karininkai būtų verti nešioti savo antpečius, t. y. tinkamai parengti vadovauti kariams.

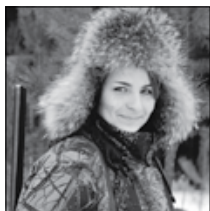
Bazinis kario kursas taip pat turėtų būti atrankos dalis, kad jaunuoliai, suprastę, jog čia jiems ne vieta, drąsiai galėtų pasitraukti. Instruktorių užduotis – įdėmiai stebėti kiekvieną kariūną: vertinti jo daromą pažangą, fizines ir psichologines savybes – ir neatitinkantiems reikalavimų rekomenduoti palikti Akademiją.

Bazinio mokymo metu būtina su rengti galutinį išbandymą, nes kariū-

nams, kad patikėtų savimi, reikia didelių iššūkių. Tai galėtų būti 2–3 parų įtemptos pratybos, nesvarbu, kaip pavadintos – *Durtuvų mūšiu* ar *Pragaro dienomis*. Svarbiausia, kad jų metu pavyktų atsijoti neapsisprendusius kariūnus.

Nors straipsnio pavadinime ir užsiminta apie *Šlovės taką*, aš nelinkęs jo plačiau aptarinėti. O atsakant į klausimą, kodėl atsakyta *Durtuvų mūšio*, galima pasakyti, kad tai įvyko dar 2007 m., kai buvo nuspręsta bazinį kariūno rengimą organizuoti Rukloje, Mokomajame pulke. ■

BAZINIS KARIO KURSAS

”

Krn. Snieguolė

PIETKUTĖ

Įstojus į Akademiją turbūt labiausiai gąsdino mintis, kad net 7 savaitėms teks išvykti į Ruklą, į bazinį kario kursą. Nuojauda neapgavo – netrukus pamačiau, kad ten tvarka kur kas griežtesnė, nei įsivaizdavau. Bet ramino mintis, kad greitai visa tai baigsis.

Kiekvieną dieną didžiulis fizinis krūvis ir būtinybė viską daryti tobulai visapusiškai nualino. Vadų reikalavimai „išspausti“ paskutines jėgas vertė nuolat su savimi kovoti, net paminti kai kuriuos savo principus. Laimė, tai tęsėsi palyginti neilgai – gal 5 savaites. Po to prasidėjo lauko pratybos – pats smagumėlis. Apkasai, maskavimosi ir kiti taktikos veiksmai kartais net teikė malonumo, nes galėjau atitrūkti nuo kasdienės rutinos. Tačiau pirmasis žygis su visa ekipuote buvo labai sunkus – dar nebuvau pripratusi prie tokio fizinio krūvio. Tada kilo įvairių minčių apie savęs realizavimo kariuomenėje galimybes ir prasmę, tačiau valia ir žemaitiškas užsispyrimas mane ginė pirmyn, neleido išblėsti šypsenai veide. Toliau jau viskas vyko natūraliai ir nebeatrodė taip sunku. Net nesinorėjo, kad tai baigtųsi.

Laikas greitai bėga. Nepastebėjau, kaip sulaukiau paskutiniojo „patepimo“ – „Šlovės tako“, tikrojo savęs išbandymo. Buvo ir baimės, ir gerojo adrenalino. Įsitikinau, kad neįveikiamų kliūčių nėra. Atrodo, kai baigėsi bazinis kario kursas – džiaugsmas liejosi per kraštus, atsisveikinimas su vadais prieš išvykstant į LKA buvo net per daug malonus... O grįžusius į Akademiją pasitiko nauji vadai, nauja tvarka. Trumpai tariant, vėl viskas prasidėjo iš naujo.

Pirmosiomis dienomis su didžiule nostalgija vis prisimindavau Ruklą ir buvusius vadus. Labai norėjosi grįžti, nes jau buvau tiek prie jų, tiek prie aplinkos pripratusi. Tai buvo lyg mano antrieji namai. Vis dėlto teko susitaikyti su mintimi, kad vienas etapas jau baigėsi, o dabar reikia pradėti kitą. Ir svarbiausia čia ne fizinis, o psichologinis pasirengimas, nes jei būsi stiprus dvasiškai – įveiksi bet kokius sunkumus.

”

Krn. Viktorija

LAZAUSKAITĖ

Šių metų rugpjūčio 1 d. mes, jaunuoliai iš skirtingų Lietuvos kampelių, atsidūrėme Rukloje, Mokomajame pulke. Visi buvome girdėję apie čia rengiamą bazinį kario kursą: vieni tikino, kad tai – ekstremalus išbandymas, kiti – kad tik vaikų žaidimas. Ir man pažįstami sakė, kad kursas sunkus fiziškai, taip pat reikia būti gerai pasirengus moraliai.

Prie dienvakės pripratau gana greitai. Netrukus visi susipažinome. Ir prasidėjo mūsų „linksmybės“. Mokėmės daug teorijos, po to ėmėmės praktikos. Kasdien vykdavo fizinio lavinimo užsiėmimai.

Asmeniškai aš akivaizdžiai sustiprėjau. Tai rodo ir mano fizinio rengimo normatyvų testų, kuriuos laikėme kurso pradžioje ir pabaigoje, rezultatai. Taip, buvo sunku, bet verta.

Rugpjūčio pabaigoje prasidėjo lauko pratybos – man sunkiausia kurso dalis. Baisiausias dalykas buvo ne nuolatiniai instruktorių šūkavimai, laisvo laiko deficitas ar griežta dienvakė, o sunkioji žygio ekipuotės kuprinė.

Esu žemo ūgio, smulki mergina, todėl mane labiausiai gąsdino neįprastas fizinis krūvis nugarai, kojoms, pečiams. Na, bet lauko pratybos būna labai įdomios, todėl nenorėjau jų praleisti. Mokėmės atlikti puolimo, gynybos, pasalos, reido, žvalgybos veiksmus. Labiausiai įsimintinos – baigiamosios kompleksinės lauko pratybos ir, žinoma, „Šlovės takas“, pratybų pabaigoje man atrodęs lyg pergalės takas.

Bazinio kurso metu ne kartą kilo mintis išeiti, viską mesti ir grįžti namo. Man dar niekad nebuvo buvę taip sunku, kaip tada. Labai trūko ramybės, vienatvės ir jėgų – tiek dvasinių, tiek fizinių. Bet dabar savimi didžiuojuosi ir džiaugiuosi, kad likau tvirta iki galo ir dabar esu čia, Lietuvos karo akademijoje.

Bazinio kario kurso metu daug išmokau, daug patyriau ir supratau, kad dar galiu tobulėti.

← Pradžia 8 puslapyje

”
Krn. Linas
GUŽYS

Apie Karo akademiją svajojau jau nuo 8 klasės. Su draugais ir vyresniais žmonėmis kalbėdavau apie savo, kaip karininko, ateitį. Tačiau neretai nesmagu būdavo pasakyti, kad bandysiu stoti į LKA, nes tuoj pat papildavo ne patys maloniausi komentarai: „Ten įstoja tik gerų tėvelių vaikai“ arba „Tu neišvaizduoji, kokia gera turi būti tavo sveikata ir fizinis pasirengimas“. Aš, suprantama, žinojau, kad turiu būti gerai fiziškai pasirengęs, bet kad padarytum 70 atsispaudimų ar 70 atsilenkimų, nereikia būti Arnoldu Švarcenegeriu. Taigi, pasitikėjau savo jėgomis ir paskambinau užsiregistruoti į atranką.

O paskui viskas vyko kaip pagal planą. Iš pradžių gerokai jaudinausi. Labiausiai gąsdino nežinomybė. Tačiau, atrankai pasibaigus, praktiškai beveik 100 % buvau tikras, kad pirmasis etapas sėkmingai įveiktas. Medicinos ir brandos egzaminų komisijų atrankos taip pat vyko sklandžiai. Netrukus sužinojau, kad 2011 m. rugpjūčio 1 d. turiu atvykti į LKA.

Pirmąją dieną, kaip ir per atranką, nedavė ramybės jauduly. Tačiau Akademijoje mes, naujokai, neužsibuvome – gavome ekipuotę ir išvažiavome į Jonušo Radvilos mokomąjį pulką, neretai dar vadinamą tiesiog Rukla. Pirmasis išpūdis neteikė vilčių, kad čia bus kaip kokioj sanatorijoj. Praleidžiamajame punkte budintis seržantas pikta pažvelgė į laikrodį. Supratau, vėluojame. Vadinasi, seržantai nebus labai patenkinti ir teks paskubėti – kariuomenėje „vėliau“ nebūna. Taip ir nutiko. Mus pasitiko seržantas D. Vilkas, šiek tiek neaiškiai kalbantis, bet gana skardų balsą turintis maždaug 35 metų vyras. Jis „garsiai ir aiškiai“ pasakė, ką mums daryti. Seržantui puikiai talkino grandinis J. Stefanovičius, serbų kilmės instruktorius, kuris, kaip vėliau patyrėme, puikiai moka „groti nervais“ kalbėdamas „su akcentu“.

Sparčiai susidėjome daiktus, susitvarkėme kambarius, pavakarieniavome, išklausėme netrumpą instruktažą ir nuėjome miegoti.

Rytas. Visi laksto į visas puses, tačiau nelabai supranta, ką ir kaip daryti. Laikui bėgant po truputį prie to pradėjome priprasti, susipažinome su instruktoriais... Vyr. ltn. Kęstutis Lapienė, vienas iš didžiausių išpūdį man palikusiu žmonių, – labai griežtas, tvirto būdo, fiziškai stiprus karininkas, bene vienintelis instruktorius, kartu su mumis šturmuodavęs estafetes! Jau vien dėl to daugelis iš mūsų jam jautė pagarbą.

Kitas instruktorius – seržantas D. Rozenbergas – itin sportiškas ir iškalbus žmogus. Kartą jo budėjimo metu mums buvo skirta nuobauda, kad po komandos „Kuopa MIEGA!“ vis dar kalbėjome. Tada jis visą kuopą išrikiavo ir gerą valandą kalbėjo mums apie... apie nieką... O mes stovėjome, kai turėjome miegoti, stovėsena *laisvai*... Po to kojas truputį skaudėjo, bet niekas nesiskundė – troško kuo greičiau atsidurti savo lovose.

Pirmosios savaitės pabaigoje netikėtai mus paliko vienas kolega, tačiau jau kitą pasirodė naujas kariūnas. Deja, ir jis ilgai neužsibuvo – taip pat nusprendė apleisti mūsų gretas.

Taigi pradžia buvo nekokia. O dar ta amžina skuba. Tiesą sakant, nebūdavo kada net „normaliai“ į tualetą nueiti, bet tai

truko tik kelias savaites – kai apsipratome, laiko užtekdavo viskam.

Įpusėjus kursą netikėtai iš atostogų grįžo kitas instruktorius – vyr. seržantas V. Valiukas, žmogus, turintis neįtikėtiną humoro jausmą. Jis savo neeiliniu *bazaru* galėjo prajuokinti bet ką – nuo kariūno iki kuopos vado. Kai jis budėdavo kuopoje, kariūnai galėdavo šiek tiek atsikvėpti ir taip pat pajuokauti.

Labiausiai įsiminė vienas vakaras po dvipario. Grįžę iš žygio, turėjome nakvoti Mokomojo pulko teritorijoje. Aš ir dar keliolika kariūnų nėjome į orientacinę, nes kolega pametė ginklą. Teko padėti jo ieškoti. Po sėkmingos „operacijos“ mus į pulką parvedė grandinis J. Stefanovičius ir vyr. ltn. K. Lapienė. Jie liepė pasirengti žiedinei gynybai (skyrė vadą), šioje zonoje įsikurti nakčiai (likus maždaug pusantros valandos iki kėlimo), ir abu patraukė į kuopą. Mes, žinoma, tingėjome palapines statyti... Staiga pamačiau, kad kažkas prie mūsų artėja. Netrukus atpažinau arčiau priėjusį žmogų. Tai buvo vyr. ltn. K. Lapienė su kuprine – pasirodo, jis išmainė savo šiltą lovą į miško paklotę, nusprendęs kartu su mumis lauke miegoti.

Gaila, bazinis kario kursas baigėsi greitai. Jo metu patyrėme tokių išpūdžių, kokių civiliniame gyvenime tikrai nepatirsi. Nors dabar atrodo, kad nebuvo labai sunkus, tenka pripažinti – jis pareikalavo daug jėgų ir ištvermės.

Istorija tęsiasi. Po bazinio kario kurso savaitgalį mus išleido namo. Tačiau jau pačią pirmąją dieną grįžę į Akademiją supratome, kad čia mūsų laukia tokie pat rimti kaip ir Rukloje išbandymai, tik jie truks kur kas ilgiau – ketverius metus. Tačiau Rukloje buvo sunkiau fiziškai, Akademijoje – psichologiškai.

”
Krn. Silvestras
MOLODOVANCEVAS

Rugpjūčio 1-oji. 19.00. Dauguma abiturientų maudosi ežeruose, žaidžia futbolą, sėdi baruose, vaikštinėja mieste, linksminasi pirtyse, sodybose. Dauguma, bet ne visi... Karo akademijos pirmakursiai vyksta į Ruklą, kur jų laukia rimti išbandymai – 7 savaitės karinių mokymų.

Pirmosios trys savaitės – režimas, tvarka ir daug teorijos. Keltis 6-ą taip ir netapo įpročiu. Laiko mažai – rikiuot ir rikiuot! Vos spėjom prisisiūti emblemas, o jau liepia nuardyti ir procesą pradėti iš naujo. Rytinio patikrinimo metu turi būti idealu – nė dulkelės, nė šapelio, o spintelėse viskas kaip pridera. Jei ne – išklausai ilgą moralą stovėsena *laisvai*, kai rankos svyra žemyn, o kojos lenda į vieną vietą.

Per paskaitas, išskyrus medicinos, kurios kursą kartais dėstydavo tokia gražuolė, pusė kariūnų miegodavo. *Fizo* būdavo, galima sakyti, geriausia dienos dalis. Maistas – labai skanus, bet mažai. Mus gelbėjo tik suslėpti šokoladukai.

Pirmadienį nuotaika niūri, antradienį – linksmiau, trečiadienis – apymažis penktadienis, ketvirtadienis – mažasis penktadienis, penktadienis – įvadas į savaitgalį. Tad toks

buvo gyvenimas pirmąsias tris savaites.

Likusios buvo sunkesnės ir moraliai, ir fiziškai, bet įdomesnės. Daug praktinių užduočių, nelengvos lauko pratybos: reikėjo tempti 30 kg ekipuotę, o jei dar duoda kulkosvaidį, tai pajunti, kad Švarcas (Švarceneris) tikrai buvo stiprus, jei sugebėjo jį vienoj rankoj laikyti. Naktiniai orientaciniai – juokingi, ypač pirmasis, kai beveik pusė kariūnų nerado nė vieno taško. Per dviparį – du naktiniai orientaciniai iš eilės. *Šakės!* Miego trūkumas taip pat atsiliepė, tačiau, radus ieškomą tašką, apimdavo tikras nuotykių ieškotojo azartas.

Kai būdavo sunku, vis save drąsindavau, kad reikia būti tokiam kaip Švarcas. Apskasų kasimas – greit įkyrintis darbas, bet stengiausi save motyvuoti: tai tave, žmogau, sustiprins. Sakydavau, kad kiekvienas sunkumas tik į naudą. Be abejo, visą laiką galvodavau, kaip gera bus Akademijoje – jokių miškų, jokių apkasų ir pan.

Trijų parų pratybos buvo įdomiausios – pasėdėjom apkasuose, pavažinėjom šarvuočiu. Beje, jausmas nekoks, kai tokia geležies masė atsiduria tau virš galvos...

Bazinis kario kursas – trumpas savęs ir kario gyvenimo pažinimo kursas. Supratau, kad filme kovojantiems kariams nelengva, juo labiau kad į juos šaudo „tikrais“ šoviniais. Tai gi, manau, kiekvienas apie save gerai galvojantis *bičas* turėtų tai išbandyti.

”

Krn. Saulius

DRULIA

Šiam kursui reikia gerai tinkamai psichologiškai ir fiziškai pasiręgti.

Žinoma, buvo daugybė įdomių dalykų, bet ir sunkumų buvo, pavyzdžiui, kai tekdavo naktį keltis iš šiltos lovos ir išrikiuotiems ilgai stovėti arba su sunkia kuprine žygiuoti dešimt kilometrų.

”

Krn. Benas

EIDENAS

Maniau, kad viskas klostysis kitaip. Tačiau tai, ko tikėjaisi, palyginti su tuo, kas buvo, – tik juokas. Naktiniai žygiai, bemiegės naktys įklampus pelkėse iki pažastų, maisto stygius, išreklamuotam „Ben-z“ atsparūs uodai, šaltos naktys pulke, laukiant 6-os ryto (kol įleis į kuopą) – štai kas laukia pirmakursių per BKK.

P. S. Nusipirkite daug ledinukų nuo gerklės skausmo ir snikerių, nes išleidžia tik vieną kartą per savaitę ir tik vieną kariūną iš kambario, o jis ne viską spėja nupirkti mažytėje Ruklos parduotuvėlėje!

”

Krn. Dainius

ČERKAUSKAS

Prieš keletą metų, nusprendęs tapti karininku, negalvojau, kad mano gyvenimas taip kardinaliai pasikeis. Kad turėsiu tiek pareigų, privalėsiu laikytis daugybės taisyklių ir įsipareigojimų...

2011 metais baigęs savo brangiąją Žiežmarių gimnaziją pagaliau galėjau teikti prašymą studijuoti Lietuvos karo akademijoje. Ir, žinoma, pateikiau. Teko ilgai nekantraujant laukti lemtingojo verdikto. Pagaliau gavau atsakymą. Atvira pasakysiu, slapčia tikėjaisi, kad jis bus teigiamas. Pasirodo, neklydau. Aišku, apsidžiaugiau ne tik aš, bet ir visa mano šeima bei draugai. Gana ilgai vyravo šventinė nuotaka, tačiau laikui bėgant ėmė darytis baugu, į galvą pradėjo lįsti įvairios mintys. O kas dabar bus? Anksčiau nebuvo tekę susidurti su kariuomene, todėl visiškai nenučiuokiau, kas manęs laukia rugpjūčio 1 d. Rukloje.

Pagaliau išaušo šiek tiek gąsdinanti (dėl nežinomybės), bet kartu žadanti daug neįtikėtinų atradimų ir išgyvenimų diena (galima sakyti, tai buvo mano naujojo gyvenimo pradžia).

Rugpjūčio 1-ąją sutikome LKA pasiėmę visą kariui reikalingą ekipuotę. Atsisveikinę su civiliniu gyvenimu išvykome į Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomąjį pulką. Ten mus pasitiko būrys kvalifikuotų instruktorių. Jie iškart perėmė vadovavimo „vadžias“: turėjome nedelsiant vykdyti net menkiausią savo pirmųjų vadų įsakymą.

Kol pripratau prie naujosios tvarkos, prabėgo ne viena diena, tačiau „įsivažiavus“ ėjosi kaip sviestu patepta. Teko išmokti daug naujų dalykų – pradedant žygiavimu ir baigiant ginklų ir kuopos valymo ypatumais.

Tai – vienas labiausiai neįtikėtinų kursų mano gyvenime, tikras nuotykis, tarsi filmo „Gelbstint eilinį Rajaną“ epizodas. Manau, jo nepamiršiu visą gyvenimą.

”

Krn. Pranas

KARČIAUSKAS

Prieš bazinį kario kursą žinojau, ko tikėtis ir kam reikia būti pasiręngusiam, nes jau esu dalyvavęs privalomosios pradinės karo tarnybos karių mokymuose. Tad man nekilo didelių sunkumų, tačiau ir aš jutau galingą psichologinį ir fizinį spaudimą. Dėl to net džiaugiuosi – šios priemonės daugeliui kariūnų padėjo suprasti, kur jie papuolė ir kokį gyvenimo būdą pasirinko.

Mano vadovavimo filosofija

Kpt. Darius
ŽUKAS

KARIŪNO puslapiuose Lietuvos kariuomenės motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono II motorizuotosios pėstininkų kuopos vadas kpt. Darius ŽUKAS pristato savo vadovavimo filosofiją, kurią pradėjo kurti dar prieš tarnybą šiame dalinyje, o čia jau tarnaudamas, tardamasis su vadais ir kariais, ją tobulino. Kariūnams vadams turėtų būti įdomios ir naudingos jo mintys.

Sveiki, gerbiamasis KARIŪNO redaktoriau! Tikiuosi, prisimenate mane: esu 2003 m. Lietuvos karo akademijos laidos absolventas, buvęs Kariūnų ta-

rybos narys. Jums ir buvusiam Lietuvos kariuomenės dailininkui Liudui Gedminui padedant 2003 m. bandėme patvirtinti LKA absolvento žiedo pro-

jektą. Tada, baigęs Akademiją, galėjau pasirinkti tarnybos vietą ir pasirinkau Algirdo batalioną. Šiame dalinyje įgijau tikrai labai vertingos patirties ei-

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

IV kurso kariūnė

Viktorija Vasiliauskaitė

- ➔ **Jūsų credo**
Niekas šiame gyvenime nevyksta atsitiktinai
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?**
Gyvenimas, šeima
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?**
Advos mūšį
- ➔ **Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą**
„Užrašų knygelė“, „Laumžirgis“
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?**
Artimuosius
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapusi kariūne, būtumėte**
Estrados meno specialybės studentė
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?**
Niekada nesakyk „niekada“, niekada nesakyk „visada“. Tačiau niekada negalėčiau paminti savo vertybių, įsitikinimų

- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...**
Žmonės stengiasi pažeminti, apšmeižti kitus, taip siekdami išaukštinti save
- ➔ **Didžiausia silpnybė?**
Pieno produktai, priklausomybė nuo namų
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate**
Šv. Kūčios
- ➔ **Ko palinkėtumėte kariūnams?**
Būti versme, kuri liejasi per kraštus, o ne stovinčio vandens kūdra
- ➔ **Dėl ko Jums yra buvę gėda?**
Dėl savo poelgių, žinių stokos
- ➔ **Paskutinė mintis prieš miegą**
Padėka už praėjusią dieną, kupiną išbandymų, gerų emocijų, išgyvenimų, sėkmių ir nesėkmių
- ➔ **Kvailiausias poelgis gyvenime**
Šieno trypimas basomis kojomis
- ➔ **Kai ko nors nežinote, tai**
Prisipažįstu, kad nežinau

damas įvairias pareigas: būrio vado – 3 m., misijos Irake būrio vado – 6 mėn., kuopos vado pavaduotojo – 2 m., štabo S3 operacijų karininko – 3 m., misijos Afganistane S3 operacijų karininko – 6 mėn. Nuo 2011 m. birželio esu kuopos vadas. Per šį laikotarpį mačiau ir šilto, ir šalto. Žinoma, stengiausi remtis teigiamais išgyvenimais, o iš klaidų tiesiog pasimokyti.

Laikui bėgant pradėjau domėtis lyderyste, skaityti įvairius leidinius šia tematika, daugiau bendrauti su buvusiais ir dabartiniais vadais ir kariais. Netrukus supratau, kad kariuomenėje reikia ne tik formalių vadų, bet ir lyderių...

Esu beveik 130 karių kuopos vadas. Bet vien vadovavimu tikrai neapsiribuju – noriu savo kuopoje rengti lyderius ir kartu, sukūręs palankią darbo aplinką, sudaryti sąlygas tobulėti visiems vadams. Vienas iš mano tikslų – asmeninių lyderio savybių ugdymas ir kuopos vadų lyderių rengimas.

Žinoma, geriausias pavyzdys – asmeninis pavyzdys: *The best leadership is based on personal example*. Todėl norėčiau KARIŪNO skaitytojus supažindinti su savo vadovavimo filosofija, kurią pradėjau kurti dar prieš tarnybą kuopoje, o čia tarnaudamas, kalbėdamasis su kitais vadais ir kariais, ją tobulinau. Tikiuosi, kad jos principai mano kuopos kariams taps savotišku moraliniu kompasu siekiant bendrų tikslų.

Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad man didelė garbė vadovauti II mechanizuotosios pėstininkų kuopos kariams. Tai – atsakomybė ir įsipareigojimai, kuriuos aš priimu kaip pasitikėjimo ir pripažinimo simbolį. Savo ruožtu pasižadau gerai eiti savo pareigas, siekti, kad kariai tinkamai atliktų skirtas užduotis, ir kartu nuolat rūpin-tis jų gerove. Tai didelis iššūkis, tačiau bendromis jėgomis mes jį įveiksime.

Kitas mano tikslas – supažindinti karius su dalykais, kuriuos būtina išmanyti vadovaujant. Savo vadovavimo filosofiją sukūriau tam, kad kuopos padalinių vadai ir kariai suprastų, ko iš jų tikiuosi, kokiomis pagrindinėmis vertybėmis ir principais MES vadovausimės kovinio rengimo metu ir mūsų lauke. Pagrindiniai jos principai, suformuluoti diskutuojant su kolegomis karininkais ir remiantis karių apklausos rezultatais, skirti vadovavimo procedūroms tobulinti.

Mano, kaip vado, vizija: II mechanizuotoji pėstininkų kuopa – profesionalus, agresyvus, į karo meto uždavinius orientuotas padalinys, sudarytas iš profesiskai ir fiziškai puikiai pasirėngusių, drausmingų, motyvuotų ir kovingų karių, vienijamų kovos dvasios ir bendro tikslo. Trumpiai tariant, tai – GERIAUSIA LIETUVOS KARIUOMENĖS KUOPA, kurios kiekvienas karys didžiuojasi tarnaujantis, atliekantis savo pareigą TĖVYNEI ir dėl to, kaip ir jo šeimos

nariai, yra gerbiamas. II mechanizuotoji pėstininkų kuopa taikos metu rengiama kaip kovinis dalinys karo meto užduotims vykdyti, kad galėtų mūsų lauke KOVOTI IR LAIMĖTI.

Mano, kaip kuopos vado, prioritetai: nepriekaištinga tarnyba (užduočių vykdymas), karių gerovė ir asmeniniai įsipareigojimai. Jų laikais kasdienėje tarnyboje, kuri apima keturias pagrindines kuopos veiklos sritis:

- Kovinio rengimo planavimą.
- Vadų lyderių ugdymą.
- Kolektyvinį rengimą.
- Rūpinimąsi karių gerove.

Toliau išvardytos pagrindinės vertybės, kuriomis vadovaujuosi, kurios yra mano gyvenimo „kompasas“ ir, tikiuosi, taps ir II kuopos karių vertybėmis. Tai:

- **Pasitikėjimas**, kurį įgysite, jei laikysitės šių principų:
- Smulkmeniškai nekontroliuokite, jei užduotys vykdomos puikiai (skyrei užduotį ir „pamiršai“).
- Visuomet laikykitės duoto žodžio.
- Net ir sunkiausiose situacijose stenkitės išlikti ramūs.
- Būkite atviri ir nuoširdūs.
- Būkite lojalūs savo vadui.
- **Pagarba**, užtarnaujama vadovaujantis šiais principais:

Tęsinys 14 puslapyje →

- ➔ **Užgaida, kurią sau leisite šią žiemą**
Paslidinėti
- ➔ **Praeities asmenybė, kuria žavėtės**
Motina Teresė
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?**
Per praėjusių metų absolventų laidos šimtadienio renginį
- ➔ **Kur pasaulyje labiausiai norėtumėte apsilankyti?**
Dievo užmirštame kampelyje
- ➔ **Gyvenimas yra gražus, nes...**
Jis yra stebuklas, mažų stebuklų virtinė. Jis tikrai toks, jei mokėsi tai pamatyti
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos be...**
Kelių puodelių karštos arbatos
- ➔ **Praeities asmenybė, kuria labiausiai piktinatės**
Muamaras Kadhafis
- ➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?**
Pagarbos, nuoširdumo, supratingumo

- ➔ **Galbūt yra žmogus, kuris visada Jums buvo sektinas pavyzdys?**
Konkretaus asmens įvardyti negalėčiau, tačiau yra nemažai žmonių, kurie galėtų būti sektini pavyzdžiai
- ➔ **Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams**
Jodi Picoult „Mano sesers globėjas“
- ➔ **Kas Jums svarbiausia gyvenime?**
Bet kurioje situacijoje išlikti žmogumi
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti**
Kryžių kalnas
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje**
Ramovė
- ➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte**
Tikriausiai budėtojas per anksti sukoman-davo: „Kuopa, kelk!“
- ➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite save**
Kantri, jautri, draugiška

- ➔ **Apie kokią profesiją svajojote mokydami mokykloje?**
Aktorės, režisierės
- ➔ **Ko pasimokote iš savo sėkmių ir nesėkmių?**
Viskas kartosis tol, kol bus išmokta
- ➔ **Akademijoje labiausiai džiugino**
Kariūnų Kalėdos
- ➔ **Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkė. Pirmasis įsakymas**
Sušaukti visus darbuotojus, aptarti LKA veiklos spragas, išklausti jų siūlymus, kuriais remiantis būtų keičiama kariūnų mokymo ir ugdymo programa
- ➔ **Kaip įsivaizduojate save po 10 metų?**
Dešimčia metų vyresnė

← Pradžia 12 puslapyje

- Pirmiausia gerbkite save.
  - Elkitės taip, kaip norėtumėte, kad su jumis būtų elgiamasi.
  - Neapkalbėkite savo vadų, pavaldinių ir kolegų už akių.
  - Neišsisukinėkite ir neieškokite pasiteisinimų.
  - Mokėkite pripažinti savo klaidas.
  - Prieš kritikuodami ar vertindami išsiaiškinkite visas aplinkybes.
  - **Atsakomybė** – pasitikėjimo ženklas ir jūsų pareiga, todėl:
    - Būkite atsakingi: prisiimkite atsakomybę už savo žodžius ir veiksmus.
    - Gautą užduotį atlikite kuo geriau ir iki galo.
    - Žinokite ne tik savo teises, bet ir pareigas, stenkitės jas atlikti kuo geriau.
    - Nelaukite, kol gausite užduotį, pradėkite veikti patys.
    - Stenkitės viską planuoti: numatyti galimus iššūkius, išvelgti galimybes.
- Pagrindiniai tarnybos principai taip pat pristatomi pagal veiklos sritis.

VADOVAVIMAS .....

- Vadovaukite rodydami asmeninį pavyzdį.
- Pažinkite save ir siekite tobulėti.
- Atminkite, kad visi esame skir-

tingi ir unikalūs dėl savo gebėjimų ir ypatumų.

- Atminkite, kad kiekvienas turime daug galimybių (tam tikrą potencialą), tik reikia mokėti jomis naudotis.
- Stenkitės rūpintis tiek karių tarnyba (užduočių vykdymu), tiek jų gerove.
- Siektinas tikslas – centralizuotas planavimas, decentralizuotas valdymas.
- Atkreipkite dėmesį į naujų karių integraciją (kritinės – 10 dienų), nes jie – dalinio ateitis.
- Karius atestuokite laiku, nuosekliai ir objektyviai.
- Karius skatinkite ir skirkite jiems nuobaudas pagal nuopelnus.
- Skirti į vadų pareigas vadovaukite, ugdykite karius, siekite, kad skirtos užduotys būtų įvykdytos.
- Įsitikinkite, kad skirtas užduotis kariai suprato, jų eigą kontroliuoja ir siekia įvykdyti.
- Atminkite, problemų nėra, gali būti tik iššūkiai, kuriuos siekiame įveikti ir tobulėti.
- Ieškokite teigiamų dalykų ir galimybių net ir sudėtingiausiose situacijose.
- Venkite sudėtingų įsakymų (nurodymų), darykite viską paprastai ir aiškiai.
- Nerodykite savo neigiamų emocijų: nurimkite, įvertinkite situaciją, raskite geriausią visiems išeitį.

KOVINIS RENGIMAS .....

- Viskas, ką mes darome, yra kovinis rengimas.
- Kariuomenė arba rengiasi karui (vykdo kovinį rengimą), arba kariauja.
- Svarbiausia – rengti karius taip, kaip reikės kariauti.
- Kovinio rengimo pagrindas:
- Tinkamas individualusis rengimas.
- Geri kovinio šaudymo įgūdžiai.
- Puikus fizinis pasirengimas.
- Užtikrinta pirmoji medicinos pagalba.
- Tinkama ekipuotės, ginkluotės, technikos ir įrangos priežiūra.
- Skyrius – pagrindinis manevrinis vienetas: gerai parengti skyriai – mūsų sėkmės laidas.
- Mažų padalinių taktika – būtina formuojant padalinį ir įtvirtinant jo įgūdžius.
- Kovinis rengimas organizuojamas pagal padalinio esminių užduočių sąrašą.
- Kokybiškas kovinis rengimas – tai tinkamas veiksmų planavimas, pasirengimas juos vykdyti, jų įgyvendinimas, vertinimas ir analizė.
- Kovinis rengimas organizuojamas pagal aiškias užduotis, sąlygas ir standartus.
- Skyrių vadai atsako už savo skyrių treniravimą.

LAIŠKAS „KARIŪNUI“

Kodėl noriu tapti KOP karininku

Pijus
POŠKUS

Sveiki! Esu Pijus, Mažeikių Merelio Račkausko gimnazijos „trečiokas“. Aš, kaip ir daugelis bendraamžių, jau žinau, ko noriu iš gyvenimo. Vieni rengiasi tapti teisininkais, medikais, muzikantais, o aš – Karinių oro pajėgų karininku. Taigi, noriu papasakoti, kuo šiuolaikinį jaunuolį traukia aviacija ir KOP.

Kodėl mane sužavėjo aviacija? Turbūt dėl visko „kalta“ Lietuvos enciklopedija, kurioje dar nemokantis skaityti penkiametis pamatė Stepono Dariaus ir Stasio Girėno, stovinčių prie „Lituanicos“, nuotrauką. Matyt, lakūnų uniforma ir lėktuvas padarė tokį įspūdį,

kad vėliau mano mėgstamiausiu užsiėmimu tapo fotoalbumo „Darius ir Girėnas“ vartymas. Nuotraukas žiūrindavau dienų dienas. Mamos, tėčio ir brolio perskaitytus straipsnelius apie tautos didvyrius mokėjau kone mintinai. Dar nepradėjęs lankyti mokyklos žinojau lakūnų biografijas, kai kuriuos „Lituanicos“ techninius duomenis. Tačiau didžiausiu stimulu mokytis skaityti tapo troškimas kuo daugiau sužinoti apie aviaciją. Vėliau dalyvavau dainų konkurse „Dainų dainelė“, kur televizijos žurnalisto paklaustas apie savo gyvenimo svajonę atsakiau, kad tai – skrydis lėktuvu. Šiai mano

- Treniruokite savo padalinį, vertinkite 2 lygiais žemesnįjį.

- Visas kovinis rengimas turi būti aukšto lygio.

- Tinkamas pasirengimas mūšiu ir jo kontrolė – pusė darbo, kad užduotis būtų sėkmingai įvykdyta.

- Saugumas kovinio rengimo metu turi būti užtikrintas: kiekvienas karys už tai atsakingas, kiekvienas vadas kontroliuoja, kaip tai įgyvendinama.

EKIPUOTĖS, GINKLUOTĖS, TECHNIKOS IR ĮRANGOS PRIEŽIŪRA .....

- Tai taip pat kovinis rengimas.
- Prižiūrėkite dalinio įrangą kaip savo.

- Įrangos priežiūra – kiekvieno kario pareiga, jis už tai atsako.

- Visi vadai privalo sudaryti sąlygas tinkamai prižiūrėti įrangą ir vykdyti jos kontrolę.

RŪPINIMASIS KARIAIS IR JŲ ŠEIMOMIS ....

- Rūpintis kariais ir jų šeimomis – visų vadų pagrindinė pareiga ir kuopos vado prioritetas.

- Atminkite, šeima – valstybės pamatas.

- Tik artimiesiems remiant galima tinkamai įvykdyti užduotis.

- Visi vadai privalo domėtis savo kariais, aptarti jiems svarbius tarnybinius ir asmeninius klausimus, visada

būti pasiruošę jiems padėti.

DRAUSMĖ .....

- Tai kariuomenės pamatas.

- Tai pirmiausia savikontrolė ir asmeninis organizuotumas, laiko planavimas.

- Tai ne tik apribojimai, bet ir laisvė, o kartu ir galimybės.

- Tai visų karių pareiga.

- Padeda, kai vadų nėra šalia, kai nėra kam priimti sprendimų ir duoti nurodymų.

KOMANDINIS DARBAS .....

- Pirmiausia turime galvoti apie kuopą, o ne apie save.

- Trumpai ir aiškiai jį galima apibrėžti taip: mūsų SĖKMĖ – VIENYBĖ.

Mano, kaip kuopos karių ugdytojo, lūkesčiai:

- Geri karių profesiniai įgūdžiai.

- Puiki fizinė forma.

- Pavyzdinga drausmė.

- Aukšta motyvacija.

- Tvirta kovos dvasia.

- Vieningas kolektyvas.

- Pagarba sau, kolegai, vadui.

- Išlaikyta subordinacija.

- Atitinkamu lygmeniu priimami sprendimai.

- Numatomi iššūkiai ir laiku priimami sprendimai.

- Iniciatyvumas.

- Dėmesys ne problemoms, o pasiūlymams ir galimybėms.

- Atsakomybė.

- Profesionalus požiūris į tarnybą.

- Įtampas, neigiamų emocijų slopinimas.

- Nuolatinis tobulėjimas.

- Mėgavimasis tarnyba.

Aš, kaip kuopos vadas, turiu ir asmeninių įsipareigojimų:

- Remti ir rūpintis kariais ir jų šeimų nariais 24 valandas per parą (*Atvirų durų principas*).

- Siekti kuopoje pusiausvyros: kad nenukentėtų nei tarnyba, nei karių gerovė.

- Būti griežtas, bet teisingas.

- Pasitikėti pavaldiniais skirdamas užduotis ir suteikdamas teises (iki žemiausio lygio).

- Iš klausyti ir priimti tinkamus siūlymus.

- Profesionaliai žiūrėti į tarnybą.

- Dalytis informacija, laiku informuoti kuopą.

- Profesionaliems kariams sudaryti galimybes tobulėti ir mėgautis tarnyba.

- Atvirai, nuoširdžiai bendrauti.

- Būti visiems prieinamas, paprastas.

Baigdamas norėčiau priminti kariūnams: mūsų sėkmė ir galia – vienybė! ■

svajonei neliko abejingi aviatoriai Rimvydas Maciulevičius ir Rolandas Paksas. Jų dėka pirmą kartą skridau lėktuvu. Vėliau internete suradau ir daugiau bendraminčių, aistringai besidominčių Lietuvos aviacijos istorija. Taip gimė svetainė *plienosparnai.lt*. Jos veikloje dalyvauju iki šiol. Taigi, nuo vaikystės jau žinojau – noriu tapti aviatoriumi.

Visada galvojau, kad didžiausia garbė aviatoriui (lakūnui ar aviacijos inžinieriui) – tarnauti Tėvynei. Kas gali būti geriau už galimybę dirbti mėgstamą darbą, tarnauti savo šalies labui? Didelį įspūdį padarė tarpukario Karo aviacijos lakūnų tarnybos ir skraidymų istorijos: didvyriški plk. ltn. Leonardo Peseko skrydžiai, reikšmingi konstruktorių Antano Gustaičio, Jurgio Dobkevičiaus darbai. Tai tik kelios

pavardės iš ilgo Lietuvos aviacijos patriarchy sąrašo. Manau, kad ir dabartinėse KOP netrūksta tokių entuziastų, išskirtinos tarnybos pavyzdžių. Vien jau frazė „KOP karininkas“ daro įspūdį... Suvoki, kad tai protingi, fiziškai ir dvasiškai stiprūs žmonės, be galo mylintys dangų ir Tėvynę. Šios asmenybės ir jų veikla mane traukia, skatina į juos lygiuotis.

Neabejoju, kad tarnyba Lietuvos kariuomenės KOP yra labai įdomi. Manau, kad lakūnams skrydžiai į užsienio šalis ir aviacijos inžinieriams darbas su šiuolaikine technika suteikia puikių galimybių tobulintis, turtinti savo profesinę patirtį.

Tarnyba KOP – dinamiška: čia niekas nestovi vietoje. Tobulėja aviacijos technika, tad turi tobulėti ir techninis jos personalas. Labai džiaugiuosi, kad

Lietuva turi KOP, nes kiekvienai šaliai tai – prestižo reikalas. Kita vertus, aviacija – labai sudėtinga sritis. Vien jau mokytis aeronautikos ganėtinai sunku, o įvairios taisyklės, statutai, kurių turi laikytis KOP kariūnai, dar labiau sunkina šias studijas.

Vis dėlto manau, kad, norint tapti KOP karininku, tikrai verta stengtis ir sunkiai dirbti. Labai malonu išvysti Lietuvos karinį lėktuvą šalies padangėje, kai žinai, kad jį skrydžiui parengė ir pilotuoja tautiečiai.

Manau, kad visas karininko gyvenimas – didelis iššūkis, tad norėčiau palinkėti visiems kariūnams sėkmės įveikiant pirmąjį jo etapą – studijuojant LKA. Tikiuosi, kad ir aš po kelerių metų galėsiu stoti į jūsų gretas ir siekti savo svajonės. Stiprybės ir sėkmės! ■

AR pasikeis kariūnų požiūris į Garbės kodeksą?

KARIŪNE labai populiari skiltis kariūnų gyvenimo aktualijoms aptarti. Kariūnų pageidavimu mūsų redakcinės kolegijos narys krn. Martynas KIVARAS kalbėjosi su Kariūnų garbės teismo pirmininku krn. Mariumi METLOVU apie Kariūnų garbės kodeksą (GK) ir priežastis, trukdančias jį įgyvendinti. Kviečiame visus kariūnus šiuo klausimu išsakyti savo nuomonę, teikti pasiūlymus.

➔ Koks šiandien kariūnų požiūris į GK?

Neigiamas, nes visi galvoja, kad jis nuplagijuotas nuo JAV aukštųjų karo mokyklų kodeksų ir mūsų lietuviškam mentalitetui visiškai netinkamas. Deja, ir patys kariūnai mažai prisideda prie GK kūrimo, tobulinimo ir įgyvendinimo, palikdami tai Kariūnų garbės teismo nariams. Visi Kariūnų bataliono kariūnai kartu turėtų rengti šį kodeksą, tada atsirastų stimulas, motyvacija, patiems jo griežtai laikytis.

➔ Kokios GK funkcionalumo problemos?

Neįmanoma apibrėžti kai kurių nusižengimų, kurie iš tikrųjų žemina kariūno garbę. Keikimasis, necenzūrinių žodžių kultas viešojoje aplinkoje, spaudymasis, nepagarba

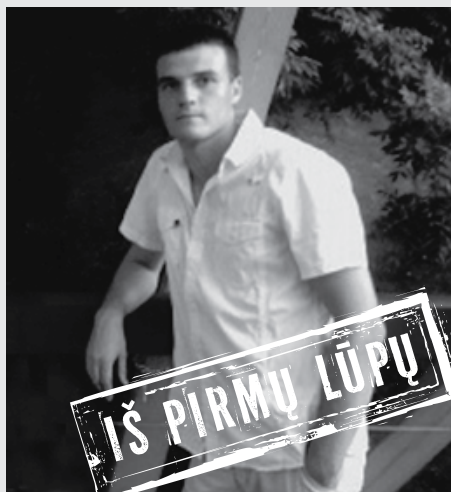
mūsų Trispalvei, valstybės himnui, dėstytojams, aukštesniesiems vadams ar pavaldiniams – tai nusižengimai, kuriuos reglamentuoja kiti norminiai dokumentai (statutai, Kario etikos kodeksas ir t. t.). Garbės teismas nieko kita negali padaryti, tik siūlyti – per menkos jo galios, be to, tokios nuobaudos nefiksuojamos kariūnų bylose, saugomose LKA štabo S-1 skyriuje.

➔ Mariau, vis dėlto kas trukdo GK nuostatoms įsigalėti?

Kaip sakiau, kariūnų požiūris į GK yra neigiamas. Tačiau dalis kariūnų tik kalba, kad jis neveiksmingas, ir neteikia jokių siūlymų, tartum iš šalies stebi. Manau, kad Kariūnų batalionas, kaip komanda, turėtų padėti kurti GK ir sąžinin-

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Kariūnų tarybos pirmininkas kariūnas
Šarūnas Jampolcevas

➔ Jūsų credo

Nesielk su kitais taip, kaip nenorėtum, kad su tavimi elgtųsi

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Tėtis

➔ Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėt pamatyti?

Žiemos karą

➔ Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

„Perl Harboras“, „Karibų piratai“

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Žinoma, gerą kompaniją, kad nebūtų liūdna

➔ Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu, būtumėte

Eilinis studentas, nežinantis, ko nori iš gyvenimo

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Dalyvauti realybės šou

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“

Žmonės man meluoja žiūrėdami į akis

➔ Jūsų didžiausia silpnybė

Krepšinio rungtynės

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Šv. Kalėdos

➔ Dėl ko yra buvę gėda?

Dėl to, kad pamelavau

➔ Paskutinė mintis prieš miegą

Ir vėl 6 val.! Ir vėl keltis!

➔ Kvailiausias poelgis gyvenime

Matyt, dar bus

➔ Kai ko nors nežinote

Grižęs namo bandau kuo daugiau apie tai sužinoti

gai jo laikytis, o Garbės teismo nariai juo vadovautęsi aiškindami kariūnų nusižengimus.

➔ Kokia kariūnų atsakomybė už GK pažeidimus?

Pirmiausia pats kariūnas turėtų SUPRASTI, kur ir kaip galima elgtis, jausti asmeninę atsakomybę už savo veiksmus. Vien kažkieno priežiūros ir kontrolės čia nepakaks, kiekvienam reikia trupučio vidinės kultūros, išprusimo, kad pradėtų mąstyti remdamasis moralinėmis vertybėmis.

➔ Tačiau, Mariau, dažnai išgirstu kariūnų kritikos ir dėl pačių Kariūnų garbės teismo narių asmeninio pavyzdžio.

Žinoma, ne visi jo nariai rodo pavyzdį... Tą patį galima pasakyti ir apie atsakomybę už GK pažeidimus. Garbės teismo narys negali ir neprivalo išsiskirti iš kitų kariūnų – jis turi gyventi kartu su jais, tik nusižengti GK negali. Visi žvelgia į mus, Garbės teismo narius, kaip į kažkokius kitokius kariūnus, todėl dažnai sulaukiame kariūnų replikų, kad esame kitokie. Mano nuomone, taip nebūtų, jei į GK pasikeistų kariūnų požiūris. Šį požiūrį bandome keisti organizuodami susitikimus su įvairių kursų kariūnais (taip pat ir kalbėdamiesi individualiai), kandidatais, norinčiais studijuoti LKA. Jau įžengėme į etapą, kai siekiama pabrėžti mūsų vertybes: garbę, patriotiškumą, orumą. Tad, manau, nuolat sukant šį „ratą“ iš kartos į kartą bus perduodamos svarbiausios nuostatos ir pamažu formuojamas kitoks požiūris į GK.

➔ Kaip galimi tobulinti kariūnų atranką į Garbės teismo narius?

Mano galva, tai turėtų vykti šia seka:

- potencialių kandidatų asmeninių bylų (charakteristiku) analizė;
- dėstytojų atsiliepimų apie kiekvieną kandidatą kaupimas;

- viešas balsavimas (kaip renkant į Kariūnų tarybą);
- taktikos karininkų ir Kariūnų garbės teismo narių komisijos posėdis.

➔ Kariūnų „žvalgyba“ man pranešė, kad Garbės teismas teikia Akademijos viršininkui GK pataisas. Ką apie tai galėtumei pasakyti?

Taip, jūsų „žvalgyba“ dirba. Tikrai pasirodė Akademijos viršininko įsakymu patvirtintas naujas Kariūnų garbės kodeksas. Jo didžiausi pakeitimai: išbraukti punktai „Savo kurso privilegijų netekimas“, „Skiriamą ženklo nešiojimas“, „Žygiavimas su ginklu Akademijos rikiuotės aikštėje“. GK bus papildytas šiais punktais: „Garbės teismo narių nutarimu, atsižvelgiant į aplinkybes, kariūnas, pirmą kartą pažeidęs Garbės kodeksą, yra įspėjamas“; „Kariūnų, einančių Kariūnų bataliono vado pavaduotojo, S-3 viršininko pareigas, narystė Kariūnų garbės teisme laikinai sustabdoma, o kariūno, einančio Kariūnų tarybos pirmininko pareigas, – panaikinama visam laikui“; „Garbės teismas privalo per 30 dienų išnagrinėti gautą pranešimą apie Garbės kodekso pažeidimą ir priimti sprendimą. Ypatingais atvejais Garbės teismo pirmininkas arba jo pavaduotojas, Kariūnų bataliono vadui pritarus, gali pratęsti tyrimą, iki susirinks Garbės teismas arba kaltinamasis galės dalyvauti posėdyje.“

Taip pat atkreipiu dėmesį į tai, kad GK yra Kariūnų bataliono savarankiška savivaldos institucija, kurios paskirtis – UŽTIKRINTI GK funkcionavimą ir deramą jo nuostatų laikymąsi! Šias funkcijas Garbės teismas atlieka tirdamas kariūnų nusižengimus ir siūlydamas atitinkamas drausminimo priemones, taip pat ugdydamas kariūnų garbės sampratą, skatindamas juos garbingai elgtis. Taigi, siekiant ugdyti kariūnų savigarbą ir iš jų reikalaujant garbingai elgtis, pagal poreikį ir Garbės teismo iniciatyva, pritarus Kariūnų bataliono vadui, laisvu nuo pratybų ir studijų metu gali būti rengiamos privalomos auklėjamosios paskaitos pavieniams kariūnams ir padaliniam. ■

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią žiemą

Kelionė prie Viduržemio jūros

➔ Praeities asmenybė, kuria žavėtės

Hanibalas

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Vakar

➔ Kur pasaulyje labiausiai norėtumėte apsilankyti?

Prie Niagaros krioklio

➔ Gyvenimas yra gražus, nes...

Kiekvieną dieną nutinka gražių dalykų

➔ Neįsivaizduojate dienos be...

Sunkaus ryto

➔ Praeities asmenybė, kuria labiausiai piktinatės

Sunku pasakyti, tikriausiai nėra

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Geresnio požiūrio į kariūnus

➔ Galbūt yra žmogus, kuris visada Jums yra sektinas pavyzdys?

Žinoma, mano tėtis

➔ Knygą, kurią patartumėte perskaityti draugams

Deja, seniai skaičiau gerą knygą

➔ Kas Jums svarbiausia gyvenime?

Žmonės, kurie man yra labai artimi

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Kuršių nerija

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Mano kambarys

➔ Pirmą mintis pabudus ryte

Kada pagaliau savaitgalis?

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite save

Principingas, atkaklus ir linksmas

➔ Apie kokią profesiją svajojote mokydami mokykloje?

Iki penktos klasės svajojau tapti policininku arba ugniagesiu

➔ Ko pasimokote iš savo sėkmių ir nesėkmių?

Niekada nereikia nuleisti rankų!

➔ Akademijoje Jus labiausiai džiugina (-o)

Juokingos situacijos

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas

Skatinti Akademijos ir kitų karo mokyklų kariūnų mainus

➔ Kaip įsivaizduojate save po 10 metų?

Išsilavinęs, sukūręs šeimą instruktorius, mokantis kitus, teikiantis savo žinias kitiems

LKA muziejaus duris pravėrus

Rozvita

VAREIKIENĖ

Akademijos muziejaus taryba – nuolatinė, visuomeniniais pagrindais veikianti muziejaus vadovo ir LKA vadovybės patariamoji institucija, atliekanti eksperto ir konsultanto funkcijas sprendžiant muziejaus politikos, jo tobulinimo, prieinamumo ir plėtros klausimus.

Muziejus (lot. *Museum* < gr. *Mouseion* – mūzų šventovė) – kultūros institucija, visuomenės, mokslo, edukacijos ir laisvalaikio organizavimo poreikiams tenkinti kaupianti, konservuojanti, tirianti, eksponuojanti ir populiarinanti žmonijos ir jos aplinkos materialųjį ir nematerialųjį paveldą.

Šventovės pradėtos kurti dar žiloje senovėje, vadinasi, ir mūzų šventovės – muziejai – atsirado ne prieš šimtmetį.

Lietuvoje nuo XVI a. muziejinių vertybių rinkiniai buvo kaupiami Lietuvos didžiojo kunigaikščio rūmuose, didikų dvaruose, vėliau – XVIII–XIX a. – Vilniaus universiteto numizmatikos, tapybos ir grafikos, botanikos, mineralogijos kabinetuose. Pirmieji specialiai muziejams pritaikyti pastatai – iki šiol išlikę vadinamieji Baubliai Bijotuose. Šiuos unikalius medžius-muziejus 1812 m. įkūrė Dionizas Poška. 1855–1865 m. Lietuvoje vienintelį viešą Vilniaus senienų muziejų, kuris turėjo 66 663 muziejines vertybes, aplankė 6 531 lankytojas.

Dabartinė žinių visuomenė suinteresuota kurti ir plėsti muziejus, sudaryti geresnes sąlygas susipažinti su juose sukauptu paveldu, kadangi visa tai yra ne tik praeities atgarsiai, bet ir vertinga pažintinė mokomoji medžiaga. Neįmanoma tiksliai suskaičiuoti, kiek pasaulyje yra įvairios paskirties muziejų, pirmiausia dėl to, jog nėra aiškaus muziejaus sąvokos apibrėžimo, o ekspozicijų įvairovė didėja. Šalia eksponuojamų daiktų rinkinių kuriami garsų ir kvapų muziejai, virtualiosios parodos, ekspozicijos gamtos ir net socialiniams reiškiniams imituoti.

Europoje ir JAV – šimtai, tūkstančiai įvairiausių muziejų, daugelyje kitų valstybių – dešimtys. Yra privačių ir valstybinių muziejų, kai kurie iš turi garbingą nacionalinio muziejaus vardą. Lietuvoje veikia 4 nacionaliniai, 15 – respublikinių, 3 – apskričių, 62 – savivaldybių (kraštotyros ir memorialinių), 16 – žinybinių, 5 – nevalstybinių ir viešųjų įstaigų, 15 – privačių, per 50 – visuomeninių muziejų. O kur

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

IŠLEISTI | ATSARGA

2011-12-09 – kpt. **Artūras Katilius**

2011-12-23 – mjr. **Albertas Daugirdas**

KARIŪNO redakcinė kolegija dėkoja karininkams už kūrybiškumą ir nuoširdumą ir viliasi toliau glaudžiai su jais bendradarbiauti.

LIETUVOS KARIUOMENĖS DIENOS PROGA

plk. ltn. **Andriejus GRACHAUSKAS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už pasižymėjimą“

mjr. **Aurelijus ALASAUSKAS** – krašto apsaugos ministro vardine dovana

doc. dr. **Nijolė JANULAITIENĖ** – kariuomenės vado padėka

mjr. **Birutė KRASAVINIENĖ** – kariuomenės vado padėka

kpt. **Sigitas LOPETA** – kariuomenės vado padėka

vyr. eil. **Rimantas PAUKŠTĖ** – kariuomenės vado padėka

Virginija ARLAUSKIENĖ – KAM pajėgumų ir ginkluotės generalinio direktoriaus padėka

vyr. srž. **Dmitrij MACKOVSKIJ** – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pasižymėjimą“

dar mokyklų muziejai, virtualiosios ekspozicijos!

Žmonės muziejus vertina įvairiai. Empiriškai galima nustatyti, kad žodis „muziejus“ daugeliui nebūtinai kelia džiugias asociacijas. Tiek anksčiau, tiek dabar lankytojai muziejuose, nors ir „šiek tiek triukšmingesni negu bažnyčioje, santūresni negu kasdieniame gyvenime“ (Paul Valéry, cit. iš Lowenthal, 1995, 25), t. y. į jų eksponatus žiūri kaip į pagarbos vertus daiktus. 1991 m. M. Hoodo atliktas sąvokos „muziejus“ vartojimo anglakalbėje literatūroje tyrimas atskleidė, kad iš viso tik 20 proc. atvejų ji buvo vartojama teigiama prasme. Visais kitais atvejais šis žodis buvo siejamas su tokiomis reikšmėmis kaip: „sustingęs“, „statiškas“, „nuobodus“, „bedvasis“, „lėkštas“, „sausas“, „blankus“, „nuasmenintas“, „neskaidrus“, „neiššifruojamas“, „nesuprantamas“, „negyvas“, „nesąmoningas“, – liudijančiomis, kad muziejus rodo tik praeitį, tai, kas išlikę, kas pasenę. Žodžiu, ne vienam muziejus – tiesiog senienų rinkinys.

Labai daug įdomios informacijos apie muziejus, jų eksponatus galite rasti naršydami puikioje interneto svetainėje www.muziejai.lt, skirtoje visiems dideliems ir mažiems Lietuvos muziejams.

Lietuvos karo akademijos muziejus – vienas iš jų. Tai – viena iš reprezentacinių Akademijos vietų. Čia lankosi užsienio svečiai, Akademijos kariūnai ir darbuotojai, kursų klausytojai, Lietuvos moksleiviai, Šalių sąjungos nariai, ateitininkai, kitų organizacijų ir klubų atstovai. Šis muziejus tapo jungiamąja grandimi, siejančia dabartinę Karo akademiją ir tarpukario Karo mokyklą.

Pirmieji Lietuvos karo akademijos muziejaus organizatoriai – buvę jos darbuotojai Akademijos viršininko pavaduotojas kariniam rengimui plk. Pranas Jankauskas ir instruktorius dim. plk. ltn. Juozas Banionis, taip pat dabartinis Akademijos prorektorius mokslui ir studijoms dr. Valdas Rakutis. Jų iniciatyva buvo pradėti kaupti eksponatai, įrengta patalpa. 1999 m. birželio 21 d. Akademijos viršininko įsakymu oficialiai įsteigtas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos muziejus 1999 m. rugpjūčio 13 d. Lietuvos kultūros ministerijos Kultūros įstaigų registre buvo įregistruotas kaip žinybinis muziejus. Pirmasis jo vedėjas Manvydas Vitkūnas (dabar jau istorijos mokslų daktaras, dirbantis Karo istorijos centre, skaito paskaitas kariūnams) tęsė pradėtą darbą, rinko ir kaupė naujus eksponatus.

Akademijos muziejaus rinkinius sudaro autentiški dokumentai, spaudiniai, daiktai, fotonuotraukos, vaizdo ir garso

įrašai, ginklai ir kt. Pagrindinė jo ekspozicija yra Ramovėje. Tai ne tik praeitį atspindintys eksponatai, bet ir medžiaga, reikalinga kariūnų studijoms. Muziejuje gali būti rengiamos istorijos pamokos, skaitomos paskaitos, lankytis ekskursijos. Čia vyksta parodų atidarymų renginiai, vaizdo filmų peržiūros, galima susipažinti su karininkų rengimo Lietuvoje nuo XVIII a. iki šių laikų istorija. Dalis ekspozicijos skirta Nepriklausomybės kovų metu Kaune įkurtai ir 1919 m. sausio 15 d. pradėjusiai veikti Karo mokyklai. Eksponuojamos prieškarinio Karo mokyklos auklėtinių nuotraukos, asmeniniai daiktai, baigimo ženklai, to meto spaudiniai, karinė atributika, kariūnams mokyti naudoti prietaisai.

Ypatinga vieta muziejuje skirta generolui Jonui Žemaičiui. Jame galima susipažinti su J. Žemaičio 1926–1929 m. mokymosi Karo mokykloje laikotarpiu, karininko karjeros pradžia, dalyvavimo pasipriešinimo kovose, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio veikloje metais. Eksponuojamos jo ranka rašytų raštų, taip pat kai kurių svarbių dokumentų ir nuotraukų, saugomų Lietuvos ypatingajame archyve ir Genocido aukų muziejuje, kopijos.

Pati naujausia – atkurtos nepriklausomos Lietuvos laikotarpio ekspozicija. 1992 m. liepos 13 d. krašto apsaugos ministro įsakymu buvo įsteigta Aukštesnioji krašto apsaugos mokykla. 1994 m. ji tapo Lietuvos karo akademija, o 1998 m. gavo garbingą generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos vardą. Čia eksponuojami Karo akademijos baigimo ženklai, uniformos, kariūnų kambario baldai, autentiški dokumentai, nuotraukos, leidiniai.

Muziejuje, Akademijos viršininko priimamajame ir posėdžių salėje galima pamatyti Virdžinijos karo instituto, Danijos karališkosios karo akademijos, Didžiosios Britanijos karališkosios Sandhursto karo akademijos, Prancūzijos Sen Siro karo mokyklos, JAV Vest Pointo karo akademijos, Baltijos gynybos koledžo ir kitų karo mokyklų dovanas.

2006 m. Karo akademijos muziejus tapo Lietuvos muziejų asociacijos asocijuotuoju nariu ir iš karto įsitraukė į organizacijos veiklą. Tai rodo, kad aukštas jo statusas buvo pripažintas. Džiugu, kad Karo akademijos kariūnams ir aktyviausiems lankytojams, moksleiviams, šis muziejus ne tik vieta, kur jie „yra šiek tiek triukšmingesni negu bažnyčioje, bet santūresni negu kasdieniame gyvenime“. Tai vieta, kur jie gali susipažinti su karinio rengimo Lietuvoje tradicijomis, paliesti eksponatus – mokomąsias priemones, kažkada naudotas Nepriklausomos Lietuvos karininkų kariūnams mokyti. ■

vyr. srž. **Saulius GELŪNAS** – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdingą tarnybą“

vyr. srž. **Vygantas GRIGALIŪNAS** – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdingą tarnybą“

SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

plk. ltn. **Eugenijui VOSYLIUI** – pulkininko

PASKIRTI Į PAREIGAS

2011-12-28 mjr. **Igoris MAKSIMOVIČIUS** paskirtas į LKA Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų viršininko pareigas.

AKADEMIJOS PULSAS | SVEIKINAME

Lapkričio 4 d. Akademijoje vyko Tai-komųjų mokslų katedros vedėjo prof. habil. dr. Evaldo Kazio Maldučio akademiniai jubiliejiniai skaitymai „**Kūryba, lazeriai, destrukcija: per se**“. Profesorius yra daugiau kaip 150-ies mokslinių straipsnių, 13-os išradimų autorius. *Plačiau skaitykite kitame KARIŪNO numerje.*

IKI SUSITIKIMO ŽYGYJE!

Dovilė

RADOVIČIŪTĖ

Tuo klubas ir traukia – niekada nežinai, kur ir kaip keliausi ryt.

Minėdami pirmuosius Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Keliautojų klubo veiklos metus, stabtelkime akimirksniui ir pasidžiaukime tuo, ką per juos nuveikėme. Regis, taip neseniai, tik pernai, 2010-ųjų spalį, rinkomės į Akademijos viršininko plk. Gintaro Bagdono inicijuotą Keliautojų klubo steigiamąjį susirinkimą, o šią dieną jau kalbame apie naują klubo teisingą formą – asociaciją.

Gyvenant žygių, kelionių, išvykų planavimo ir organizavimo mintimis ir nuotaikomis laikas bėga greitai, tad metai tiesiog praskrieja. Turbūt tik pirmųjų susirinkimų liudininkai protokolai mena tas dienas, kai klubo narių buvo kiek daugiau nei dvi dešimtys, mat dabar jų ir besidominčiųjų kelionėmis – beveik du šimtai! Nuo nedidelio Akademijos bendruomenės keliautojų būrelio iki KAS civilių ir karių bei jų artimųjų ir draugų gausaus būrio – taip išsiplėtė klubas.

Kad visiems būtų smagu ne tik keliauti, bet ir tiesiog būti kartu, vien entuziaziams ir gerų norų neužtenka – reikia gero vado. Išrinktas klubo prezidentu mjr. Rolandas Lubys iš karto ėmėsi organizuoti jo veiklą: kartu su bendražygiais kūrė forumo tinklalapį – jis šiandien yra pagrindinis organizatorių darbo „įrankis“, – klubo logotipą, vėliavą, rinko marškinėlius ir, žinoma, pradėjo rengti pirmąsias išvykas.

Į pirmąjį žygį pakvietė Akademijos prorektorius doc. dr. Valdas Rakutis. Jis, jau visai sutemus, vedžiojo mus po Žemutinės pilies kompleksą, pasakojo senųjų mūrų istoriją.

Taip jau sutapo, kad kiti du žygiai vėl vyko naktį – spaudžiant šaltukui landžiojome po Pavilnio tunelius, žygiavome Klaipėdos sukilėlių takais.

Dar sniegui nenuitirpus, Karo istorijos centro istoriko dr. Manvydo Vitkūno vadovaujami, grožėjome vienu archajiškiausių Lietuvos kampelių – Dieveniškėmis, aplankėme Norviliškių

pilį ir Gintaro Žagunio užkardą.

Šiais metais ne tik keliavome, bet ir bendravome su kitais keliautojų klubais: svečiuose lankėsi ilgametis Lietuvos keliautojų sąjungos prezidentas Algimantas Jucevičius, Vytautas Radzevičius; užmezgėme ryšius su Vilniaus universiteto žygeivių klubu ir Pėsčiųjų žygių asociacija.

Atėjus pavasariui, važinėjome dviračiais po Lietuvą: Antaviliuose kepėme dešreles, pakeliui į Trakus aplankėme Lentvario dvarą, Trakų Voķę, Varnikių pažintinį taką, lankėmės Širvintose pas ūkininkus, Labanoro girios glūdumoje ilsėjomės nuo miesto triukšmo.

Orientaciniame pėsčiųjų žygyje „Dainavos apygardos partizanų keliais“ pagerbėme žuvusius Dainavos ir visos Lietuvos rezistencinės kovos dalyvius, kiek vėliau vykome į žygi Šveicarijoje, Berno mieste, iš kurio keliavome pėsčiomis į Belpą. Pasiėkusi finišą, grupelė ištvermingiausiųjų sėdo ant dviračių ir parminė namo! Ištroškusieji dar aštresnių pojūčių dalyvavo trijų dienų pėsčiųjų žygyje „eXtreme 2 x 100 km“, skirtame garbingoms LDK kovoms, vykusioms Panemunės ruože nuo Jurbarko iki Kauno, su kryžiuočiais paminėti.

Keliavome ir vandeniui – baidarėmis plaukėme iš Švenčionėlių į Pabradę, apsistoję poligono teritorijoje bendravome su pratybose dalyvaujančiais mūsų kariūnais ir karininkais.

Liepą vėl susirengėme į kelionę dviračiais. Šįkart – į Lenkiją, Mozūriją. Čia važinėjome paskui gidą Valdą Rakutį, kaip penkis pirštus pažįstantį šį kraštą ir jo tamsiąją istoriją, apžiūrėjome „Vilko guolį“ – pagrindinę Hitlerio slėptuvę, Bojeno tvirtovę ir aplink esančius bunkerius.

Kai kalnų mėgėjai rugpjūtį kopė į Fanus Tadžikijoje, aktyvieji dviratiniškai ruošėsi kasmet vykstančiam „Velomaratonui“. Sėkmingai jame pasirodę, rugsėjį grožėjosi „Kamastos žiedu“

Molėtų apskrityje ir Etnokosmologijos muziejuje stebėjo žvaigždes pro vieną didžiausių teleskopų Lietuvoje.

Branginantys Lietuvos istoriją ir nuolat ugdatys savo ištvermę ir valią prisiekę žygeiviai spalio mėnesį dalyvavo naktiniame žygyje „Kovų ir pergalių keliais“. Nuėję 50 km iš Baisogalos į Radviliškį, paminėjo 1919 m. Lietuvos karių savanorių pergalę prieš bermontininkus.

Lapkritį buvo surengta išvyka į Daugpilį. Apžiūrėjome Daugpilio tvirtovę, Šventyklų kalvą, Sventės dvarą, Karo technikos muziejų, pagerbėme lietuvių savanorių atminimą Červonkos kapinėse.

Ir tai dar ne viskas. Kirba daugybė minčių, kur galėtume nuvykti. Kalnų mėgėjai renkasi į grupelę vasaros kelionėms organizuoti, žygiuoti mėgstantys laukia kito žygio bet kuriuo metų laiku, o dviratiniškai jau mąsto apie pavasario maršrutus. Tuo klubas ir traukia – niekada nežinai, kur ir kaip keliausi ryt.

Dėkojame visiems, padėjusiems ir prisidėjusiems mintimis, žodžiais ir darbais. Iki susitikimo žygyje! ■

Išsami informacija apie klubą ir jo veiklą forume <http://keliautojai.lka.lt/>

Štraipsnio autorės nuotraukos

I kurso kuopa su taktikos karininku kpt. A. Balčyčiu (kairėje) pasibaigus priesaikos ceremonijai 2011 m. spalio 8 d.

Krn. Lauryna

BUBNYTĖ

Pabundu aš vieną rytą,
Žiū – mankšta dar nedaryta.
Lovą kloju, batus aunuos ir rengiuos –
Bilda viskas kambariuos!

Išlaksto greit visi miegai,
Kai mankštelę padarai,
O garsiakalbio angoj pasigirsta:
„Keisim patalynę tuoj!“

Po mankštos visi sugrižę
Bėgt į dušą pasiryžę,
O duše pas mus – spūstis,
Kariūnų daug. Ar kabinos atlaikys?

Šokame į uniformą greit,
Bėgam batų mes valyti,
Vadas tarsi veidrody juose
Nori savo atvaizdą matyti!

Spintą tvarkom ir spintele,
Lovos lyginam raukšlele,
Koks kariūnas Tu esi,
Jeigu dulkės kambarių?

Kuopos vadas pasveikino karius,
Būrininkai – patikrino būrius,
Pastabėlę vieną kitą gavę,
Šalint trūkumus suskubom greit!

Į valgyklą mes žygiuojam,
Apie pusryčius galvojam:
Makaronai, košė, apkepas, dešra,
Arbata ar kakava?

Einam vėliavų pakelti,
Žygiuot rikiuotės aikštėje.
Viršininkas garsiai sako mums:
„Prasmingos, įdomios savaitės Jums!“
Valstybės himną giedame visi,
Tvarkingi, pasitempę ir rimti,
Į paskaitas žygiuojame kartu
Su knygų pilnu ant peties krepšiu.

Mokslai – tai dalykas rimtas,
Kartais nuobodokas, bet naudingas.
Kad ir kaip sunku mąstyti –
Jie pravers mums ateity!

Ekonomika štai – mokslas įdomus:
Apie gyvenimą ir pinigus.
Galbūt verslininkai ir nebūsim,
Tačiau banke atsідūrę nepražūsime.

Istoriją žinoti verta,
Pasiginčyt kitą kartą,
Bet jei faktų nežinosi Tu,
Nepatenkintas bus docentas Meilus!

Filosofai galim būti mes visi,
Svarbu norėt iširti ne kas, o kodėl.
Ir dėstytoja mūs linksma,
Kai ją užlieja klausimų banga.

Matematika – dalykas šventas,
Juokaut su ja taip pat, brangieji, nevalia.
Bet ką gi tam kariūnui padaryti,
Jei jis nesugeba taip moksliskai mąstyti?

Kompiuterių pasaulis nuostabus,
Savaip žavingas, patrauklus.
O kad nepaklystumei jame,
Linksmasis dėstytojas visada šalia.

Maestro Vytauto Versecko gyvenimo prasmė

Žymus Lietuvos choro dirigentas ir pedagogas Vytautas Verseckas jau šešiolikti metai (nuo 1995-ųjų) vadovauja Karo akademijos chorui „Kariūnas“. Per šį laikotarpį kolektyvas subrendo, susiformavo jo savitas meninis veidas, choras užėmė deramą vietą tarp kitų Lietuvos chorų. Jau pirmieji kariūnų pasirodymai dėl skambaus vokalo, darnos, jaunatviškos energijos pelnė skirtingų auditorijų klausytojų simpatijas. Choro repertuare – žygio, liaudies dainos, klasikų ir šiuolaikinių kompozitorių kūriniai. 1984 m. jam buvo suteiktas Lietuvos kultūros žymūno vardas, 2005 m. meno kolektyvas buvo apdovanotas Lietuvos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už nuopelnus“.

KARIŪNO redakcinės kolegijos narys Olegas GROŠEVAS pakalbino Vytautą VERSECKĄ jo gražaus jubiliejaus išvakarėse ir paprašė maestro atsakyti į keletą klausimų.

➔ **Ar visada norėjote būti dirigentas? Kuo svajojote tapti vaikystėje?**

Niekada negalvojau, kad būsiu dirigentas. Tiesa, vaikystėje griežiau armonika, po to mokiausi groti akordeonu. Tačiau buvau savamokslis – natų nepažinojau. Nesitikėjau studijuoti muzikos, šią svajonę galbūt puoselėjau kažkur giliai širdyje.

Baigęs vidurinę išvykau į Vilnių, stoti į aukštąją, tačiau dar nebuvo išsirinkęs mokymo įstaigos, net nežinojau, kurią specialybę pasirinkti. Į Muzikos akademiją patekti nesitikėjau – juk neturėjau muzikinio išsilavinimo. Mano pusseserė Valerija tuo metu mokėsi chorvedybos J. Tallat-Kelpšos muzikos technikumė. Išgirdusi, kaip dainuoju, pasiūlė ten stoti ir man. Ilgai nesvarstęs pabandžiau ir sėkmingai įstojau.

Tiesą sakant, vaikystėje labiau svajojau apie dailę nei muziką, nes labai mėgau piešti. Ypač gerai sekėsi piešti šventųjų paveikslus. Darbus girdavo, ir tai man labai patiko.

➔ **Ar buvo žmogus, į kurį lygiavotės? Kas Jums padarė didžiausią įtaką?**

Buvo. Didelę įtaką man padarė pirmasis choro dirigavimo specialybės dėstytojas Jonas Narvidas, o lygiavau si į profesorių Lionginą Abarių. Tuo metu muzikos technikumė jis vadovavo studentų chorui, kuriame dainavau. Profesorius imponavo savo profesionalumu, gražiu balsu, gebėjimu puikiai perteikti kūrinio mintį choristams – tai mane žavėjo. Vėliau jis tapo Lietuvos televizijos ir radijo valstybinio choro meno vadovu.

➔ **Kada ir kaip susipažinote su koncertmeisteriu Vytautu Abariumi?**

Pateikėte įdomų klausimą. Jei atmintis neapgauna, tai buvo 1983 metais. Tuo metu ieškojau subtilaus akompanatoriaus Vilniaus centrinės universalinės parduotuvės moterų ansamblui „Giedra“. Man rekomendavo Lietuvos konservatorijos koncertmeisterį Vytautą Abarių. Susipažinome. Mūsų kūrybinė draugystė nenutrūko iki šiol. Vytautas – puikus chorvedys ir pianistas. Ilgainiui mes pradėjome suprasti vienas kitą iš pusės žodžio. Kartu laimėjome daug apžiūrų ir konkursų.

➔ **Kuris Jūsų gyvenimo laikotarpis buvo pats laimingiausias?**

Kai pradėjau dirbti su choru „Kariūnas“. Ypač geri buvo 2001–2003-ieji. „Sidabrinių balsų“ konkurse choro „Kariūnas“ vokalinė grupė tapo geriausiu šalies vyrų ansambliu, 2002 m. choras ir jo vokalinė grupė pelnė „Aukso paukštės“ apdovanojimą, šalies chorų konkurse „Kariūnas“ iškovojo 1-ąją vietą. Po šių įvykių sulaukiau labai netikėtus, tačiau be galo malonios staigmenos – mane paskyrė Pasaulio lietuvių dainų šventės „Mes“ dirigentu. Vėliau dirigavau dar trijose dainų šventėse. Tai – aukščiausias mano darbo įvertinimas.

➔ **Kaip buvo įkurtas „Kariūnas“?**

1995 m. ši mintis kilo mano vadovaujame chore dainavusiai Audronei Kriščiūnaitei, tuometei Karo akademijos dailininkei. Pradėjusi dirbti ji pastebėjo, kad Lietuvos karo akademija neturi choro, ir pasiūlė šiuo klausimu kreiptis į ramovės viršininką Vytautą Minkevičių. Jis pritarė mano idėjai įkurti kariūnų chorą ir pasiuntė pas Karo akademijos rektorių brg. gen. Zenoną Kulį. Rugsėjo mėnesį surinkome visus iš pratybų poligonuose grįžusius kariūnus, atlikę atranką, subūrėme chorą ir jau tų pačių metų lapkričio 23-iąją, Lietuvos kariuomenės dieną, surengėme pirmąjį koncertą.

➔ **Kaip motyvuojate kariūnus lankyti chorą?**

Šis klausimas labai sudėtingas. Tai nėra lengva – kartais net susipyksta. Akademijos vadovybė palaiko chorą, skiria jam patalpas, transportą vykti į koncertus, choristams prie reitingo prideda papildomų balų. Bėda kita – kariūnų dienotvarkė labai įtempta, kursų studijų ir kitos veiklos grafikai skirtingi, todėl vienu metu visus surinkti į repeticijas tikrai keblu.

Galbūt tai – man duotas talentas, galbūt – kariūnų vidinė motyvacija, bet jaučiu jų pagarbą. Aš jais pasitikiu, net kai lipame į sceną mažai repetavę, žinau, kad jie nepadarys man gėdos ir mes puikiai pasirodysime. Svarbiausia, manau, kad prireikus gebame vieni kitus suprasti. O ir patys koncertai, publikos dėmesys skatina kariūnus pasitempti.

Niekada iš anksto neplanuoju, kaip

choristus motyvuosiu – tai išeina savaime. Stengiuosi savo darbą atlikti profesionaliai, vengiu būti nuobodus – repetuojant „laikau tempą“, nešvaistau laiko veltui. Visais laikais jaunuoliai būdavo kiek padykę, tad reikia rasti raktą į jų širdis. Kitaip nieko nebus, ypač dirbant su kariūnais. Jiems dar vėjai švilpia galvoje, ir spaudimo nemėgsta, tačiau savo tikslą, kurį užsibrėžiu, vis tiek pasiekiu. Labai smagu dirbti su tokiu jaunimu, nors ir sunku. Tiesa, ne dėl to, kad vaikinai nesukalbami, – tiesiog jų krūvis labai didelis.

Stengiuosi kuo daugiau laiko praleisti Akademijoje, kuo glaudžiau bendrauti su bataliono ir kitais vadais – jiems dažnai reikia priminti, kad choras tam tikromis dienomis turi dalyvauti renginiuose. Tai man padeda jausti Akademijos „pulsą“. Matau, kaip kariūnai gyvena, galiu sekti jų dienotvarkės pokyčius. Ši informacija leidžia būti lanksčiam. Taip man pavyksta užtikrinti, kad repeticijos vyktų gana sklandžiai.

Kai kuriems kariūnams patinka dainuoti, kitus reikia tempti už ausų. (Juokauja maestro.) Galiu didžiuotis, kad mažai kariūnų išeina iš choro – išties, tik vienas kitas. Tai rodo, kad dirbu teisinga linkme.

➔ **Gal išskirtumėte keletą labiausiai įsiminusių pasirodymų?**

Geriausi – kelionių įspūdžiai. Labai sėkmingai 2004 m. koncertavome Čikagos ir Klivlando lietuvių bendruomenėms. Taip pat ypač įsiminė tais pačiais metais surengta išvyka į Špitallį (Spittal) Austrijoje. Miesto bendruomenei taip patiko koncertas, kad mums padainavus (o dainavome daugiausia lietuviškai), žmonės ne tik plojo, bet ir trypė kojomis. Vietiniai sakė, kad to čia dar nėra buvę. Visada smagu, kai matai, kad esi vertinamas ne tik savų, bet ir užsieniečių.

➔ **Ar darbas su „Kariūnu“, palyginti su kitais vyrų choralais, kuo nors ypatingas? Kodėl?**

Taip. Vienareikšmiškai. „Kariūno“ repertuare vyrauja žygio ir patriotinės dainos. Praktiškai daugiau mums nieko ir nereikia. Tačiau turime ir modernių kūrinių, ir netgi šv. Mišių repertuarą. Choras „Kariūnas“ ypatingas dar ir tuo, kad dainuoja „su jėga“, išsiskiria

← Pradžia 24 puslapyje

savotiška charizma. Jaunatviška energija – didelis dalykas, klausytojus ji traukia, užkrečia. Tačiau šią charizmą iš kariūnų reikia „išprašyti“. (*Šypsosi maestro.*) Ir uniforma prideda chorui „šarmo“ – ji ne tik publikai labai patinka, bet ir pačius kariūnus priverčia pasitempti, sustiprina vienybės jausmą.

➔ Kaip chorą įsivaizduojate po penkerių metų?

Viskas priklauso nuo vadovybės – ar priimamų į Akademiją jaunuolių skaičius nesikeis. Jei ateityje bus priimama mažiau, liks tik vokalinis ansamblis. Bet jei kariūnų nesumažės – choras tikrai bus. Choras turi būti, nes jo reikia visai krašto apsaugos sistemai. Jam, jei ne aš, tai kas nors kitas vadovaus. O choras, mano nuomone, gerą vardą ir toliau išlaikys.

➔ Kaip Jums pavyksta išlikti „amžinai jaunam“? Išduokite savo paslaptį.

Reikia mylėti žmones. Atiduoti jiems visą save, viską, ką turi. Tada iš žmonių tarsi gauni energijos, gyvenimo džiaugsmo. Jeigu žmonių nemylėsi, greitai juos prarasi. Jie tai iškart pajunta. Taigi, mano paslaptis – dalink meilę kitiems ir būsi laimingas, ir būsi jaunas!

➔ Ko norėtumėte palinkėti kariūnams?

Norėčiau, kad dabartiniai kariūnai išsikovotų prieškario laikų karininkijos įvaizdį. Kad jie būtų inteligentiški, išprusę ir, svarbiausia, dori, garbingi žmonės. Mylėkite savo Tėvynę, deramai laikykitės duotos priesaikos. Visada gerbkite savo pavaldinius, kad jie tai jaustų, kad galėtų Jus gerbti, o prireikus net ir už Jus mirti. ■

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Akademijos viršininkas
plk. **Gintaras Bagdonas**

➔ Jūsų credo

Tokio neturiu, bet stengiuosi daryti tai, kas dera, ir elgtis taip, lyg visada sektųsi

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Seneliai, tėvai, knygos

➔ Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

Kalniškių mūšį, al Alameino, Montekasino (*Monte Cassino*), Market Gardeno operacija, Vaterlo (*Waterloo*) mūšį ir kt.

➔ Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

„Anglas ligonis“, „Bridge too far“, „Body of Lie“

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Pasinaudočiau galimybe pailsėti su gera knyga ir išsikviesčiau *Medevac* ☺

➔ Jeigu nebūtumėte tapęs karininku, būtumėte

Galbūt inžinierius arba keliautojas

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Parduoti savo sąžinės ir įsitikinimų

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“

Pataikaujama, stengiamasi įtikti

➔ Jūsų didžiausia silpnybė

Juodasis šokoladas ir kalnai ☺

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Šv. Kalėdos

➔ Ko palinkėtumėte kariūnams?

Nenustoti tobulėti, siekti žinių, įgūdžių, grūdinti valią ir būti savimi

➔ Dėl ko Jums yra buvę gėda?

Kai dėl nuo manęs nepriklausančių aplinkybių negalėjau laikytis duoto žodžio

➔ Paskutinė mintis prieš miegą

Dažniausiai neužsifiksuoja, nes greitai „nulūžtu“ ☺

➔ Kvailiausias poelgis gyvenime

Esu daug ką iškrėtęs vaikystėje, pvz., pasprukęs iš namų

➔ Kai ko nors nežinote

Klausiu žinančių arba pasinaudoju visažiniu *Google* ar kokia nors enciklopedija

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią žiemą

Vykiau į kalnus, alpinistų žiemos stovykloje mokysiuos kopimo technikos

← Pradžia 22 puslapyje

Į anglų kalbą bėgam tekini,
Nes žinome – paskaita linksma ir įdomi.
Vos tik spėjam išsitraukt knygas,
O jau girdime – Hello Cadets!

Dienos mokslų dozę gavę
Ir pripildę vėl galvelę,
Lekiamo į kuopą tekini,
Nes rikiuosimės tuoj pat visi.

Skaniai ir sočiai papietavę,
Truputį laisvo laiko gavę,
Atsipalaiduoti dar negalim –
Juk dar nesibaigė dienele!

Išsirikiuot mokėt taip pat mums reikia,
Todėl pratyboms esam nusiteikę:
Batus darskiai švariai nuvalę,
Rikiuotės aikštėj trypiam kelią.

Rankų mostai, pakelta galva,
Žygiuojame tvirtai pirmyn.
Po valandos kitos geidžiamiausia
komanda: „Kuopa – IŠSISKIRSTYK!“

Atsiplėšti nuo dienos darbų
Sportuodamas gali tu.
Futbolas, krepšinis – nesvarbu.
Svarbiausia – nuotaika ir būrys draugų.

Žiūriu pro langą – jau tamsu,
O dar tiek daug nenuveiktų darbų!
Laukia skani vakarienė,
Net jeigu tai – žirnių šustinė.

Skubame rikiuotis mes lauke
Ir, beretes užsidėję,
Traukiam kuopos dainą vėlei:
„Oi neverki, motušėle!“

Vakarėlis štai atėjo –
Laisvas laikas prieš akis.
Ir prie durų jau išdygo
Rūkalių gausus būrys.

Laisvas laikas – prabanga,
Reik ir jį mokėt planuoti:
Pailsėti, pasijuokt, pasiraivyt,
Knygą ar „Kariūną“ paskaityt.

Pabendrauti su kitais kariūnais,
Pašmaikštaut, patirtimi pasidalyti.
Paklaust, kaip sekasi kolegoms
vyresniems,
Ir naudingų patarimų pasiimti.

Štai artėja valanda,
Kai vėliavas nuleidžiame,
O išgirdus savo pavardę staiga,
„Aš“ garsiai sakyti reikia!

Bėgam praustis ir dantų valyti,
Dar noris pakalbėt su kolega.
Ilgoms kalboms, deja, laiko nėra –
Reikia dar susitvarkyti!

Akys merkias palengva,
Kai sėdi vakare prie stalo,
Skęsti knygų jūroj, bet
Paskaitoms ruošiesi iki galo.

Atsiguli, kariūne, vakare
Ir galvoji: prabėgo dar viena diena –
Puiki, linksma ir įspūdžių pilna.
Ir apgaubia naktis juoda tave.

Ilsies, kariūne, ir sapnuoji,
Galbūt miegodamas svajoji,
Nes nauji nuotyčiai rytoj ryte,
Jau po komandos: „Kuopa – KELT!“

Štai taip linksmi gyvenam mes,
Kariūnai pirmakursiai, leidžiame dienas,
Nėra kada mums čia liūdėti,
Jau greit Kalėdos, reik dovanas pakuot
pradėti!

Ketvirta kuopa – tai jėga!
Ne veltui mūs – daugiausiai batalione.
Tad leiskite gražių Jums švenčių palinkėti,
Na, ir kantrybės su mumis turėti.

➔ Praeities asmenybė, kuria žavėtės

Gen. Silvestras Žukauskas, gen. Jonas Žemaitis, Karlas Gustavas Manerheimas (*Carl Gustaf E. Mannerheim*), Vinstonas Čerčilis (*Winston Churchill*)

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Datos ir aplinkybių neatsimenu, tikriausiai žiūrėdamas kokią nors linksmą komediją

➔ Kur pasaulyje labiausiai norėtumėte apsilankyti?

Himalajų kalnuose

➔ Gyvenimas yra gražus, nes...

Suteikia daug nuostabių galimybių, taip pat ir galimybę pasirinkti ar keisti savo gyvenimą

➔ Neįsivaizduojate dienos be...

Knygų skaitymo, nebent esu kalnuose, taip pat sunku nesusipažinus su pasaulio dienos naujienomis ir žiniomis

➔ Praeities asmenybė, kuria labiausiai piktinatės

Stalinas, Hitleris

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Modernios bibliotekos, šiuolaikiškų auditorijų, sporto salių ir stadiono, be to, pasigendu glaudesnių bendradarbiavimo ryšių tarp padalinių ir darbuotojų

➔ Žmogus, kuris visada Jums buvo sektinas pavyzdys

Tokių yra labai daug, nenorėčiau išskirti kurio nors vieno

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

Umberto Eco „Fuko švytuoklė“ ir Tomo Clancy „The Bear and The Dragon“. Pirmoji knyga apie mistikos ir tikrovės pasaulį – lengvai skaitoma, antroji – lengvi skaitiniai prieš miegą, nuotykių romanas apie Rusiją, Kiniją ir žvalgybos tarnybų vaidmenį remiant valstybės interesus

➔ Kas Jums svarbiausia gyvenime?

Artimi žmonės, garbė ir sąžinė

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Čepkelių raistas, Anykščių r. Inkūnų kaimas, Kuršių nerija, Aukštaitijos nacionalinis parkas

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Visur puikiai jaučiuosi

➔ Pirmoji mintis pabudus ryte

Gaila, kad reikia keltis...

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite save

Sunku save vertinti. Manau, esu tolerantiškas, pozityvus, bet šiek tiek smulkmeniškias

➔ Apie kokią profesiją svajojote mokykloje?

Nuo mūrininko iki piešimo mokytojo

➔ Ko pasimokote iš savo sėkmių ir nesėkmių?

Nesėkmės priverčia iš esmės kažką keisti, įgyju patirties ir išminties, nes jos dažniausiai ištinka dėl klaidų. Sėkmė paprastai yra veiklos rezultatas ir susijusi su aplinkiniais, todėl stengiuosi labiau vertinti artimuosius, draugus, kolegas ir kitus mane supančius žmones

➔ Akademijoje labiausiai džiugina(-o) Energingi, veiklūs, rezultatų siekiantys ir optimistiškai nusiteikę Akademijos bendruomenės nariai

➔ Koks buvo Jūsų pirmasis įsakymas tapus Akademijos viršininku?

Regis, pirmuoju įsakymu nurodžiau įtraukti mane į kovinio šaudymo iš pistoleto testą laikančiųjų sąrašą. Remdamasis šiuo įsakymu išlaikiau teorinį ginklo valdymo ir kovinio šaudymo testus

➔ Kaip įsivaizduojate save po 10 metų?

Neturiu tokios lakios vaizduotės ☺

Lietuvos ugdymo mokslo kūrėjo sukaktis

Doc. dr. Nijolė

JANULAITIENĖ

Prof. habil. dr. Leonas Jovaiša su žmona Stefute 2011 m. sausio 11 d.
Straipsnio autorės nuotrauka

Rengdamasi edukologijos paskaitoms dažnai mintyse kalbuosi su savo Mokytoju, prof. habil. dr. Leonu Jovaiša. Atsiverčiu jo knygas, nagrinėjančias edukologijos, psichologijos, ugdymo filosofijos problemas, ir ieškau atsakymų – ką ir kaip dėstyti.

Dažniausiai man kylantis klausimas – kas šiandien svarbiausia kariūnui, būsimajam karininkui – Lietuvos piliečiui, vilkinčiam uniformą? Be abejo – karybos mokslai. Kariūnai – Tėvynės gynėjai. Tai būsimi būrių ir kuopų vadai, diplomatai ir generolai. Tačiau kartu ir būsimieji karių mokytojai ir auklėtojai, plėtositantys pilietinę savimone, ugdysiantys jų patriotinius jausmus ir atsakomybę už savo šalies likimą, saugią vaikų ir anūkų ateitį. Tai ne mažiau svarbu nei karybos mokslai.

Taigi, kas šiandien vertybių kaitos blaškomame pasaulyje turėtų būti svarbiausia kiekvienam Lietuvos piliečiui? Į šį klausimą atsakymų nuolat ieško politikai ir verslininkai, mokytojai ir tėvai.

Manau, prof. L. Jovaiša atsakytų, kad teisingą atsakymą visada galima rasti. Tik į tuos pačius klausimus žmonės atsako skirtingai – tai priklauso nuo laikotarpio, situacijos, motyvacijos, vertybinių orientacijų ir pasaulėžiūros.

Mielieji Kariūnai, norėčiau patarti: rengiantis edukologijos ir karinio rengimo paskaitoms ar pratyboms, verta atsiversti prof. L. Jovaišos knygas, kuriose kiekvienas iš jūsų galėtų

rasti atsakymus į klausimus: Kas yra dvasingumas? Ar dorovinės vertybės sensta? Kokia ugdymo prasmė? Kaip išgirsti savąjį pašaukimą? Kas bendra tarp karinės pedagogikos ir edukologijos? ir kt.

Taigi, susipažinkime su mano ir daugelio Lietuvos pedagogų Mokytoju – prof. habil. dr. Leonu Jovaiša, kuris šiais metais šventė garbingą 90 m. jubiliejų.

Anot prof. V. Aramavičiūtės, prof. habil. dr. L. Jovaišą galime pelnytai vadinti edukologijos mokslo ažuolu (*Mokslas ir gyvenimas*, 2001, Nr. 2–3, p. 12), t. y. Lietuvos ugdymo mokslo sistemos kūrėju. Jis parašė per 40 knygų, išspausdino per 300 straipsnių mokslo darbų rinkiniuose, žurnaluose ir laikraščiuose, parengė 40 doktorantų. O kiek perskaityta paskaitų ir pranešimų mokslinėse konferencijose, kiek pravesta pamokų!

Iš kur Profesorius semiasi tiek jėgų ir energijos? Kur jo pedagoginės kūrybos versmė? Gimtinė? Tėvynė? Ar ištikimybė savo idealams?

Perverskime L. Jovaišos, pedagogo ir mokslininko, gyvenimo lapus.

Profesoriaus gimtinė – Žemaitijos žemė, Lieplaukė, prie Germanto ežero. Nedidelis miestelis tap miškų buvo bene paskutinė kuršių genčių prieiga prie žemaičių žemių. Anot L. Jovaišos, „gimtinė kiekvienam tarsi šventa vieta“, todėl ryškūs vaikystės įspūdžiai: tėviškės grožis, darna tėvų šeimoje, pareiga sąžiningai mokytis ir dirbti –

visam gyvenimui įsirežė į jo atmintį ir širdį.

L. Jovaiša, baigęs Telšių J. Žemaitės gimnaziją, studijavo Vilniaus universitete, jame vėliau apgynė pedagogikos mokslų kandidato ir habilituoto daktaro disertacijas.

Pirmoji jo darbovietė – Aukštaitijoje. Anykščių gimnazijoje dėstė vokiečių kalbą ir vadovavo mokinių Meno kuopai, buriančiai draugėn mokinius, norinčius vaidinti, groti, kurti. Čia, po etų apdainuotoje žemėje, išryškėjo pirmieji L. Jovaišos pedagoginio talento, pašaukimo daigai. Vėliau dėstė Telšių ir Klaipėdos mokytojų seminarijose, vadovavo Klaipėdos internatinei mokyklai. 1958 m. pradėjęs dirbti Mokytojų mokslinio tyrimo institute, persikėlė gyventi į Vilnių. 25 metus dirbo Vilniaus universitete – studentams dėstė pedagogiką, vėliau – edukologiją, vadovavo Pedagogikos katedrai ir Vilniaus universiteto specializuotai tarybai pedagogikos mokslų daktaro laipsniui gauti. Būtent čia, Vilniuje, L. Jovaiša subrendo kaip kompetentinga asmenybė, gebanti integruoti pedagoginę, mokslinę ir akademinę patirtį. Remiantis jo disertacijų ir kitų mokslinių tyrimų medžiaga Lietuvos švietimo institucijose buvo sukurta profesinio orientavimo sistema, pelnusi Lietuvos ir užsienio mokslininkų ir praktikų pripažinimą. Reikėtų pažymėti, kad šiandien profesoriaus išpuoselėtos profesinio orientavimo idėjos ir koncepcija vėl atgimsta: prie mokyklų

ir kitų institucijų kuriami profesinio orientavimo centrai, turintys glaudžiai bendradarbiauti su verslo įmonėmis.

Mokslininkų, psichologų ir ugdytojų itin vertinama prof. L. Jovaišos parengta asmenybės ugdymo struktūra buvo kuriama remiantis asmenybės vystymosi ir ugdymo teorijomis. Svarbiausia jo asmenybės koncepcijoje – optimistinis požiūris į žmogaus raidą. Anot jo, skaudūs vaikystės ir paau-glystės išgyvenimai ir patirtis nelemia individo likimo. Nors vaikystė ir paau-glystė – patys dinamiškiausi tarpniai, žmogaus fiziologinė, psichinė ir socialinė kaita vyksta visą gyvenimą. Asmuo, įsitraukęs į socialinį gyvenimą, tobulėja nuo lopšio iki brandaus amžiaus.

Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, profesoriaus mokslinė veikla tapo dar aktyvesnė. Vienas po kito buvo išspausdinti jo darbai: „Edukologijos įvadas“, „Edukologijos pradmenys“, „Hodegetika“, apibrėžiantys edukologijos mokslo sistemą, propaguojantys pažangias idėjas. Šie darbai – Lietuvos ugdymo mokslo pagrindas, ant kurio šiandien kyla edukologijos pastatas. Jį stato Profesoriaus mokiniai – jo parengti mokslų daktarai, pedagogai ir karininkai – karių ugdytojai.

Pažangias idėjas profesorius kėlė ir karinio ugdymo srityje. Į edukologijos mokslo sistemą jis įvedė karinės edukologijos terminą, nurodė jos vietą ugdymo mokslų sistemoje (*Edukologijos įvadas*, 2002, p. 71).

„Enciklopediniame edukologijos žodyne“ apibrėždamas sąvoką „karinis auklėjimas“, mokslininkas aiškino, jog tai „patriotinio auklėjimo procesas, kai formuojamos jaunimo moralinės, politinės, psichologinės ir kovinės savybės, kurių reikia ginant Tėvynę“ (2007, p. 112).

„Hodegetikoje“ L. Jovaiša išskyrė kariuomenę kaip svarbų veiksnį, „auklėjantį jaunuomenę aukštam tautos pašaukimui – ginti Tėvynę“ (1995, p. 45), nurodė fizinio ir karinio rengimo sąsajas ir svarbą tautinio auklėjimo kontekste (ten pat, p. 121).

Atkūrus Nepriklausomybę, profesorius aktyviai talkino Krašto apsaugos ministerijai, tuo metu kūrusiai Lietuvos karininkų rengimo viziją. Jis įsivaizdavo Lietuvos karininką stu-

dijuojantį aukštojoje mokykloje, kurioje įgyjamas ne tik karinis, bet ir universitetinis išsilavinimas. Todėl L. Jovaiša noriai talkino Krašto apsaugos komisijai laikinajam aukštosios karo mokyklos statutui parengti. Drauge su viceministru kmd. E. Nazelskiu ir kitais komisijos nariais 1992 m. vasario 25 d. Statuto projektą pateikė svarstyti Aukščiausiosios Tarybos prezidiumui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Tačiau 1992 m. kovo mėn. buvo gautas Vyriausybės Informatikos, mokslo ir studijų skyriaus vedėjo V. Gončio raštas, kuriame nurodyta, jog aukštasis mokyklas gali steigti tik Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba. Trūko karininkų, jų rengimo nebuvo galima atidėlioti, todėl 1992 m. liepos 13 d. buvo įkurta aukštesnioji Krašto apsaugos mokykla, ji 1994 m. išaugo į aukštąją mokyklą – Lietuvos karo akademią.

Konferencijų, seminarų ir individualių pokalbių metu profesorius dažnai pabrėžia, kad kariūnui, būsiamajam bakalaurui, svarbu gerai išstudijuoti „Karinę pedagogiką“ (nepakanka tik praktinio karinio rengimo kurso), taip pat ir „Edukologijos pagrindus“, nes abu dalykai tarpusavyje glaudžiai susiję. Itin svarbu suprasti „Hodegetiką“, t. y. „Auklėjimo mokslą“. Šių žinių kūrybišką taikymą praktikoje dažniausiai lemia sėkmingą ugdomąją veiklą ir ugdytinių mokymosi motyvaciją, skatina jų pilietinę ir patriotinę brandą.

„Neregėtos Lietuvos“ autorius, profesoriaus anūkas Marius Jovaiša Kėdainių rajone įkūrė ažuolyną, skirtą Lietuvos tūkstantmečiui paminėti. Manau, kad dar anksčiau už jį prof. habil. dr. Leonas Jovaiša pasodino Edukologijos ažuolyną. O šalia savo Mokytojo – prof. Leono Jovaišos – šiame mokslo ažuolyne sustojo jo mokiniai – keturiasdešimt doktorantų – ir daug kitų

ugdytojų: civilių ir karių, kurių pašaukimas – kūrybinius ieškojimus ir gebėjimus skirti savo auklėtiniams. ■

AKADEMIJOJE BUS RENGiami KJP KARININKAI

Lapkričio 29–30 d. Akademijos delegacija, vadovaujama prorektorius mokslui ir studijoms doc. dr. Valdo Rakučio, lankėsi Karinių jūrų pajėgų (KJP) štabe Klaipėdoje. Susitikime su KJP vadu flotilės admiralu Kęstučiu Macijausku ir KJP Mokyimo centro karininkais buvo aptarta galimybė ateityje KJP karininkus rengti Lietuvos karo akademijoje naudojantis Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos mokomąja baze. Planuojama nuo 2012 m. pageidaujant tapti KJP karininkais jaunuolius bendrąja tvarka priimti studijuoti Lietuvos karo akademijoje. Čia jie įgis bazinį jūrų pajėgų karininko išsilavinimą, o aukštąjį išsilavinimą galės įgyti Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje, studijuodami pagal jūrų laivavedybos ar laivų energetinių įrenginių eksploataavimo programas. Sėkmingai baigusiems studijas profesinės karo tarnybos kariams bus suteiktas pirmasis karininko (leitenanto) laipsnis. Jie bus paskirti į KJP laivų navigacinės arba elektromechaninės kovinės dalies vadų pareigas.

Lietuvos karo akademijos delegacija, lankydamasi Klaipėdos regione, taip pat dalyvavo Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykloje surengtuose susitikimuose, jų metu aptarė bendradarbiavimo galimybes. Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla – tai bendrojo lavinimo mokykla, įgyvendinanti netradicinio ugdymo (kadetų) pagrindines programas, suteikianti bendrąjį pagrindinį išsilavinimą ir papildomų su jūreivyste ir laivininkyste susijusių kompetencijų. Mokykla šiuo metu rengia kadetus iki 10-os klasės, tačiau turi planų jungtis su Nidos vidurine mokykla ir rengti abiturientus, kurie galėtų tapti realiais kandidatais mokytis Lietuvos karo akademijoje.

Tvirtas medis – tas ažuolas. Pavargus gali

priglusti prie jo kamieno ir vėl įgyti jėgų.

Kad gelėtum eiti toliau ir ugdytinius

vesti į ateitį.

Doc. dr. Feliksas
ŽIGARAS

Generolas Jonas Galvydis-Bykauskas ir pirmosios Karo mokyklos laidos

Politikos mokslų katedros docentas dr. Feliksas ŽIGARAS parengė straipsnių ciklą apie pirmąjį Karo mokyklos viršininką generolą Joną Galvydį-Bykauską. KARIŪNO redakcinė kolegija nuoširdžiai sveikina gerbiamąjį straipsnio autorių, 2011 m. pabaigoje atšventusį gražų jubiliejų.

1918 m. vasario 16 d. atkūrus Lietuvos valstybę, reikėjo kuo greičiau pradėti kurti ir jos kariuomenę, kuri galėtų atremti iš visų pusių besiveržiantį priešą. Bolševikams puolant, 1919 m. sausio 2 d. Lietuvos laikinajai vyriausybei išvykus iš Vilniaus į Kauną – laikinąją Lietuvos valstybės sostinę, kariuomenės organizavimo darbas toliau buvo tęsiamas.

Ne visi Rusijos kariuomenėje tarnavę lietuviai karininkai laiku grįžo į tėvynę. Sparčiai augančiai kariuomenei ėmė trūkti karininkų, ypač 1918 m. pabaigoje, pakvietus į kariuomenę stoti savanorius. 1919 m. sausio 15 d. buvo paskelbta karininkų, puskarininkų ir karo valdininkų mobilizacija. Tačiau jos rezultatai buvo menki – kariuomenę papildė tik apie 400 karininkų. Susidarius tokiai padėčiai, sausio pradžioje Krašto apsaugos ministerijos štabe kilo sumanymas Kaune steigti karo mokyklą.

Lietuvos Vyriausybė apie jos steigimą oficialiai pranešė 1919 m. sausio 15 d. „Lietuvos“ dienraštyje, pateikusi stojimo į šią mokyklą sąlygas.

Tai buvo pirmasis raštas, kuriame kalbama apie Karo mokyklą. Nors stojimo sąlygos ir buvo paskelbtos, pačios mokyklos nebuvo – tik pavadinimas. Šiame pranešime kalbama ne apie mokyklos atidarymą, o apie jos organizavimą. Reikėjo skubiai ką nors daryti, kad Karo mokykla būtų galutinai įsteigta ir pradėtų dirbti. Ši mokykla turėjo rengti karininkus visoms kariuomenės ginklų rūšims, kiekvieną jų ugdyti kaip specialistą ir vadą, gebantį puoselėti pavaldinių tautinę dvasią.

1919 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 20 (1 str.) Krašto apsaugos ministerijai Karo mokyklos viršininku buvo paskirtas J. Galvydis-Bykauskas, turintis daug patirties karininkas, nes carinės Rusijos kariuomenėje vadovavo pulkui. Jo paskyrimo datą galima laikyti tikrąja Karo mokyklos įkūrimo

data. J. Galvydis-Bykauskas Pirmojo pasaulinio karo metu už narsą mūšiuose su vokiečiais buvo pakeltas į pulkininkus, 1915 m. tapo pulko vadu. Tai buvo autoritetingas karininkas, jį aplinkiniai gerbė. J. Galvydis-Bykauskas mėgo sportą, buvo geras fechtuotojas ir gimnastas.

1919 m. sausio 30 d. krašto apsaugos ministro įsakymu Nr. 22 (8 str.) Karo mokyklos viršininko padėjėju buvo paskirtas karininkas Pranas Tvaronas (Tvaranavičius). Jam ir teko atlikti pirmuosius jos kūrimo darbus, kadangi mokyklos viršininkas nuo sausio 21 d. buvo komandiruotas į Berlyną intendantūros reikalais ir grįžo tik vasario 25 d., o vadovauti mokyklai pradėjo vasario 27 d. Minėtu įsakymu P. Tvaronui buvo pavesta parengti mokymo programą, surasti patalpas, sukomplektuoti lektorių etatus, parūpinti vadovėlių, knygų ir visa kita, kas buvo susiję su Karo mokyklos steigimu.

„Kadangi 1916–1917 m. aš dirbau Čistopolyje praporščikų mokyklos kadro sąstata, tai sustatant karo Mokyklai programas, numatant dėstymo dalykus ir kas privalo būti dėstoma, bendram organizavime ir vidujiniam susitvarkyme, buvo prisilaikyta rusų karo mokyklos 4 mėnesių kurso. Pristatyta programa, matomai, buvo patvirtinta, nes papildymų arba bent kokių nurodymų iš štabo negauta“, – atsiminimuose rašė plk. P. Tvaronas.

Nuo to iš tikrųjų ir buvo pradėta kurti Karo mokykla. Grįžęs iš komandiruotės ir vasario 27 d. pradėjęs eiti Karo mokyklos viršininko pareigas karininkas J. Galvydis-Bykauskas paskyrė vyr. instruktoriais karininkus inž. Stasį Dirmantą, Marijoną Jagučanską, Vladą Barkauską, Joną Sutkų, J. Kaliną, o j. instruktoriais – karininkus Vladą Juozaitį, Erviną Gorną, Kazį Musteikį. Jiems ir buvo lemta rengti pirmuosius nepriklausomos Lietuvos karininkus.

Savo atsiminimuose (1929 m.) gen. J. Galvydis-Bykauskas rašė:

„Žinia, kad esu paskirtas Karo Mokyklos viršininku, gavau būdamas tarnybos reikalais Berlyne. Šita žinia buvo drauge linksma ir liūdna. Linksma todėl, kad man pirmajam teko garbė rengti Lietuvos karininkus; liūdna todėl, kad grynai kautynių karininkui, kuris jau nuo jaunų dienų svajėjo apie kautynes už Tėvynę, atėjus laikui svajones realizuoti, teko nuo jų atsisakyti ir imtis pasirengimo darbo, taikaus darbo <...> Prieš pirmą Karo mokyklos kadra stovėjo uždavinys – sudaryti naują grynai lietuviško tipo karininką, pasisavinant šį tą sau iš kitų, o svarbiausia, atkuriant ryšius ir semiant iš žilos, garbingos lietuvių tautos senovės ir viską taikant prie dabarties gyvenimo aplinkybių. Kaip sėkmingai šitas uždavinys buvo atliekamas, gerai žino kariuomenė.“

J. Galvydis-Bykauskas kovo 8 d. savo padėjėjui Karo mokyklos kuopos vadui karininkui P. Tvaronui ir adjutantui karininkui B. Jakučiui įsakė patikrinti kandidatų į mokyklą dokumentus ir iš jų atrinkti: 1) baigusius aukštesniasias ir vidurines mokyklas, 2) baigusius ne mažiau kaip 4 gimnazijos klases arba atitinkamas (pagal mokymo programas) mokyklas; iš jų pirmiausia išskirti kareivius savanorius, dalyvavusius fronte (karuose).

Karo mokykla pradėjo darbą 1919 m. kovo 8 dieną. Kovo 10 d. buvo paskirti būrių vadai – instruktoriai, paskelbta dienotvarkė, pirmosios savaitės pamokų tvarkaraštis, patvirtintas 124 mokinių sąrašas. Kovo 11 d. prasidėjo mokslas.

Kovo 13 d. Karo mokyklos viršininkas J. Galvydis-Bykauskas

įsakė gydytojui A. Petraičiui, nuo vasario 7 d. iš Kauno miesto komendantūros paskirtam čia dirbti, pasirūpinti, kad prie mokyklos ligoninės būtų įkurtos 4–5 nuolatinės vietos liginiams.

Kitą dieną buvo paskelbtas krašto apsaugos ministro sausio 30 d. įsakymas Nr. 22 (2 str.), kuriame visiems kariams įsakoma niekam neskleisti karinių žinių, neviešinti įsakymų, kurie neturi būti žinomi pašaliniais, nes visur yra valstybės priešų, šnipų. Nurodoma, kad šį įsakymą pažeidusieji bus traukiami baudžiamojon atsakomybėn, teisiama karo teismo kaip Tėvynės išdavikai. Karo mokyklos karininkai raginami atkreipti dėmesį į šio įsakymo svarbą, jo tikslus ir tinkamai jį paaiškinti mokiniams.

Susiklosčius ypač sudėtingai situacijai: gaisro, prieš, jo šalininkų užpuolimo ir t. t. atveju, mokyklos viršininkas nuo kovo 27 d. kasdien skirdavo skyriaus dydžio budinčiąją dalį. Ji tarnybos metu buvo pavaldi budinčiajam karininkui. Kilus pavojui, dalis turėjo būti visiškai pasirengusi veikti. Mokykloje dažnai budėdavo parengtas būrys. Jam tekdavo dalyvauti atliekant kratas, ieškant komunistinių organizacijų, naktį eiti sargybą prie įvairių valstybinių įstaigų, nes buvo gaunama informacijos, kad jas rengiasi pulti komunistuojantys vokiečių kareiviai – spartakininkai.

Karo mokyklai tekdavo dalyvauti ir reprezentaciniuose renginiuose: savanorio P. Eimučio laidotuvėse, pirmojoje sa-

Tęsinys 32 puslapyje

Su Lietuvos karininkais (centre) 1919 m. Vytauto Didžiojo karo muziejus. Viliaus Kavaliausko archyvo nuotrauka

← Pradžia 30 puslapyje

vanorių priesaikos Kauno Rotušės aikštėje ceremonijoje, pirmojo Respublikos Prezidento inauguracijos iškilmėse.

Kovo 31 d. mokyklos viršininkas J. Galvydis-Bykauskas paskelbė krašto apsaugos ministro įsakymą, su kuriuo visų dalių viršininkams įsakyma supažindinti savo karininkus, karo valdininkus ir kareivius, atsižvelgiant į karių rangų skirtumus, kad jie galėtų tinkamai vienas kitam atiduoti pagarbą, nes to nežinant menkinama jos reikšmė. Nurodyta nevykdančius šio įsakymo sulaikyti, o kiekvieno pažeidėjo pavardę ir tarnybos vietą pranešti dalies viršininkui. Karo mokyklos karininkams įsakyma išsiaiškinti santykius ir tinkamai atiduoti pagarbą, kad jie visur ir visada būtų sektinas pavyzdys kariams ir mokiniam.

1919 m. balandžio 1 d. įvyko iškilmingas Karo mokyklos atidarymas. Įdomus ir vertas dėmesio tos dienos Karo mokyklos viršininko J. Galvydžio-Bykausko įsakymas (Nr. 26), kuriame išdėstytos mintys atspindėjo mokyklos gyvenime visą laiką, kol ji egzistavo:

„Pirmoji Lietuvos Karo Mokykla stengsis išleisti jaunos karininkus grynai lietuvių dvasios, kuri yra atspindys mūsų garbingų karžygių senolių, ir mūsų Karo Mokykla, įsikūrusi taip sunkiose apylostose ir taip svarbiame momente, kada visas pasaulis nuo patrankų griausmo ėmė grimzti į suirutę, – toji Karo Mokykla mūsų tautai bus pažiba, bus vairas, kuris

pasistengs Lietuvą Tėvynę išvesti laimingai ateitin.

Karo Mokykla yra įsteigta ne militarizmo principais, bet gyvu tautos reikalu apsiginti nuo priešininkų. O priešininkų yra daug, ir kiekvienas jų norėtų gražius Lietuvos plotus paveržti sau. Dėl to Karo Mokyklos vyrams bus pareiga nenustojant drąsos būti sienų sargais, kad kuris nors priešininkas neišlaužtų mūsų Tėvynės laisvės ardytu.“

Pirmoji laida išsiskyrė tuo, jog visi atvykusieji į mokyklą buvo savanoriai. Dauguma jų – kariuomenės dalinių kareiviai. Kai kurie jau buvo dalyvavę Pirmajame pasauliniame kare ir kovę su bolševikais. Norinčiuosius stoti į Karo mokyklą dalinių vadai nelengvai išleisdavo, nes šie kariai buvo reikalingi fronte. Todėl ne visi, užsirašę į mokyklą, tuoj pat ir atvyko: vieni patys nenorėjo palikti kautynių lauko, kitus atkalbėjo dalinių vadai, žadėdami daliniuose pakelti į karininkus, tačiau mažai kam šiuos pažadus ištesėjo. Vėliau neišstojusieji į pirmąją laidą stoji į antrąją ir trečiąją.

Ši laida buvo viena jauniausių. Dauguma Karo mokyklą baigė būdami 17–19-os, keli – vyresni, bet buvo ir 16-mečių, ir dar jaunesnių. Tai rodo labai aukštą pirmosios laidos auklėtinių moralinį lygį, jų pasiaukojimą Tėvynai, nesavanaudiškumą, ryžtą šiek tiek pasimokius karybos stoti į lemiamą kovą su Lietuvos priešais.

Nei lėšų ir priemonių stoka, nei į kraštą besiveržiančių bolševikų pavojus nesutrukdė jaunai Karo mokyklai

energingai tęsti didį sunkiomis sąlygomis pradėtą darbą. Tiek dėl išsilavinimo, tiek dėl fizinio pasirengimo pirmoji laida buvo labai tinkama. Tačiau ji turėjo ir trūkumų: daugelis karių buvo grįžę iš Rusijos. Gyvenimas tarp bolševikų negalėjo nepalikti ženklo. Todėl reikėjo tam tikro atsargumo ir takto. Tėvynės meilė ir karštas noras atkurti Lietuvos nepriklausomybę padėjo įveikti sunkumus.

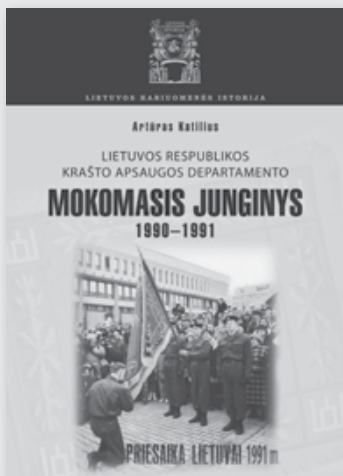
„Pirmoji laida naudojo beveik vien tik rusų statutus ir vadovėlius, kurie buvo gerai suprantami ir pritaikomi, nebuvo jau taip blogi, kaip daug kam atrodė. Tiesa, jie buvo pasenę, bet tai neturėjo didelės reikšmės, nes ir Lietuvos priešai nebuvo aukštesnio lygio“, – savo atsiminimuose rašė gen. J. Galvydis-Bykauskas.

Mokyklos lektoriai, nelaukdami vadovybės nurodymų, dirbo, kūrė, vertė iš svetimų kalbų, stengėsi pritaikyti viską, kas būtų galėję praversti pertekiant pirmiesiems kariūnams reikalingiausias karybos žinias.

Drausmės, ištvermės ir narsos kariūnus sėkmingai mokė rikiuotės karininkai. Nuolatinių pavojų ir sunkumų grūdinami pirmieji Karo mokyklos auklėtiniai brenė įsisaugindami didžiąją lietuvių kario pareigą – ginti po ištisų šimtmečių atgimstančią Tėvynę.

Lektoriai – įvairių sričių specialistai – kalbėjo lietuviškai (išskyrus keleto dalykų – kavalerijos kursą rusiškai dėstė totorius karininkas J. Kalina, mankštą – gimnastiką – vedė prancūzų karinės misijos karininkai prancūziškai). Karo mokyklos viršininkas kari-

AKADEMIJOS PULSAS | LKA IŠLEISTI LEIDINIAI

nininkas J. Galvydis-Bykauskas dėstė Lauko statutą, šaudymo teoriją, visų rūšių ginklų rinktinių veiksmus lauke, jo padėjėjas ir kuopos vadas karininkas P. Tvaronas – taktiką, mokyklos adjutantą karininkas B. Jakutis – topografiją, karininkas M. Jagučiauskas – fortifikaciją, karininkas inžinierius S. Dirmantas – artileriją ir inžineriją, gydytojas A. Petraitis – higieną, rašytojas F. Kirša – lietuvių kalbą, vyresnieji kuopos būrių instruktoriai (kiekvienas savo būriui) – Rikiuotės, Vidaus, Įgulos, Drausmės statutus, vedė šaudymo iš šautuvo ir revolverio mokymus. Pokalbiuose dalyvaudavo krašto apsaugos viceministras, mokyklos viršininkas, karininkai ir kunigas.

Tinkamai parinkti lektoriai ir mokinių nuostatos prisidėjo prie to, kad mokymo procesas vyktų sklandžiai, stiprėtų tautiška dvasia. Mokiniai, brangindami viską, kas lietuviška, ir lektoriai, sumaniai ugdydami visiško pasiaukojimo Tėvynės labui siekius, sudarė palankias sąlygas naujai karininkų laidai parengti. Visi mokėsi, specializavosi. Taip pamažu buvo įtvirtinamas Karo mokyklos statusas ir auklėtinių teisės. Nuolat buvo rodama iniciatyva, reiškiamas susirūpinimas pastebėjus, kad aukštesnės institucijos ne visą tiksliai numatė.

1919 m. balandžio 17 d. Karo mokyklos viršininkas karininkas J. Galvydis-Bykauskas paskelbė krašto apsaugos ministro įsakymą (Nr. 65, 2 str.), draudžiantį kariams dalyvauti politinėje veikloje. Jame nurodyta, kad

visiems kariškiams, kol jie tarnauja kariuomenėje, draudžiam: a) priklausyti politinėms partijoms, organizacijoms ir dalyvauti jų veikloje; b) kurti bet kokias politines organizacijas, rengti mitingus arba kitokius susirinkimus, c) be savo vadovybės leidimo dalyvauti civilių organizuojamuose mitinguose ir kituose renginiuose. Numatyta šio įsakymo pažeidėjus bausti kaip valstybės nusikaltėlius, skiriant pačias griežčiausias bausmes – iki sunkiųjų darbų kalėjimo.

1919 m. gegužės 11-ąją Kaune, Rotušės aikštėje, įvyko pirmoji Lietuvos kariuomenės priesaikos ceremonija. Tą dieną čia prisiekė ir Karo mokyklos pirmosios laidos kariūnai. Karo mokyklos viršininkas karininkas J. Galvydis-Bykauskas 1919 m. gegužės 10 d. įsakyme mokyklai nurodė gegužės 11 d. pamokų ir pratybų nerengti, nes vykdant vyriausiojo kariuomenės vado gen. S. Žukausko 1919 m. gegužės 8 d. įsakymą Nr. 2, gegužės 11 d., sekmdienį, įsakymą visų Kaune ir Panemunėje esančių karinių dalių rikiuotės ir ne rikiuotės kariams duoti priesaiką, 10 val. visoms dalims išsirikiuoti Rotušės aikštėje šia tvarka: a) visų įgulos įstaigų kariai, b) dešiniajame sparne – orkestras, c) Karo mokyklos, Karo aviacijos mokyklos ir visos pėstininkų rikiuotės dalys, d) artilerija, raiteliai, inžinerijos dalis, e) kairiajame sparne – visos ne rikiuotės dalys. Dalims būti visos sudėties, viršininkams turėti karių sąrašus, sudarytus pagal religijas (2 egz.). Vadovauti paradiui skirtas

brigados viršininkas karininkas Stasys Nastopka. Karo mokyklos adjutantui karininkui B. Jakučiui įsakyma nurodyti karinėms dalims vietas, kurias jos turi užimti per paradą, visų kitų dalių kariams, esantiems fronte ir kitose vietose, – prisiekti savo dalyse.

Karo mokykla, beveik vien savo jėgomis atsistojo ant kojų, greitai įgijo autoritetą, plėtė veiklą. Netrukus ji tapo patikima, kompetentinga institucija, rengianti, tobulinanti ir atestuojanti karius.

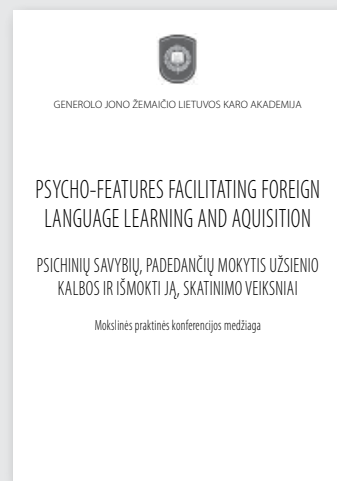
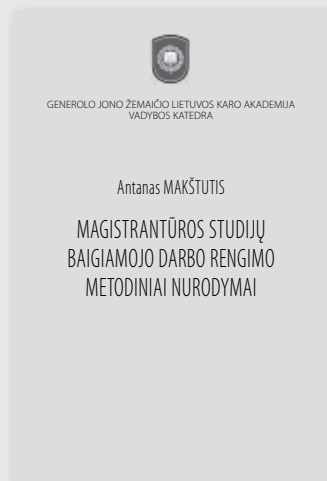
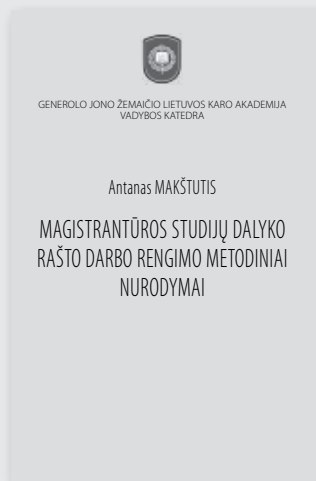
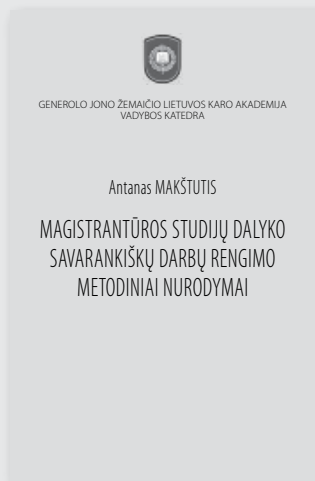
Karo mokyklos steigėjai suprato, kad lietuviškumas yra tautinės kultūros pagrindas. Todėl juo nuo pat pradžių buvo grindžiamas karių mokymas ir auklėjimas (jau į pirmąsias laidas priimant reikalauta, kad kandidatai išlaikytų stojamąjį lietuvių kalbos egzaminą), visą laiką, kol gyvavo mokykla, puoselėjama ir branginama viskas, kas sava, lietuviška.

Lietuvos laikinosios vyriausybės įsakymu Nr. 106 1919 m. liepos 6 d. 89 mokiniams buvo suteiktas karūžo laipsnis, 7 mokiniams – puskarininkio laipsnis (ir teisė gauti karininko laipsnį kariuomenės dalyse). Iš jų 42 buvo pėstininkai, 14 – kulkosvaidininkų, 21 – artileristas, 14 – raitelių, 5 – pionieriai. 28 mokiniai „nubyrėjo“ dėl sveikatos, drausmės ar būdo trūkumų. ■

Tęsinys kitame KARIŪNO numeryje

Elektronines versijas galima rasti www.lka.lt

Leidinių sąrašas

Dr. Algirdas V. KANAUKA

Aerokosmonautika – tai autoriaus vartojama sąvoka žmonijos idėjoms, vizijoms, mokslinėms teorijoms, skraidomųjų aparatų ir skrydžių iki pat atmosferos ribų ir dar aukščiau – į orbitas aplink Žemę, planetas, t. y. į kosmoso beribę erdvę, o gal kada nors ir į žvaigždynus, – mokslui ir technologijoms įvardyti. Terminas vektorius nusako tam tikro ilgio tiesės atkarpos kryptį. Jį autorius pasirinko žmonijos pastangų, susijusių su aerokosmonautika, kurios ištakų reikėtų ieškoti aeronautikoje ir ypač karo aviacijoje, visumai abstrakčiai apibūdinti. Todėl, kad galėtume geriau įsivaizduoti šio vektoriaus raidą, vertėtų susipažinti su karinių oro pajėgų patirtimi. Būtent oro karai labiausiai paskatino plėtoti ir tobulinti aerokosmonautiką – telekomunikaciją, kibernetiką, televiziją, navigaciją, topografiją, erdvėlaivius ir – galbūt svarbiausia – ieškoti nežinomų nežinomųjų (*unknown unknowns*), kurie kada nors, tikėkimės, bus iširti. Atrodo, kad šioje srityje ir Lietuvos interesai pasidarė platesni: ji siekia tapti ne tik kosmoso „produktų“ vartotoja, bet ir JAV bei ES bendradarbe, tam tikrų paslaugų teikėja – bent tiek, kiek leidžia jos mokslinis potencialas ir išteklių: pvz., įkurtas Kosmoso mokslo ir technologijos institutas (KTMI), Lietuvos kosmoso

Tęsinys. Pradžią ankstesniame KARIŪNO numeryje (2011 m. Nr. 3 (110))

Aerokosmonautika – žmonijos vektorius į žvaigždynus

Straipsnyje aprašoma oro pajėgų raida nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos iki šių dienų karo Bosnijoje. Toliau plėtojama aerokosmonautikos tema atsakant į klausimus: kodėl ir kada aviacijos istorijoje dėmesys nukrypo į kosmosą ir ką tai reiškia ne tik karybai, bet ir ekonomikai, politikai, technologijai, kultūrai, aplinkai.

asociacija, Kosminių technologijų studijų centras ir kt. Reikia išsikovoti nišą, nors ir nedidelę, pasaulio bendrijoje, kurios žmonės mato prasmę būti ne tik Žemės gyventojais, bet ir kosmoso būtybėmis, nes ten – ateities lobiai ir dar kažkas daugiau, ko mes galbūt kol kas negalime įsivaizduoti.

Žygis į kosmosą prasidėjo nuo svajonės – literatai, įvairių sričių mokslininkai, tyrinėtojai plėtojo savo vizijas, tobulino teorijas, kaip patekti į kosmosą ir jį užkariauti. O karai ir kariškiai suteikė stimulą šias teorijas įgyvendinti. Jie buvo tarsi visos šios didingos veiklos – žmonijos gigantiško šuolio į kosmosą – katalizatoriai. Taigi dabartiniams ir būsimiems kariams į šią sritį reikėtų nukreipti visas savo intelektines ir dvasines pastangas, nes kitaip būsime palikti šalia „kilimo“ tako.

Šiuo straipsniu žurnale KARIŪNAS siekiama skaitytojus paskatinti pasidomėti, nuo ko visa tai prasidėjo, nes kitaip nesuvoksime proceso, kurio dalis ir patys esame.

Karo ir pokario metais (1940–1950 m.) buvo sparčiai kuriami reaktyviniai lėktuvai, valdomųjų raketų technologija. Per Korėjos karą dar kartą buvo įsitikinta, koks svarbus ginklas oro pajėgos, taip pat tuo, kad pergalei sausumoje iškovoti vien jų nepakan-

ka (tačiau kartu pateikiama nemažai argumentų, kuriais remiantis galima įrodyti, jog yra atvirkščiai – anot Klauzevico, viskas priklauso nuo konteksto, pavyzdžiui, Britanijos oro karas, Izraelio Šešių dienų karas, karas Kosove – aiškios aviacijos pergalės).

Toliau šiame straipsnyje pateiktuose karų aprašymuose išskiriami tik pagrindiniai įvairių šalių oro operacijų 1950–2011 m. vykusiuose karuose bruožai ir ypatumai. Stebint jų raidą matyti, kaip didėjo kosminių technologijų svarba ir galia.

1950–1953 m. KORĖJOS KARAS (*Korean War*)

Šiaurės Korėjos karinės pajėgos įsiveržė į Pietų Korėjos teritoriją į pietus nuo 38 lygiagretės. Jungtinių Tautų (JT) komanda (*United Nations Command* – UNC) atskubėjo užpultiesiems į pagalbą, bet turėjo pasitraukti į pietinę Korėjos pusiasalio dalį – Pusaną. Čia šios pajėgos buvo apsuptos, tačiau jūrų desantui padedant prie Inčchono sugebėjo nustumti šiauriečius prie Kijung, kurios kariuomenė tada įsitraukė į kovą. Karas baigėsi paliaubomis. Fronto linija, karo pradžiojeėjusi į šiaurę nuo 38 lygiagretės, tapo faktine P. Korėjos ir Š. Korėjos siena. JAV taktinė aviacija labai efektyviai veikė oro kautynėse ir pa-

rėmė (*Close Air Support – CAS*) sausumos kariuomenę. Nors negalima vienareikšmiškai teigti, kad šį karą laimėjo vien aviacija, tačiau ji prie Pusano išgelbėjo JT ir JAV sausumos pajėgas nuo sunaikinimo. Tuo metu jau abi kovojančios pusės naudojo reaktyvinius lėktuvus: JAV – F-80 ir F-86, Š. Korėja – sovietinius MIG-15, bet šiaip oro pajėgų technika nedaug kuo skyrėsi nuo Antrojo pasaulinio karo ginkluotės. JAV turėjo reaktyvinių bombonešių B-47. Radarai ir elektromagnetiniai kovos prietaisai (*Electromagnetic Countermeasures – ECM*) taip pat buvo naudojami, bet, palyginti su vėlesniais karais, dar labai ribotai. Strateginiu požiūriu JAV ir JT aviacija nebuvo efektyviai panaudota, nes dėl politinių apribojimų jai nebuvo leista bombarduoti Kinijos ir daugelio strategiškai reikšmingų taikinių Š. Korėjoje. Korėjos kare gana operatyviai veikė ir sraigtasparniai. Jie buvo naudojami oro žvalgyboje, sužeistųjų evakavimo ir gelbėjimo operacijose. Pažymėtina, kad šiame kare nei palydovinio ryšio, nei kitų „kosminių paslaugų“ dar nebuvo.

1965–1973 m. VIETNAMO KARAS

(*Vietnam War*)

JAV Vietname buvo sutelkusi didelę kariuomenę ir oro pajėgas, tačiau strateginiu požiūriu šį karą vis tiek pralaimėjo – neapgynė Pietų Vietnamo. Vis dėlto, remiantis Didžiąja strategija, galima teigti, kad JAV nepralaimėjo, nes sustabdė tolesnę komunizmo plėtrą, kas ir buvo šio karo galutinis tikslas. Jos oro pajėgų naudojimas Vietname sulaukė daug kritikos. Aukščiausia JAV vadovybė, nenorėdama veltis į karą su Kinija, labai smulkmeniškai kišosi į operatyvinius dalykus, pvz., kasdien nurodydavo, kiek ir kokius taikinius pulti, nebombarduoti strategiškai svarbių taikinių Š. Vietnamo Haipongo uoste. Taktiškai JAV oro pajėgos buvo efektyviau naudojamos remiant kariuomenės operacijas. 1972 m. taktiniai JAV lėktuvai pirmą kartą numetė lazeriu valdomas bombas ant svarbių tiltų (Thanh Hoa ir Doumerio). Tai buvo technologinė naujiena – tikslioji valdomoji amunicija (*Precision Guided Munitions – PGM*).

1967–1982 m. EGIPTO IR IZRAELIO KARAI

(*Egypt and Israel Wars*)

Šiuose karuose buvo derinami tra-

dicinės ir naujosios karvedybos metodai ir priemonės. Pvz., Izraelio oro pajėgos (*Israel Air Force – IAF*) daug ką perėmė iš Vokietijos oro pajėgų – liuftvafės (*Luftwaffe*), Amerikos ir D. Britanijos oro pajėgų patirties. Tačiau Egipto (EAF) ir Sirijos (SAF) oro pajėgos naudojos SSRS ir Rytų bloko patirtimi. Šie karai išsiskyrė technologiniu rafinuotumu, nes netiesiogiai pasitarnavo kaip SSRS ir JAV ginkluotės bandymo poligonas. Be to, jų metu išryškėjo žmoniško veiksnio (*Human element*) – žmonių, kurie kovėsi, vadavo, planavo, koordinavo veiksmus, sujungė sudėtingą techniką į galingas ginklų sistemas, – dvasios, moralės ir intelekto svarba. Iki 1967 m. Izraelio oro pajėgos modernizavo savo karo lėktuvų logistikos sistemas, radarus, tobulino operatyvines doktrinas. Daug pastangų įdėta siekiant įgyti persvarą ore (*air superiority*) karo su arabų pasauliu atveju, todėl buvo perkama daug prancūziškų lėktuvų „Mirage“ ir naujausių technologijų, modernizuojamos pagrindinės elektroninio karo sistemos. Egiptas įsigijo nemažai čekišų lėktuvų. Abi pusės rengėsi galimam konfliktui.

1967 m. ŠEŠIŲ DIENŲ KARAS (*Six Day War*)

Egiptas dislokavo savo kariuomenę arti Izraelio pasienio. Izraeliečiai, bijodami galimo egiptiečių puolimo, nusprendė užbėgti jiems už akių (*pre-empt*) ir netikėtai pulti pirmi. 1967 m.

birželio 5 d. rytą dauguma Izraelio kovos lėktuvų pakilo bombarduoti Egipto karo aerodromų ir netrukus sunaikino didžiąją dalį jo oro pajėgų. Tokie skrydžiai, siekiant sunaikinti Egipto radarus ir raketų „žemė-oras“ (*Surface to air missiles – SAM*) stotis, buvo rengiami dar penkias dienas. Egiptui buvo padaryta labai daug nuostolių, todėl jo pajėgos nebegalėjo surengti sėkmingo puolimo Izraelio teritorijoje.

Analogiškas pavyzdys – 1940 m. mūšis už Britaniją, kai planuota, bet dar neprasidėjusi Vokietijos invazija, operacija „Jūros liūtas“, buvo atidėta tik dėl britų oro pajėgų veiksmų.

1969–1970 m. NIKOJAMASIS KARAS

(*War of Attrition*)

Po Šešių dienų karo Sovietų Sąjunga, norėdama įgyti daugiau įtakos Vidurio Rytuose, padidino karinės įrangos tiekimą Egiptui ir Sirijai. JAV savo ruožtu suteikė Izraeliui didelę ekonominę, politinę ir karinę paramą. 1969 m. kovo 3 d. prasidėjo Egipto artilerijos surengtas rytinės Sueco pakrantės apšaudymas, netrukus į kovą įsitraukė Sirija ir Palestina. Izraelis dar nebuvo pasirengęs oro operacijose naudoti naują amerikiečių ginkluotę: lėktuvus ir sraigtasparnius (*Skyhawks, Phantoms F-4, CH-53*), raketas ir radarus. Pagaliau birželio mėnesį Izraelio

Tęsinys 36 puslapyje

← Pradžia 34 puslapyje

oro pajėgos sunaikino Egipto artileriją saugančias raketų „žemė-oras“ stotis ir liepos 20 d. pradėjo rengti oro antpuolius prieš Kairą. Greitai jos pasiekė dalinę pergalę ore virš Nilo deltos ir Kairo. Egipto oro pajėgos nesugebėjo tinkamai pasipriešinti Izraelio antpuoliams ir patyrė daug nuostolių.

Tada Sovietų Sąjunga dislokavo savo priešlėktuvinės baterijas SA-3 ir SA-3E SAM ir naikintuvus MIG-21, radarų C2 (*Command Control*) ir C3I (*Command, Control, Communications and Intelligence*) bei logistikos sistemas, taip pat 15 000 karių. Tokiu būdu Egiptas vėl įgijo persvarą ore. Izraelio oro pajėgos ėmėsi ribotos gynybos virš Sueco ir į rytus nuo jo dislokuotos kariuomenės. Prasidėjo aršios kovos tarp į rytus judančių SSRS, Sirijos ir Izraelio oro pajėgų. Egiptiečiai labai sėkmingai naudojo sovietines elektroninio karo sistemas (*Electronic Warfare Systems*). Pagaliau abi pusės įsidrąsino ir pradėjo oro kautynes abiejose Sueco pusėse. Izraelio oro pajėgų generolas Hodas sugebėjo įvilioti Egipto lėktuvus MIG-21 į pasalą, nukovė penkis MIG-21, kuriuos valdė SSRS pilotai. Tai buvo didėlis smūgis SSRS. Po to abi pusės nebe norėjo toliau eskaluoti konflikto, todėl sudarė paliaubas.

1973 m. spalio 6–24 d. JOM KIPURO KARAS (*Yom Kipur War*)

Šis karas prasidėjo, kai Egipto ir Sirijos oro pajėgos netikėtai užpuolė Izraelio artilerijos ir vadaviečių pozicijas rytiniame Sueco kanalo krante ir Golano aukštumose.

Egiptiečių tikslas buvo užimti rytinį Sueco krantą ir sunaikinti Izraelio šarvuotąsias divizijas pasinaudojant turima persvara ore. Egipto pajėgos buvo gausesnės, todėl joms pavyko priblokšti izraeliečius ir padaryti jiems daug nuostolių.

Spalio 8 d. Izraelis surengė gana sėkmingą kontrataką, tačiau vėl dėl stiprios Egipto priešlėktuvinės gynybos (sovietinės priešlėktuvinės artilerijos) ir raketų „žemė-oras“ (SAM-6) bei „Strella“ (SAM-7) patyrė žymių nuostolių. Izraelio oro pajėgos, padedant elektroninei trukdymo įrangai (ECM), galėjo priešintis priešlėktuvinei artilerijai (*Anti-Aircraft Artillery - AAA*), rengti atakas, siekdamas sunaikinti Sirijos išteklius, uostus, degalų sandėlius. Jos gerokai pakenkė Sirijos ekonomikai. Egipto SAM-6 ir SAM-7 raketų sėkmingo panaudojimo atvejis parodė, kad persvara ore sausumos kare nėra viską lemiantis veiksnys, kaip atrodė Antrojo pasaulinio karo metu. Karas baigėsi neaiškiais paliaubomis.

1982 m. PIRMASIS LIBANO KARAS (*First Lebanon War*), arba PENKTASIS ARABŲ–IZRAELIO KARAS

Dar iki šio karo Izraelio gyventojai buvo apšaudyti palestiniečių iš Libano teritorijos, prie Izraelio ir Libano sienos, reaktyvinėmis raketomis „Katiuša“. Jau 1976 m. Sirija buvo dislokavusi „žemė-oras“ raketų baterijas išilgai pasienio – jos saugojo palestiniečius nuo Izraelio pajėgų keršto atakų. Sirijos pajėgos įsigijo naikintuvų MIG-23 ir MIG-25, patobulintų raketų SA-8 ir SA-9 sistemų (SAM), atakos sraigtasparnių. Tada Izraelis parengė kovai savo amerikietiškus naikintuvus F-15 ir F-16, kurie buvo aprūpinti „žemyn žiūrinčiais“ radarais, naujomis raketomis „oras-oras“ ir elektroninio trukdymo įranga. Jis taip pat jau turėjo nepilotuojamų lėktuvų (*Unmanned Air Vehicle - UAV*) ir tobuliausią kompiuterizuotą ryšių sistemą C4I (*Command, Control, Communications, Computers and Intelligence*), kuri kontroliavo mūsų eigą. Tačiau svariausias jo ginklas buvo nauja tiksloji valdomoji amunicija, kuri pakeitė oro pajėgų pusiasvyrą Izraelio naudai.

Kai palestiniečių teroristai nužudė Izraelio ambasadorių D. Britanijai, jo vadovybė nutarė Libane pradėti didžiąją operaciją. 1982 m. birželio 5 d. prasidėjo Izraelio pajėgų puolimas. Jos atakavo Sirijos ir Libano „žemė-oras“ raketų baterijas, taip pat Sirijos oro pajėgas.

Taip Izraelis atsilygino už Jom Kipuro karo nesėkmes. Tuo metu vyko ir aršūs oro mūšiai, turbūt didžiausi šios rūšies pajėgų istorijoje. Visa tai turėjo rimtų padarinių – taktinių, strateginių, politinių ir psichologinių. Lėktuvai pasirodė esą pranašesni už raketų „žemė-oras“ sistemas, o JAV technologijos – už sovietines. Šiame kare savo operatyvine kultūra, lyderio savybėmis išsiskyrė Izraelio pilotai – vadinamasis žmogiškasis elementas – vadovaujantys ir kontroliuojantys veiksmus, puikiai įvaldę mūšio vadybos (*battle management*) metodus kariai.

1982 m. FALKLANDO KARAS (*Falkland War*)

Nors D. Britanijos ir Argentinos oro pajėgų veiksmai šiame kare buvo gana riboti: britų lėtvnešiuose nebuvo pakankamai lėktuvų, o argentiniečių orlaiviai negalėjo toli skristi ir neturėjo pakankamai tiksliosios amunicijos (*Exorcat PGM*), – jos atliko savo vaidmenį. Nė viena pusė ore nedominavo, tačiau abi viena kitai padarė nemažai nuostolių. Karo laivai – D. Britanijos *Sheffield* ir Argentinos *General Belgrano* – buvo nuskandinti.

1991 m. „AUDRA DYKUMOJE“ (*Desert Storm*)

Šis karas prasidėjo 1991 m. sausio 17 d., o baigėsi – vasario 28-ąją. Veiksmams vadovavo JAV ir jos sąjunginin-

kės – Koalicijos pajėgos (*Coalition Forces*). Jų tikslas buvo iš Kuveito išstumti Irako kariuomenę. Karas užtruko 42 dienas, tačiau sausumos kariuomenei teko kovoti tik 100 valandų. Sausumos kariuomenės žygis vyko labai sklandžiai daugiausia dėl to, jog labai tiksliai buvo panaudotos oro pajėgos Oro pajėgų operacijos „Audra dykumoje“ rezultatus apibūdintume taip: visiška oro erdvės virš Kuveito kontrolė, kas leido oro, jūrų ir sausumos pajėgoms sudaryti sąlygas laisvai judėti. Strategiškai tikslus oro antpuolis paralyžiavo Irako komunikacijas, todėl jo valdžia nebegalėjo siekti savo politinių ir karinių tikslų. Užblokuotos logistikos sistemos. Vyko tiesioginis Irako karinių pajėgų naikinimas. Užtikrinta oro pajėgų parama sausumos kariuomenei taktinėse peracijose.

Ypač nauja buvo strateginė linija, nukreipta į Irako vadovybę ir jos kaip „smegenų centro“ neutralizavimą, siekiant sumažinti civilių gyventojų ir jų turto nuostolius. Tam anksčiau nebuvo skiriama dėmesio dėl advento. Irake buvo panaudota moderniausia technika – nuo tikslųjų valdomųjų šaudmenų ir kitų technologinių naujovių: „nepastebimų“ (*stealth*) bombonešių *Nighthawk F-117*, sparnuotųjų raketų *Tomahawk (cruise missiles)*, *AH-64* atakos sraigtasparnių ir tarpžemyninių bombonešių *B-2* iki kosminių palydovų (*satellites*), kurie padėjo Koalicijos pajėgoms palaikyti ryšį, atlikti navigacijos ir žvalgybos užduotis.

1995 m. OPERACIJA „APGALVOTA JĖGA“ Bosnijoje (*Operation Deliberate Force*)

1995 m. rugpjūčio 30 d. NATO ir JT, reaguodamos į serbų civilių taikinių apšaudymą, ypač Markalės turguje Sarajeve ir kitur, pradėjo oro pajėgų operacijas prieš Bosnijos serbų karinius taikinius. Operacija „Apgalvota jėga“ (*Deliberate Force*) užtruko iki rugsėjo 14 d. Jos metu buvo panaudotos oro pajėgos ir tikslioji valdomoji amunicija, todėl nenukentėjo civilių gyvenamosios vietovės ir buvo naikinami tik kariniai taikiniai. „Apgalvota jėga“ privertė Serbiją nutraukti Sarajevo apgulą ir kitas „etninio valymo“ operacijas. Buvo išsaugota daug žmonių gyvybių, sugniuždyta serbų karinė galia, palaužta jų politinė valia, taigi Serbija buvo priversta baigti karą. Tiksluosius valdomuosius ginklus turintys NATO lėktuvai padėjo išvengti nebūtinų nuostolių, civilių aukų. Be to, tiek šių lėktuvų, tiek šaudmenų reikėjo daug mažiau, nei naudojant ne tokias taiklias įprastas bombas.

Reikėtų pažymėti, kad NATO oro operacijas NATO ir JT politinėms vadovybėms buvo labai sunku koordinuoti, nes būta skirtingų nuomonių dėl rizikos atrenkant karinius ir civilinius taikinius miestuose. JAV pajėgų gen. ltn. Horneris pareiškė: „Kartais atrodė, kad išvengti nebūtinų nuostolių yra svarbiau nei įvykdyti misiją.“ ■

Interneto svetainės lugsbtd.wordpress.com nuotraukos

Prieštankinė raketų sistema SPIKE

Kpt. Karolis
STIGA

Straipsnyje trumpai apibūdinama prieštankinė ginklų sistema „Spike“ – vienas iš šiuolaikinių modernių ginklų, kuriuos naudoja mūsų kaimynės ir kitos NATO šalys, – ir jos galimybės.

PAGRINDINIAI SPIKE-LR IR SPIKE -MR TECHNINIAI DUOMENYS

Raketos (kartu su konteineriu) masė	13 kg
Paleidimo valdymo įrenginio masė	9 kg
Trikojo masė	3 kg
„Spike-MR“ veiksmingo šūvio nuotolis	200–2 500 m
„Spike-LR“ veiksmingo šūvio nuotolis	200–4 000 m
2 pasirenkamieji valdymo režimai: „Iššovei ir užmiršk“ (angl. <i>Fire and forget</i>) ir „Iššovei, stebėk ir atnaujink“ (angl. <i>Fire, observe and update</i>)	
„Spike-ER“	
Veiksmingo šūvio nuotolis	8 000 m

Lietuvos ir mūsų artimiausios kaimynės Latvijos karinės pajėgos daug kuo panašios: jos nėra gausios, kariuomenė komplektuojama daugiausia iš profesionalų. Latvija turi kuklesnes reguliariąsias sausumos ir oro pajėgas, tačiau disponuoja panašaus dydžio karinėmis jūrų pajėgomis. Sausumos pajėgų branduolys – iš dalies sukomplektuota Sausumos pajėgų pėstininkų brigada, dislokuota Adažiuose (į šiaurės rytus nuo Rygos). Šiuo metu ją sudaro štabas, štabo ir ryšių kuopa, du pėstininkų batalionai, kovinės paramos kuopa (nuo 2006 m.) ir inžine-

rijos-technikos kuopa (nuo 2007 m.). Latvijos pėstininkų brigados ginkluotė panaši į Lietuvos kariuomenės ginkluotę. Ją sudaro: automatiniai šautuvai „Heckler&Koch“ G-36KV (dalis – su povamzdiniais granatsvaidžiais AG-36), pistoletai „Glock 17“, snaiperiniai šautuvai L96A1 AW, lengvieji kulkosvaidžiai FN „Minimi“, kulkosvaidžiai MG-3, sunkieji kulkosvaidžiai M-2 „Browning“. Savanorių pajėgos taip pat naudoja švediškus automatinius šautuvus AK-4 ir prancūziškus didelio kalibro snaiperinius šautuvus „Hecate II“. Įvairiuose kariuomenės daliniuose naudojami ir kiti lengvieji šaulių ginklai (šautuvai „Remington 870“, vokiški DSR-1, prancūziški FR F2 ir rusiški „Dragunov“ snaiperiniai šautuvai SVD, įvairios pistoleto-kulkosvaidžio „Uzi“ modifikacijos ir t. t.) (Vitkūnas M., *Latvijos kariuomenė: pagrindas – savanoriai, Karys, 2011, p. 36*), prieštankiniai ginklai: vienkartiniai prieštankiniai granatsvaidžiai AT-4, įvairių modifikacijų granatsvaidžiai „Carl Gustaf“, vokiški automatiniai granatsvaidžiai „Heckler & Koch GMG“. Iš Izraelio Latvijos ginkluotosios pajėgos išsigijo prieštankinių raketų sistemų „Spike“.

Šio straipsnio tikslas – supažindinti skaitytojus su prieštankine sistema „Spike“ – vienu moderniausių Latvijos

kariuomenės naudojamų prieštankinių ginklų.

„Spike“ sukūrė ir išstobulino Izraelio bendrovė *Rafael Advanced Defense Systems*. Šių prieštankinių ginklų šeimą sudaro: „Spike-MR“ (angl. *medium range*), kurio didžiausias veiksmingo šūvio nuotolis siekia 2 500 m, „Spike-LR“ (angl. *long range*), kurio didžiausias veiksmingo šūvio nuotolis – 4 000 m, ir „Spike-ER“ (angl. *extended range*), kurio šis nuotolis – 8 000 m. Pastarosios dvi ginklo modifikacijos gali būti montuojamos ant šarvuotosios ir lengvai

NOMINACIJOS

AKADEMIJOS PULSAS | KARIŪNŲ KALĖDOS

- Gražiausia kuopa – I kuopa
- Metų atradimas – S-2/3 skyrius už tėviškai organizuotą Kariūnų bataliono priežiūrą
- Metų degustatorius – Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyrius už kavos aromatų išmanymą
- Metų frazė – kpt. D. ZAVURSKIO frazė: „Dabar išversiu į žmonių kalbą.“
- Metų įvykis – KOP kariūnų „atostogos“ Italijoje

šarvuotosios kovos technikos, „Spike-ER“ – ant sraigatasparnių.

Pagrindinė šios prieštankinės sistemos paskirtis – naikinti priešo tankus, šarvuotąją techniką, fortifikacinius įtvirtinimus, žemai skrendančius ar ore kybančius sraigatasparnius. Pažymėtina, kad unikali šio ginklo galimybės leidžia naikinti judančius taikinius.

Skirtingų modifikacijų „Spike“ sistemos pagal taikinio aptikimo ir raketos nutaikymo galimybes gali būti klasifikuojamos kaip trečiosios ir ketvirtosios kartos prieštankiniai ginklai. Sistema, kurios raketos paleidimo įrenginys naudojamas tik vienu režimu „Iššovei ir užmiršk“ (angl. *Fire and forget*), priskiriama prie trečiosios kartos prieštankinių ginklų. Šaudant šiuo režimu šaulio, sistemos operatoriaus pagrindinis uždavinys – rasti, atpažinti ir „užrakinti“ (angl. *lock*) taikinį raketos atmintyje: iš konteinerio paleista raketa pati nuskrieja iki taikinio ir sunaikina jį šauliui daugiau „nesikišant“. Ši unikali galimybė leidžia šauliui nedelsiant pakeisti poziciją dėl galimos atsakomosios priešo ugnies arba užtaisyti sistemą kita raketa ir paleisti ją į kitą pasirinktą taikinį. Aukšta raketos skri-

dimo trajektorija ir dviguba (tandeminė) kovinė galvutė leidžia naikinti taikinius, turinčius aktyviuosius „gyvus“ šarvus. Kitas „Spike“ pasirenkamasis raketos paleidimo režimas – „Iššovei, stebėk ir atnaujink“ (angl. *Fire, observe and update*), todėl ginklas gali būti priskiriamas ir prie ketvirtosios kartos prieštankinių sistemų. „Spike“ raketa, iššovus paleista iš konteinerio moderniu taikymo įrenginiu, taip pat pati seka ir sunaikina taikinį. Be to, pats šaulys turi galimybę stebėti skriejančios raketos „matymo“ lauką ir pakeisti jos lėkimo trajektoriją taip, kad galėtų sunaikinti svarbesnį ar tiesiog kitą pasirinktą taikinį. Tai leidžia laiku atlikti priešo pozicijų žvalgybą, išsiaiškinti jo išsidėstymą, tiksliau nustatyti nuotolį (angl. *battle damage assessment*). Dėl to operatorius gali paleisti raketą į iš pozicijos nematomą, tačiau numanomą taikinį, kuris, tikėtina, gali būti už kalvos, miško ar kitos kliūtis. Ši sistema, kaip ir daugelis kitų šių dienų modernių prieštankinių ginklų, suteikia lengvo paleidimo (angl. *soft launch*) galimybę, t. y. ji turi dvigubą paleidimo variklį: pirmasis skirtas raketai iš konteinerio paleisti, antrasis – jai iki

taikinio nešti. Todėl „Spike“ prieštankinę sistemą galima naudoti uždaroje patalpose, mūšio mieste sąlygomis.

Skirtingai nuo „Spike-ER“, kuri montuojama tik ant sraigatasparnių ir kovos technikos, „Spike-LR“ ir „Spike-MR“ ginklo modifikacijos turi vienodus paleidimo valdymo (angl. *command launch unit*) ir šiluminius vaizdo kūrimo įrenginius. Vaizdo kūrimo įrenginys turi tris skirtingus matymo laukus: dieninį, platų naktinį ir siaurą naktinį. Taip taikinyi iki stebėjimo pozicijos priartinamas dešimt kartų. Ši galimybė leidžia prieštankinės sistemos atskiras dalis veiksmingai panaudoti per žvalgybos operacijas.

Straipsnyje trumpai apibūdinta „Spike“ prieštankinė ginklų sistema ir jos galimybės. Šie ginklai – tik maža modernios ginkluotės, kurią naudoja mūsų kaimynės ir kitos NATO šalys, dalis. Daugiau apie tai ir ne tik skaitykite kituose „Kariūno“ numeriuose. ■

1	2	3
---	---	---

1 Vaizdo kūrimo įrenginys turi tris skirtingus matymo laukus: dieninį, platų naktinį ir siaurą naktinį. Jį naudojant taikinyi iki stebėjimo pozicijos priartinamas dešimt kartų. Ši galimybė leidžia prieštankinės sistemos atskiras dalis veiksmingai panaudoti per žvalgybos operacijas

2 „Spike-MR“ (angl. *medium range*) didžiausias veiksmingo šūvio nuotolis – 2 500 m

3 Sistema, kaip ir daugelis šių dienų modernių prieštankinių ginklų, suteikia lengvo paleidimo (angl. *soft launch*) galimybę, dėl to šį ginklą galima naudoti uždaroje patalpose

AKADEMIJOS PULSAS | KARIŪNŲ KALĖDOS

- **Metų Kariūnų bataliono darbuotojas** – srž. V. STRIUPAS už uolų ir sumanų pareigų atlikimą
- **Metų karininkas** – plk. lt. V. ŠERELIS už tai, kad jaučiamas ant jo peties liepsnojęs kalavijas
- **Metų naujokas** – krn. B. EIDENAS už dažniausią lankymąsi vadų kambaryje
- **Metų nepalaužiamasis** – krn. R. VAITELIS už tai, kad sistema jo neįveikia
- **Šauniasia dėstytoja** – doc. G. DUDZEVIČIŪTĖ už gerą širdį
- **Metų patiekalas** – ž. MASKALKOVOS žirnių šūstinė

NO
MI
NA
CI
JOS

LKA lengvosios atletikos rinktinė

Krn. Evaldas KUČINSKAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija – prestižinė Lietuvos aukštoji mokykla, nes tik čia rengiami būsiami Tėvynės gynėjai. Karininkai turi būti išsilavinę, sportiškai, šviesūs žmonės, tikri savo srities profesionalai. Todėl Karo akademijoje kariūnai rengiami visapusiškai, daug dėmesio skiriama jų fiziniam rengimui. Čia suburtos kelios sporto rinktinės, viena iš jų – lengvosios atletikos. Šiuo metu šiai rinktinei priklauso šie kariūnai: Vytenis Miliušas, Viktorija Petrauskaitė, Ernestas Savickas, Danas Sodaitis, Laura Šidagytė, Jurgita Žilėnaitė, Svetlana Žalytė, Elmyra Baljanaitė, Norbertas Meškauskas, Dalius Cibulskas, Justinas Čekanauskas, Dainius Čerkauškas, Paulius Balsys, Jonas Justas Butkevičius, Domas Laukaitis.

LKA lengvosios atletikos rinktinė buvo įkurta, kai tik Akademija atvėrė duris. Beveik nuo pat įkūrimo dienos jai vadovauja trenerė Nadežda Matukienė. Su ja priešakyje rinktinei pavyko pasiekti ne vieną pergalę, sėkmingai dalyvauti daugelyje varžybų.

Skaitytojams pateikiame pačius reikšmingiausias šios rinktinės istorijoje laimėjimus.

Iki 2001 m. LKA lengvosios atletikos rinktinė dalyvaudavo krašto apsaugos sistemos mastu organizuojamose kroso varžybose, bėgimuose. Komandą tuo metu treniravo Rytis Vasiliauskas, o nuo 2001 m. – treneriai Jonas Andrius Gamulis ir Nadežda Matukienė. Tada rinktinė pradėjo dalyvauti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų vasaros ir žiemos čempionatuose, SELL žaidynėse, Lietuvos bėgimo kalnais čempionatuose, įvairiuose bėgimuose.

2002 m. Lietuvos studentų lengvosios atletikos čempionate 3-iają vie-

ta 5000 m bėgimo rungtyje iškovoją krn. Antanas Žukauskas. 2003 m. rinktinė dalyvavo krašto apsaugos kroso varžybose ir užėmė 1-ąją vietą, asmeninėje įskaitoje 2-ąją – J. Ceiko. 2003 m. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų kroso varžybose buvo pelnyta 1-oji komandinė vieta (II grupėje). Asmeninėje įskaitoje J. Ceiko laimėjo 1-ąją, I. Meilutė – 2-ąją, J. Feldė ir D. Stulgys – 3-iają vietą. 2003 m. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų žiemos lengvosios atletikos čempionate 1500 m bėgimo rungtyje J. Ceiko iškovoją 2-ąją, 3000 m sportinio ėjimo rungtyje I. Meilutė – 3-iają vietą. XIX SELL studentų žaidynėse 1500 m bėgimo rungtyje J. Ceiko buvo 2-a. 2004 m. krašto apsaugos kroso varžybose LKA džiaugėsi 1-ąją vietą ir kariūnų asmeniniais pasiekimais: 1-ąją vietą laimėjo R. Juodeška, 3-iają – M. Undraitis. 2004 m. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų

kroso varžybose LKA komanda užėmė 2-ąją vietą. 2007 m. LKA sportininkai Lietuvos kariuomenės kroso čempionate iškovoją 3-iają komandinę, 2008 m. Lietuvos universiadoje ir Vilniaus miesto lengvosios atletikos čempionate Erlandas Kasperavičius – 3-iają vietą (šuoelis su kartimi). LKA bėgikai Lietuvos kariuomenės kroso čempionatuose visada buvo tarp lyderių: 2008 m. komanda (Vaidas Žlabys, Tomas Vilkauskas, Vidmantas Šaučiūnas, Mantas Kvedaruskas) užėmė 1-ąją (2-ąją – Vaidas Žlabys), 2009 m. – 2-ąją (Tomas Vilkauskas, Vidmantas Šaučiūnas, Paulius Kandys), 2010 m. – 4-ąją (Ernestas Savickas, Norbertas Meškauskas, Gytis Suzanovičius, Titas Čerikas), 2011 m. – 3-iają (Vytenis Miliušas, Ernestas Savickas, Norbertas Meškauskas, Justinas Čekanauskas, Domas Laukaitis, Paulius Balsys, Jonas Justas Butkevičius) vietą.

Straipsnio autorių nuotrauka

Akademijos lengvosios atletikos rinktinės nariai su savo trenere Nadežda Matukiene po varžybų

Krn. Jonas Justas BUTKEVIČIUS

2011 m. Lietuvos kariuomenės kroso čempionatas nebuvo įprastos varžybos, bent jau LKA komandai, nes prie jos prisijungė neseniai LKA slenkstį peržengę 3 pirmo kurso kariūnai Justinas Čekanauskas, Paulius Balsys ir Jonas Justas Butkevičius. Štai kokių sulaukėme vieno iš jų atsiliepimų.

Aš, Lietuvos karo akademijos pirmakursis krn. Jonas Justas Butkevičius, ir dar 6 kariūnai: Ernestas Savickas, Vytenis Miliušas, Domas Laukaitis, Norbertas Meškauskas (trečiakursis), Justinas Čekanauskas ir Paulius Balsys – 2011 m. rugsėjo 30 d. dalyvavome Lietuvos kariuomenės kroso ir virvės traukimo čempionate, kuris vyko Kauno Panemunės šile.

Tą naktį ilgai neužmigau – vis galvojau apie krosą. Atsikėlęs ir so-

čiai papusryčiauęs 8 val. ryto kartu su dėstytoja Nadežda Matukiene ir kitais komandos nariais išvykau į Kauną. Kelionės metu susipažinau su vyresnių kursų kariūnais, kurie man pasakė, kad praėjusiais metais Lietuvos karo akademijos komanda kroso rungtyje užėmė 4-ąją vietą. Todėl išsikėlėme aukštesnę tikslą – šiais metais užimti 3-iąją.

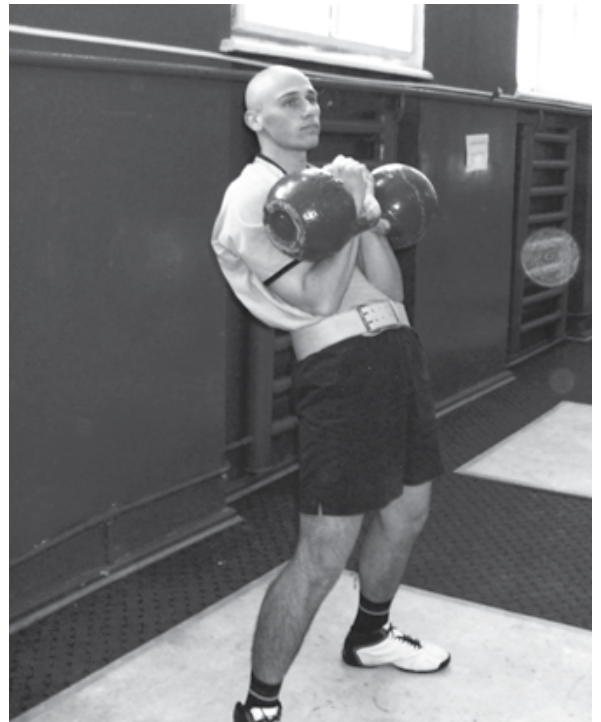
Atvykę į Kauną užregistravome komandą. Po čempionato atidarymo ceremonijos buvome supažindinti su kroso trasa. Ji driekėsi Nemuno pakrante, toliau ėjo miško keliais, kuriuose buvo daug kalnelių ir įkalnių, ir asfaltu – iš viso apie šešis kilometrus. Visi kroso dalyviai buvo suskirstyti į tris bėgikų grupes. Pirmojoje bėgo 5 Lietuvos karo akademijos kariūnai.

Susirinkę prie starto linijos, vienas kitam palinkėjome sėkmės ir ištvermės. Nubėgęs dalį distancijos mūsų penketukas atsидūrė lyderių grupėje.

Stengėmės laikytis kartu ir bėgti kuo greičiau. Keturių geriausių Akademijos bėgikų rezultatai (laikas) buvo sudėti ir gautas bendras komandos laiko rodiklis. Juo mūsų dėstytoja buvo patenkinta. Finišavus visiems trečiosios grupės dalyviams ir susumavus rezultatus, paaiškėjo, kad LKA komanda užėmė 3-iąją vietą. Puolėme vienas kitą sveikinti, emocijos veržėsi per kraštus, visi džiaugėmės, kad pavyko pasiekti užsibrėžtą tikslą. Nekantriai laukėme apdovanojimo iškilmių. Pakviesti prieš iškilmingą dalyvių rikiuotę buvome apdovanoti medaliais ir diplomais.

Pasibaigus uždarymo ceremonijai, išvykome į Vilnių. Kelionė neprailgo, nes gyvai dalijomės išpūdžiais, pasi-puošę medaliais fotografavomės. Pasi-žadėjome, kad intensyviai treniruosi-mės ir kitose varžybose Lietuvos karo akademijai ir Tėvynei Lietuvai iškovosime aukso medalius. ■

Ne kiekvienas svarstį gali pakelti nuo žemės, o juo labiau iškelti į viršų

Krn. Andrius KUBILIUS, krn. Ruslanas FIODOROVAS

2011 m. spalio 28 d. Panevėžyje, Karaliaus Mindaugo motorizuotajame pėstininkų batalione, vyko Lietuvos kariuomenės svarsčių kilnojimo čempionatas, kuriame dalyvavo ir Karo akademijos komanda. Jai teko susigrumti su KASP 2-osios rinktinės, Karaliaus Mindaugo motorizuotojo pėstininkų, Butigeidžio dragūnų mokomojo batalionų ir kitų Lietuvos kariuomenės padalinių komandomis. Mūsų rink-

daugiau kartų.

„Tai tikrai alinantis sportas. Ne kiekvienas svarstį gali pakelti nuo žemės, o juo labiau iškelti į viršų. Šios varžybos iš kiekvieno sportininko pareikalavo nemažai jėgų“, – teigė Karo akademijos Fizinio rengimo ir sporto skyriaus lektorius Mečislovas Leškys.

Po atkaklios kovos nugalėtojais tapo KASP Dariaus ir Girėno 2-osios rinktinės kariai, o Lietuvos karo akade-

tį išstūmęs 25 ir išrovęs 59 kartus, krn. R. Fiodorovas (sv. kat. iki 78 kg), svarstį išstūmęs 57 kartus, ir trečiakursis krn. G. Bajarūnas (sv. kat. iki 95 kg), svarstį išstūmęs 70 kartų ir išrovęs 127 kartus. Taip pat sveikiname antrąsias vietas iškovojučius kariūnus: M. Lobiną (sv. kat. iki 73 kg), kuris svarstį išstūmė 23 ir išrovė 98 kartus, ir T. Karašauską (sv. kat. iki 85 kg), svarstį išstūmusį 60 ir išrovusį 111

Straipsnio autorių nuotraukos

tinę sudarė 8 kariūnai: R. Fiodorovas, A. Kubilius, E. Don, R. Visockas, T. Karašauskas, M. Lobinas, A. Vitkovskis ir G. Bajarūnas.

Kariai rungėsi dviejose svarsčio kilnojimo rungtyse: stūmimo ir rovimu. Atletai kiekvieną veiksmą turėjo atlikti per 10 min. – 24 kg svarstį iškelti kuo

mijos komanda užėmė garbingą 2-ąją vietą. Geriausiai varžybose pasirodė pirmakursis krn. A. Kubilius (78 kg sv. kat.), kuris, 24 kg svarstį išstūmęs 106 kartus ir išrovęs 120 kartų, pasiekė naują LKA rekordą. Asmeniniais rekordais džiaugėsi ketvirtakursiai krn. A. Vitkovskis (68 kg sv. kat.), svars-

kartų. Dėkojame kitiems komandos nariams – krn. R. Visockui ir krn. E. Donui, kurie padėjo komandai laimėti 2-ąją vietą, ir, žinoma, treneriui M. Leškiui už gerą sportininkų parengtį. Visiems linkime sėkmės būsimose varžybose. ■

IV aukštųjų mokyklų sporto festivalis

Šio Tarptautinei studentų dienai paminėti skirto festivalio tikslas buvo skatinti jaunimo užimtumą.

Krn. Andrius KUBILIUS, krn. Ruslanas FIODOROVAS

2011 m. lapkričio 19 d. Lietuvos kūno kultūros akademijoje vyko Tarptautinei studentų dienai paminėti skirtas Lietuvos aukštųjų mokyklų sporto festivalis, kurio tikslas buvo skatinti jaunimo užimtumą.

Jau ketvirti metai ši sporto šventė suburia daugelį Lietuvos universitetų sportininkų į vieną vietą, kad jie galėtų susirungti rankų lenkimo, virvės traukimo, svarsčio kilnojimo, smiginio

nos ir Veterinarijos akademijų) atstovai. Komandos varžėsi dėl nugalėtojų taurės. Kiekvienas dalyvis buvo vertinamas 1 tašku, kiekvienas su menine gimnastika susijęs, pvz., šokių, pasirodymas – papildomais 5, pirmoji vieta – 9, antroji – 6, trečioji – 3 taškais. Šioje, galima sakyti, tradicinėje šventėje kaip komanda ir individualiai dalyvavo ir Lietuvos karo akademijos kariūnai. Beveik visi jie atvyko į svarsčio kilnojimo rungtynes, tačiau krn. Julius Parnarauskas savo jėgas norėjo išmėginti rankų lenkimo rungtyje. Lietuvos rankų lenkimo čempionate savo svorio kategorijoje jis liko trečias. Svarstininkų grupelę sudarė krn. R. Fiodorovas, krn. G. Bajarūnas, krn. A. Kubilius, krn. V. Kričena ir krn. Karašauskas. Didesnių laimėjimų buvo pasiekęs tik krn. A. Kubilius (sv. kat. iki 73 kg). Jis prieš mėnesį vykusiaame Lietuvos kariuomenės svarsčių kilnojimo čempionate užėmė 1-ąją vietą.

Atvykę į Lietuvos kūno kultūros akademijos lengvosios atletikos sporto maniežą maloniai nustebome pastebę lentelę su užrašu „Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija“. Vadinasi, čia mūsų laukė! Po pusvalandžio

renginį pradėjęs vedėjas visus dalyvius ir svečius pasveikino ketvirtą kartą surengtos šventės proga: „Šiandien jūs visi – sportininkai, o rytoj – jau lyderiai!“ Įkvėpti šių žodžių dalyvavome svarsčio kilnojimo rungtyje. Dalyviai buvo suskirstyti ne pagal svorio kategorijas, o pagal supaprastintas taisykles, nes šį kartą išbandyti savo jėgas panoro ne tik profesionalai, bet ir mėgėjai.

Baigiantis renginiui paaiškėjo ir rankų lenkimo rungties rezultatai: vyrų grupėje 1-ąją vietą užėmė krn. Julius Parnarauskas, 2-ąją – Paulius Rimgaila (Kauno technologijų universitetas), 3-iąją – Erikas Laugžemys (Vilniaus universitetas). Svarsčių kilnojimo rungtyje pasižymėjo tik krn. G. Bajarūnas. Jis, nusileidęs Tomui Dauskurdui (Vilniaus Gedimino technikos universitetas), Giedriui Vaitukaičiui ir Dmitrijui Kuznecovui (abu – iš Vilniaus universiteto), liko 4-as. Garbingą 1-ąją vietą užėmė ir šio universiteto virvės traukėjai. Visi nugalėtojai buvo iškilmingai pagerbti: apdovanoti medaliais, padėkomis, įvairiomis dovanomis.

Naudodamiesi proga dėkojame savo komandos nariams, kurie įdėjo daug pastangų gindami Lietuvos karo akademijos garbę šiame sporto festivalyje. ■

rungtyse, dalyvauti šokių varžybose, įvairiose estafetėse.

Šiuomečiame sporto festivalyje dalyvavo 13 universitetinių aukštųjų mokyklų – tarp jų Kauno, Vilniaus, Šiaulių ir Klaipėdos universitetų – komandos, iš viso 319 dalyvių. Net 92 buvo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (Medici-

Krn. Andrius

VOLKOVAS

Ateitis iš praeities

Laikas vis nenustoja bėgti,
Jis išskiria draugus,
Ir norisi man rėkti,
Kadangi jis ir vėl suves visus!

Ar norėčiau sustabdyt aš laiką,
Kad nereikėtų ateities,
Ar norėčiau save matyt kaip vaiką,
Kažką paliest iš praeities?

Kaip viskas būtų,
Jei gimtų ateitis iš praeities,
Kad tai, kas praeity, nežūtų,
Lyg būtų praeitis be pražūties?

Keistas pasaulis,
Visiems pabūti
Kartu po saule –
Vis tiek teks žūti.

Žmogus

Bailys, kitaip jo ir nepavadinsi,
Nežino nieko šiam pasauliui.
Ir vėl save myriop skandinsi?
Ir kam išvis laikais po saule?

Koks tikslas tau čionai gyventi –
Tik sėti, pjauti ir ragauti?
Tau tikslas – nežinioj pasenti
Ir galą baimėj gauti.

Kasdien tu visko juk bijai,
Tu nežinioj lyg buteliai.
Ir ko bijai, tu nežinai,
Nes tau nerūpi. Ak, bailiai!

Bet kaipgi nieko nebijot –
Jei nebijosi, gal nemirsi?
Belioka tik viską žinot,
Tada tu amžinu pavirsi.

Šmėklos veidas

Toks šaltas ir niekuo dėtas sniegas...
Ir pūga taip juda.
Aš matau net šmėklas,
Ir šitas šaltis visas žudo.

Toks mano vaizdas –
Langas apledėjęs, šaltas,
Bet sukelia man jausmo žaizdą.
Kodėlgi šmėklos veidas baltas?

Didysis klausimas man kilo šitas:
Koks blogis slypi tam sniege?
Sugrižo sniego šmėklos mitas,
Paliko jis aukas miege.

Tik pažiūrėki į jos galią –
Balta ir šalta visus užplūdo,
Kiti numirę, kiti sušalę –
Ji nedvejoja, ji tik žudo.

Išplaukęs sapnas

Neramus mano miegas,
Kur savęs ieškau – visur migla,
Nusileidžia ji ant akių lyg sniegas,
Bet mano siela ir taip akla.

Vaizduotė sukuria košmarą,
Kur šimtas dvidešimt blogybių.
Sapnuoki nors ir patį marą –
Sapne tu neturi galybių.

Kiek stengčiausi iš jo pabusti,
Kiek bieškočiau ir beskrisčiau,
Kaip trokščiau save pajusti,
Aš lyg bedugnėje – gilyn vis krisčiau.

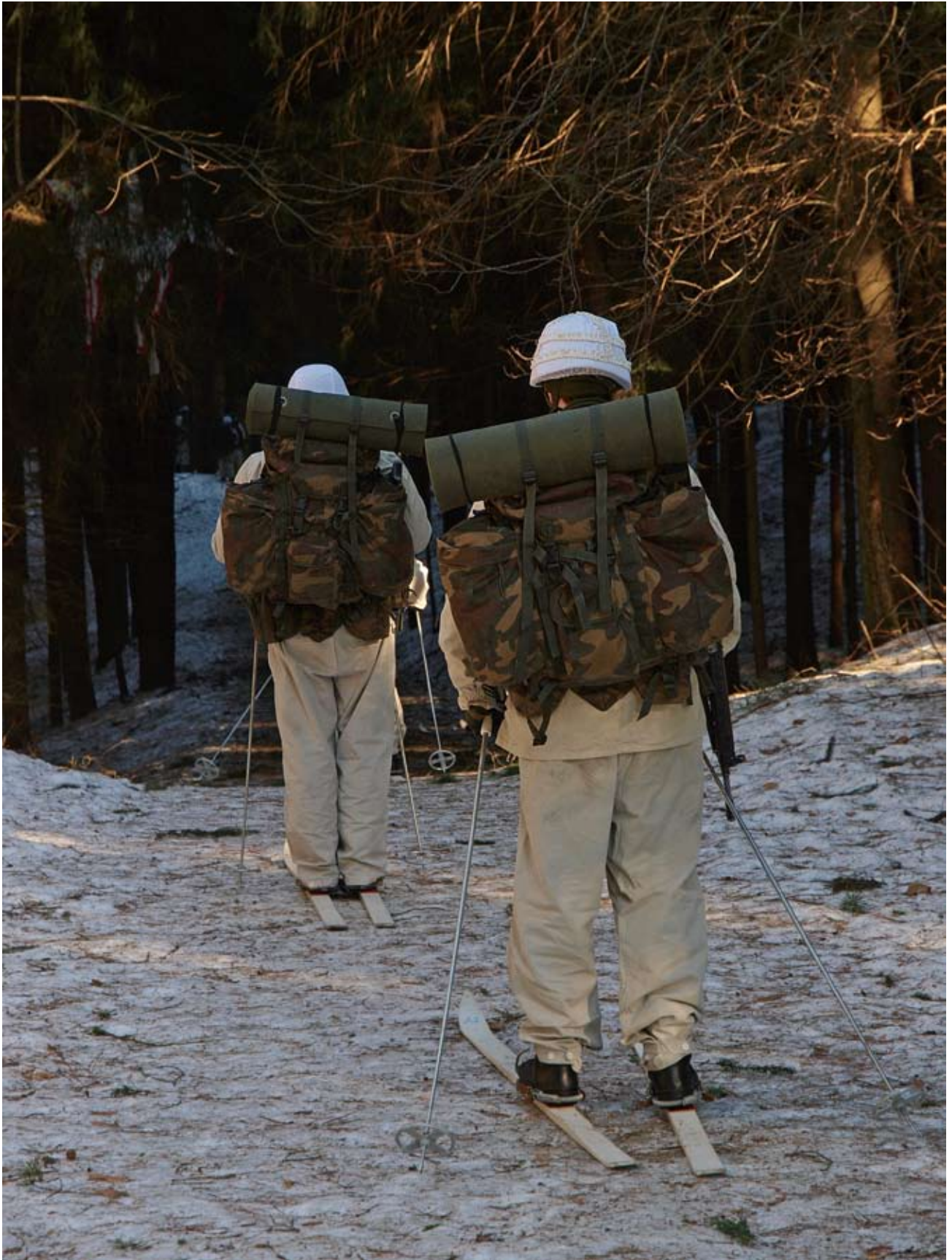
Ar iš Jupiterio, ar Marso
Aš per akimirką atskriejau,
Pašauktas lyg ir tavo balso
Pagaliau aš praregėjau.

XI laidos husarai švenčia Naujuosius metus

Išleistuvės tarpukario Lietuvos karo mokykloje. Paskutinis vakaras prieš gaunant leitenanto laipsnį. 1936 m.

Kariūnai žiemos karinio rengimo pratybose Pabradės poligone
Kęstučio Dijoko nuotrauka

ISSN 2029-6053

